

GLOBAL ORGANIC TEXTILE STANDARD
ECOLOGY & SOCIAL RESPONSIBILITY

GOTS UYGULAMA KILAVUZU

GLOBAL ORGANİK TEKSTİL STANDARDI (GOTS)

VERSİYON 7.0

Mart 2023

Yürürlük Tarihi: 1 Mart 2024

Önemli Not: Bu çeviri, yalnızca Türkçe konuşan kullanıcılara destek niteliğinde olup İngilizce orijinal versiyonu bağlayıcıdır ve her koşulda orijinal versiyon dikkate alınmalıdır.

Global Standard gemeinnützige GmbH
Rotebühlstr. 102 · 70178 Stuttgart · Germany

www.global-standard.org

© Global Standard gemeinnützige GmbH 2023

Tüm hakları saklıdır. Ticari kullanım yasaktır ve telif hakkı ile korunmaktadır. Bu belgedeki herhangi bir içeriğin kısmen veya tamamen çoğaltılması için GOTS/ Global Standard gemeinnützige GmbH'nin yazılı izni gereklidir.

Bu belge, Global Organik Tekstil Standardının (GOTS) belirli kriterlerinin ve Global Standard gGmbH'nin ilgili resmi referans belgeleri (örneğin GOTS İşaretlerinin Kullanım Koşulları) için mevcut ifadelerin tutarsız, uygunsuz ve hatta yanlış yorumlara yol açabileceği (veya zaten yol açmış olabileceği) durumlar için yorumlar ve açıklamalar sağlar. Ayrıca, ve Onaylı Belgelendirme Kuruluşları için GOTS'un ve ilgili kalite güvence sisteminin uygulanmasına yönelik gereklilikler içerebilir. Bu belge ayrıca daha fazla çalışma veya ayrıntı için referanslar içerir. Mümkün olan yerlerde bunlara köprüler (hyperlink) eklenmiştir.

Bu kılavuz, kısa vadede güncellenebileceği için gerekli görüldüğü durumlarda GOTS *Onaylı Belgelendirme Kuruluşlarına* ve GOTS kullanıcılarına tavsiye ve açıklama sağlamak için esnek bir kalite güvence aracı olarak görülmelidir. Diğer yandan, mevcut Standart versiyonunun revizyon sorularıyla ilgilenmez veya revize edilmiş herhangi bir kriter belirlemez.

Bu belgede yer alan yorumlar, düzeltmeler ve ilave açıklamalar, tüm GOTS *Onaylı Belgelendirme Kuruluşları* ve GOTS kullanıcıları için bağlayıcıdır. GOTS'un mevcut metnine göre makul başka yorumlara dayanarak halihazırda değerlendirilmiş ve sertifikalandırılmış/onaylanmış tüm ürünler, bu değerlendirilmiş/sertifikalandırılmış/onaylanmış statülerini korurlar.

Bu Kılavuzun yeni bir versiyonuna uyum sağlamak için genel uygulama son tarihi, başka/özel bir tavsiye verilmediği sürece, yayımlanmasından 12 ay sonradır.

GOTS, tüm paydaşların bu belgeye yönelik düzeltmelerini veya ilave katkılarını memnuniyetle karşılamaktadır. Yorumlar revision@global-standard.org adresine gönderilebilir.

Not:

Bu Kılavuzda, yorumların ve ilave açıklamaların atıfta bulunduğu GOTS'un ilgili Bölümleri alıntılanmıştır. GOTS'dan alınan kısmi ifadeler "... ." şeklinde atıfta bulunulur/alıntı yapılır. Her durumda, Standarttaki ifadeler nihai ve kesin olarak kabul edilecektir.

Bu Belge Nasıl Okunur?

Bu belgede gereksinimleri, tavsiyeleri, izinleri veya yetenekleri belirtmek için aşağıdaki fiil ekleri kullanılmıştır:

- "-ecek (shall)" zorunlu bir gerekliliği belirtir
- "-meli (should)" bir tavsiyeyi belirtir
- "-bilir (may)" bir izni belirtir
- "-bilir (can)" bir olasılık veya kapasiteyi belirtir

Belgelerin ulaşılabilirliği:

GOTS ve GOTS Uygulama Kılavuzu, referans belgeler ve Global Standard gGmbH tarafından yayınlanan kamuya açık diğer ilgili bilgiler [GOTS web sitesinden](#) herkese açık olarak indirilebilir.

GOTS HAKKINDA

Global Standard gemeinnützige GmbH, Global Organik Tekstil Standardını yönetmek amacıyla 2002 yılında Almanya'da kurulmuş olan kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur.

Vizyonumuz

Vizyonumuz, organik tekstillerin günlük yaşamın önemli bir parçası haline gelerek insanların yaşamlarını ve çevreyi iyileştirmesidir.

Misyonumuz

Misyonumuz, Global Organik Tekstil Standardının (GOTS) geliştirilmesi, uygulanması, doğrulanması, korunması ve teşvik edilmesidir. Bu standart, organik olarak üretilen hammaddelerin kullanıldığı tekstil ve hazır giyim üretiminde tedarik zinciri boyunca hem ekolojik hem de çalışma koşullarına yönelik gereklilikleri belirler. Organik üretim; toksik, kalıcı pestisitler veya sentetik gübreler kullanılmadan toprak verimliliğini koruyan ve yenileyen bir tarım sistemine dayanmaktadır. Buna ek olarak, hayvancılık için refah standartları içerir ve genetiği değiştirilmiş organizmaları (GDO) yasaklar.

Daha fazla bilgi için: www.global-standard.org.

İÇİNDEKİLER

GOTS BÖLÜM 1	1
GOTS Bölüm 1.2	1
GOTS BÖLÜM 1.2.1	1
GOTS BÖLÜM 1.2.4	1
GOTS BÖLÜM 1.2.8	2
GOTS BÖLÜM 1.2.9	3
GOTS BÖLÜM 2	3
GOTS Bölüm 2.1	3
GOTS BÖLÜM 2.1.1 VE 2.1.2	3
GOTS BÖLÜM 2.1.4	4
GOTS Bölüm 2.2	4
GOTS BÖLÜM 2.2.1	4
GOTS BÖLÜM 2.2.2	5
GOTS BÖLÜM 2.2.5	7
GOTS BÖLÜM 2.2.9	8
GOTS Bölüm 2.3	9
GOTS Bölüm 2.4	9
GOTS Bölüm 2.5	10
GOTS BÖLÜM 2.5.3 VE 2.5.4	10
GOTS Bölüm 2.5.10	10
GOTS Bölüm 2.6	11
GOTS BÖLÜM 2.6.1	11
GOTS Bölüm 2.6.2	11
GOTS Bölüm 2.7	13
GOTS BÖLÜM 2.7.4 (c) VE (d)	13
GOTS Bölüm 2.7.5 VE 2.7.6	13
GOTS Bölüm 2.7.8	13
GOTS BÖLÜM 3	14
GOTS Bölüm 3.2	14
GOTS Bölüm 3.3	15
GOTS Bölüm 3.3	15
GOTS Bölüm 3.3	15
GOTS Bölüm 3.3	16
GOTS BÖLÜM 4	16
GOTS Bölüm 4.1	16
GOTS Bölüm 4.1.1	16
GOTS Bölüm 4.1.6	24
GOTS Bölüm 4.2	24
GOTS Bölüm 4.2.1	24
GOTS Bölüm 4.2.2	26
GOTS Bölüm 4.2.3	33
GOTS Bölüm 4.2.4	34
GOTS Bölüm 4.2.5	35

GOTS Bölüm 4.2.6	36
GOTS Bölüm 4.3	38
GOTS Bölüm 4.3.1	38
GOTS Bölüm 4.3.2	41
GOTS Bölüm 4.4	43
GOTS Bölüm 4.4.1	43
GOTS Bölüm 4.4.2	46
GOTS Bölüm 4.4.3	47
GOTS Bölüm 4.4.4	49
GOTS Bölüm 4.4.5	50
GOTS Bölüm 4.4.6	52
GOTS Bölüm 4.4.7	53
GOTS Bölüm 4.4.8	53
GOTS Bölüm 4.4.9	55
GOTS Bölüm 4.4.10	56
GOTS Bölüm 4.4.11	57
GOTS Bölüm 4.4.12	57
GOTS Bölüm 4.4.13	58
GOTS Bölüm 4.5	58
GOTS Bölüm 4.5.3	58
GOTS BÖLÜM 5	58
GOTS Bölüm 5.1	58
GOTS Bölüm 5.1.1	58
GOTS Bölüm 5.2	59
GOTS Bölüm 5.2.6	61
GOTS BÖLÜM 5.2.7 VE 5.2.8	62
GOTS BÖLÜM 6	66
GOTS Bölüm 6.1	66
GOTS Bölüm 6.1.2	66
GOTS Bölüm 6.1.3	66
GOTS Bölüm 6.2	66
GOTS Bölüm 6.2.2	66

GLOBAL ORGANİK TEKSTİL STANDARDI (GOTS) VERSİYON 7.0'IN BELİRLİ KRİTERLERİ İÇİN RESMİ YORUMLAR

GOTS BÖLÜM 1

GOTS Bölüm 1.2

GOTS BÖLÜM 1.2.1

"Nihai ürün kategorileri, elyaflar, iplikler, kumaşlar, giysiler, tekstil aksesuarları (taşınan veya giyilen), tekstil oyuncakları, ev tekstilleri, şilteler, yatak takımları ile kişisel bakım tekstil ürünleri ve gıda ile temas eden tekstilleri içerebilir, ancak bunlarla sınırlı değildir."

YORUM

- Prensip olarak, tekstil elyafı ürünü olarak kabul edilebilecek her ürün GOTS kapsamındadır.
- GOTS şunları kapsamamaktadır:
 1. Elektronik bileşenler içeren tekstil elyaf ürünleri
 2. Deri, gön veya post gibi elyaf olmayan malzemelerden yapılan ürünler
- Bir tekstil elyaf ürünü sadece bir bütün olarak sertifikalandırılabilir ve 'organik' veya 'organikten üretilmiştir' şeklinde etiketlenebilir. Bir bütün olarak GOTS sertifikasına sahip ürünler (tekstil çantalar, kulak temizleme pamukları, şilteler vb. gibi) birleşik ürün olarak sertifikalandırılmaz. Bu tip bir ürünün sadece bir parçasını veya bir bileşenini sertifikalandırmak ve etiketlemek mümkün değildir.
- Birleşik Ürünler: normalde tekstil elyaflı ürünler olarak sınıflandırılmayan ancak tekstil elyaflı bileşenler içeren tüketici ürünleri, örneğin tekstil kumaşlı bebek arabaları, beşikler, araba koltukları veya tekstil kumaş döşemeli mobilyalar da sertifikalandırılabilir ve uygun şekilde etiketlenebilir, böylece tüm ürünün hangi bileşeninin sertifikalı olduğu konusunda belirsizlik ortadan kalkar, örneğin 'Birleşik Ürün: (bileşenin adı) GOTS sertifikalıdır'.
- GOTS'un başka bir yerinde spesifik olarak değinilmemiş veya spesifik bir gerekliliğe tabi olmayan ürünler/bileşenler "Birleşik Ürünler" olarak değerlendirilebilir. Kalan bileşenlerin GOTS felsefesiyle genel uyumluluğunu incelemek ve böyle bir ürünün uygun şekilde etiketlenmesini onaylamak Belgelendirme Kuruluşunun sorumluluğundadır.

GOTS BÖLÜM 1.2.4

"Sertifikalı Kuruluş, GOTS kriterlerine veya yerel yasal gerekliliklere, hangisi insanlara ve çevreye daha yüksek koruma sağlıyorsa, riayet edecektir."

YORUM

- GOTS, büyük tekstil pazarlarıyla ilgili katı ancak pratik kriterler belirler. Yerel veya ulusal yasal gereklilikler dünya genelinde değişiklik göstermektedir.

- Eğer yerel yasalar çevre veya insanlar için daha yüksek koruma sağlıyorsa, bu yasalara uyulacaktır. Benzer şekilde, yerel yasaların GOTS kriterlerine kıyasla daha düşük koruma sağladığı durumlarda, Sertifikalı Kuruluşlar için GOTS kriterleri öncelikli olacaktır.
- Bu, GOTS kriterlerinin çevre, sosyal, bina güvenliği, işin yasallığı ve benzeri tüm yönleri için geçerlidir.

GOTS BÖLÜM 1.2.8

"Sertifikalı Kuruluşlar, Bölüm 4.1. ve GOTS Uygulama Kılavuzunda belirtilen ilgili OECD kılavuz belgelerine göre due diligence/durum tespiti uygulayacaktır."

REHBERLİK

- Durum tespiti, Sertifikalı Kuruluşların kendi faaliyetlerinde, tedarik zincirlerinde ve diğer iş ilişkilerinde insan hakları, çevre ve etik iş davranışları üzerindeki mevcut ve olası olumsuz etkileri belirlemek, önlemek, azaltmak ve nasıl ele aldıklarını açıklamak için yürütmeleri gereken süreçtir.
- Durum tespiti yönetim sistemleri, "OECD Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için Durum Tespiti Kılavuzu", "OECD Sorumlu İş Davranışları için Durum Tespiti Kılavuzu" ve "OECD Çok Uluslu Şirketler için Kılavuz İlkeler" temel alınarak uygulanacaktır.
- Sertifikalı Kuruluşun her bir GOTS Kriteri için bağımsız bir yönetim sistemine sahip olması beklenmez. Örneğin, bir Sertifikalı Kuruluş, Çevresel, Sosyal ve Yönetişim Kriterlerini içerebilecek kapsamlı bir Sorumlu İş Davranışı Politikası benimseyebilir. Alternatif olarak, Sertifikalı Kuruluş GOTS İnsan Hakları ve Sosyal Kriterleri, Çevresel Kriterleri ve Yönetişim Kriterlerini kapsayan ayrı ayrı bağımsız politikalar uygulayabilir.
- Sertifikalı Kuruluş, mevcut ve potansiyel olumsuz etkilerini tanımlamaya, önlemeye, hafifletmeye ve nasıl ele aldığına dair hesap vermeye olanak tanıyan bir yönetim sistemi uygulayacaktır.
- Durum tespiti, belirli olumsuz etkilere (yani zarar) ilişkin OECD Kılavuz İlkelerine göre yapılır.
- Sertifikalı Kuruluşun kendi faaliyetleri ve tedarik zinciri ve diğer iş ilişkileri boyunca tedarikçileri üzerinde durum tespiti yapması beklenir.
- Durum tespiti, işletmenin faaliyetleri ve faaliyet bağlamı geliştikçe zarar risklerinin de zaman içinde değişebileceğini kabul eden ve süreklilik arz eden bir uygulamadır.

YORUM

- Olumsuz etkiler, GOTS İnsan Hakları ve Sosyal Kriterler, Çevresel Kriterler ve Yönetişim Kriterleri kapsamındaki konularda zararlı etkiler olarak kabul edilebilir (örn. çocuk işçiliği, ayrımcılık, tehlikeli kimyasallar, vb.).
- Risk, insan hakları, işçi hakları ve çevre ile ilgili olarak bireylere, diğer kuruluşlara ve topluluklara zarar verme riskini ifade eder.
- Durum Tespitinin temel özelliklerine ilişkin özel rehberlik için, OECD Sorumlu İş Davranışları için Durum Tespiti Rehberinin 16-19. sayfalarına bakınız.

REFERANS

- OECD (2017), Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için OECD Durum Tespiti Rehberi

- OECD (2018), OECD Sorumlu Ticari Davranış için Durum Tespiti Rehberi
- OECD (2011), OECD Çokuluslu Şirketler Rehberi, OECD Yayıncılık

GOTS BÖLÜM 1.2.9

"GOTS, önde gelen sosyal sürdürülebilirlik standartlarına eşdeğer çalışma ve sosyal koşullar için kriterler belirlemektedir."

YORUM

- Bu Standardın temel işlevinin sertifikalı organik elyafların işlenmesini doğrulamak ve belgelendirmek olduğu göz önünde bulundurulduğunda, çalışma koşullarının özellikle yüksek düzeyde güvence altına alınmasının gerekli olduğu durumlarda, uyumlu bir özel sosyal standart veya programın uygulanması tavsiye edilir.

GOTS BÖLÜM 2

GOTS Bölüm 2.1

GOTS BÖLÜM 2.1.1 VE 2.1.2

"İlgili üretim kapsamı (bitkisel veya hayvansal üretim) için IFOAM Standartlar Ailesinde onaylı herhangi bir standarda göre "organik" veya "organik geçişte" sertifikalı doğal elyaflara izin verilir. Buna (AB) 2018/848 Yönetmeliği, USDA'nın Ulusal Organik Programı (NOP), APEDA'nın Ulusal Organik Üretim Programı (NPOP), Çin Organik Standardı GB/T19630 dahildir."

"Organik elyaf üretimini belgelendiren tanınmış bir sertifikasyon kuruluşu, belgelendirdiği standart için geçerli ve tanınan bir akreditasyona sahip olacaktır. Tanınan akreditasyonlar ISO 17065 akreditasyonu, NOP akreditasyonu ve IFOAM akreditasyonudur."

REFERANSLAR

- [USDA NOP \(ABD Organik Yönetmeliği\)](#)
- [NOP akredite sertifikasyon kuruluşları listesi](#)
- [APEDA NPOP](#)
- [EU 2018/848 \(AB Organik Yönetmeliği\)](#)
- [EC 889/2008](#)
(organik üretim, etiketleme ve kontrole ilişkin EC 834/2007 için uygulama kurallarını sağlar)
- [EC 1235/2008](#)
(üçüncü ülkelerden organik ürün ithalatına ilişkin EC 834/2007 için uygulama kurallarını sağlar)
- [IFOAM Standartlar Ailesinde onaylanan standartların listesi](#)
- [IFOAM akredite onaylayıcıların listesi](#)

DAHA FAZLA AÇIKLAMA

- JAS'a göre organik elyaf sertifikasyonu mümkün değildir.

- USDA NOP'a göre "dönüşümde" (alternatif olarak "geçişte") statüsünün sertifikasyonu mümkün değildir.
- USDA'nın "Organik Bileşenler İçeren Tekstil Ürünlerinin Etiketlenmesi" başlıklı politika memorandumunu, GOTS'a uygun olarak üretilen tekstil ürünlerinin Amerika Birleşik Devletleri'nde organik olarak satılabileceğini açıklığa kavuşturmuştur. Bu bağlamda geçerli bir gereklilik, bu tekstillerde organik olarak tanımlanan tüm elyafların USDA NOP yönetmeliklerine göre üretilecek ve sertifikalandırılacak olmasıdır.
- Yasal gereklilikler (örneğin organik elyaf sertifikasyonu ile ilgili olarak) diğer ülkelerde de geçerli olabilir ve bunlara uyulacaktır.
- Referans: [USDA politika memorandumunu "Organik Bileşenler İçeren Tekstil Ürünlerinin Etiketlenmesi"](#)

REHBERLİK

- ISO 20921:2019- (Tekstil- Kararlı azot izotop oranının belirlenmesi), Ek A (organik ham pamuk elyafının kararlı azot izotop oranı kullanılarak tanımlanması prosedürü) pamuk elyafların kompost gübreler kullanılarak yetiştirilip yetiştirilmediğini belirlemek için bir gösterge olarak kullanılabilir.

GOTS BÖLÜM 2.1.4

"...ve/veya hayvan refahı ilkelerinin (örneğin kuyruk kesme işlemi) ..."

DAHA FAZLA REHBERLİK

- GOTS, hayvansal elyaf üretiminde hayvan refahı standartlarının uygulanmasını ve kullanılmasını destekler ve tavsiye eder.

GOTS Bölüm 2.2

GOTS BÖLÜM 2.2.1

"GOTS Ürünlerinin işleyicileri, imalatçıları ve tüccarları GOTS Sertifikalı Kuruluşlar olacaktır."

YORUM

- İşlenen organik elyafın türüne bağlı olarak, aşağıdaki aşamalar GOTS sertifikasına sahip olacak ilk işleme aşamaları olarak kabul edilir:
 - a. Pamuk için çırçır
 - b. Sak lifleri için havuzlama
 - c. İpek için kozaların kaynatılması ve yıkanması
- Yün ve diğer hayvansal elyaflar için yapak yıkama (nispeten tefrik işlemi, eğer bu adım yapak yıkama işleminden önce gerçekleştiriliyorsa ve organik tarım sertifikası kapsamında değilse)
- Diğer elyaf türleri için ilk işleme adımı, hammaddenin/elyafın organik üretim sertifikasında yer alan adımlardan sonraki gelen adımdır.

DAHA FAZLA REHBERLİK

- Bir çırçırın kabul edilmiş bir çiftlik standardına (GOTS Bölüm 2.1.1) göre düzenlenmiş geçerli bir sertifikası varsa, bu sertifika mümkün olan azami ölçüde kabul edilmelidir. Belgelendirme Kuruluşu, ilgili çiftlik standardında kapsanmayan parametrelere odaklanmalıdır.
- Pamuk çırçıruları için özel gereklilikler: pamuk çırçır üniteleri bağımsız olarak GOTS sertifikasına sahip olacaktır. Bağımsız sertifikalı çırçır üniteleri, diğer tüm GOTS gerekliliklerini yerine getiren diğer GOTS sertifikalı şirketler tarafından taşeron olarak kullanılabilir.

GOTS BÖLÜM 2.2.2

"Belgelendirme, faaliyetlerin risk değerlendirmesine dayanan olası ek habersiz denetimler de dahil olmak üzere, yıllık yerinde denetim döngüsüne dayanacaktır."

YORUM

- GOTS Ürünlerinin tedarik zincirindeki farklı aşamalar için denetim ve belgelendirme yükümlülüğü aşağıdaki şekilde özetlenebilir:
 - a. GOTS Ürünlerinin işleyicileri ve imalatçıları:
Yıllık yerinde denetime dayalı belgelendirme zorunludur.
 - b. GOTS Ürünlerinin alt yüklenicileri (işleme ve imalat alanında):
Yerinde denetime dayalı belgelendirme zorunludur.
 - c. Kimyasal Formüller (tedarikçi):
Yerinde denetim zorunludur. Daha fazla bilgi için lütfen GOTS Bölüm 4.2.4 ve 4.2.5'in yorumlarına bakınız.
 - d. Kimyasal Taşeronlar (fason üretim):
Yerinde denetim zorunludur. Daha fazla bilgi için lütfen GOTS Bölüm 4.2.4 ve 4.2.5'in yorumlarına bakınız.
 - e. GOTS Ürünlerinin Tüccarları (B2B):
Yıllık yerinde denetime dayalı belgelendirme zorunludur (İstisnalar bir sonraki bölümde yer almaktadır).

SERTİFİKASYONA İLİŞKİN GENEL REHBERLİK

- 10'dan fazla GOTS Sertifikalı Kuruluşla sözleşme yapmış olan Onaylı Belgelendirme Kuruluşu, rastgele seçilen ve/veya üretimin/ürünlerin organik bütünlüğüne yönelik risk veya tehdidi ve tesislerdeki GOTS İnsan Hakları ve Sosyal Kriterleriyle ilgili uygunsuzluk riskini dikkate alarak seçilen sertifikalı tesislerde yılda en az %2 habersiz yerinde denetim (veya 1 denetim; hangisi daha büyükse) gerçekleştirecektir.
- Çevresel kriterlere ilişkin yerinde denetim protokolü, denetlenen tesis için uygulanabilir olduğu durumlarda, en azından aşağıdakileri taahhüt edecektir:
 - İşleme ve depolama birimlerine yapılan ziyaretler yoluyla işleme sisteminin değerlendirilmesi. Onaylı Belgelendirme Kuruluşlarının risk değerlendirmesine dayalı olarak, bunun için bir neden varsa, depolar, ikmal merkezleri vb. gibi sertifikasız üçüncü taraf alanlarına yapılan ziyaretleri de kapsayabilir.
 - a. Ürün akışını doğrulamak için kayıtların ve hesapların incelenmesi (Hacim Mutabakatı (giriş/çıkış/stok/üretim kaybı) ve geriye doğru izleme)
 - b. Kullanılan kimyasal girdilerin (boyalar ve yardımcı kimyasallar) ve aksesuarların denetlenmesi ve bunların GOTS'un geçerli kriterlerine uygunluğunun değerlendirilmesi

- c. Ürün bütünlüğü için risk alanlarının belirlenmesi
 - d. Islak prosesi olan işletmelerin, atık su (ön-)arıtma sisteminin denetlenmesi
 - e. İşletmenin kontaminasyon risk değerlendirmesinin ve kalıntı testi politikasının doğrulanması (potansiyel olarak rastgele örnekleme olarak veya kontaminasyon veya uygunsuzluk şüphesi durumunda kalıntı testi için numune alımı dahil)
 - f. Standartlarda ve ilgili gerekliliklerde yapılan değişikliklerin etkin bir şekilde uygulandığının doğrulanması
 - g. Düzeltici önlemlerin alındığının doğrulanması.
- GOTS İnsan Hakları ve Sosyal Kriterlerine ilişkin yerinde denetim protokolü, denetlenen tesis için uygulanabilir olduğu durumlarda, en azından aşağıdakileri taahhüt edecektir:
 - a. İşleme ve depolama ünitelerinin, tuvalet tesislerinin, dinlenme alanlarının ve işçilerin erişimi olan şirketin diğer alanlarının denetlenmesi
 - b. Yönetimle görüşme ve işçiler ve işçi temsilcileriyle gizli görüşmeler
 - c. İstihdam edilen çalışanların listesi, çalışan sözleşmeleri, maaş bordroları, vardiya ve çalışma süresi protokolleri, yaş doğrulama, sosyal sigorta belgeleri gibi personel dosyalarının incelenmesi
 - d. Düzeltici önlemlerin alındığının doğrulanması
 - Denetlenen tesis için aşağıdaki uluslararası kabul görmüş sosyal uygunluk programlarından doğrulanabilir sonuçların (denetim raporları) mevcut olması halinde, bunlar taranmalı ve GOTS doğrulama prosedürleri için mümkün olan en geniş ölçüde dikkate alınmalıdır:
 - a. Fair Wear Foundation (FWF)
 - b. Sosyal Sorumluluk 8000 (SA 8000)
 - c. Dünya Çapında Sorumlu Akredite Üretim (WRAP)
 - d. Amfori BSCI
 - e. SMETA-Sedex raporu 1 yıldan eski olmamalıdır
 - Mevcut denetim raporlarının ne ölçüde kullanılabileceğine karar vermek için kapsam ve kalitelerinin kontrol edilmesi gerekmektedir:
 - a. İlgili tüm saha verileri verilmiş mi (isim, adres, irtibat kişisi, mülkiyet, işgücü, üretim süreci, üretim kapasitesi, alt yükleniciler dahil)?
 - b. GOTS'ta yer alan tüm İnsan Hakları ve Sosyal Kriterlere atıfta bulunuyor mu?
 - c. Yukarıdaki asgari yerinde denetim protokolü kapsamındaki karşılık gelen bilgi kaynaklarına dayanıyor mu?
 - GOTS denetiminin gerçekleşmesinden önceki bir yıl içinde yerinde yapılan bir denetime dayanan ve geçerli GOTS İnsan Hakları ve Sosyal Kriterlerine uygunluğu gösteren bu tür doğrulanabilir denetim raporlarının mevcut olması halinde, bu alanlarda denetim süresinin önemli ölçüde azaltılması makul kabul edilir. Genel olarak, Onaylı Belgelendirme Kuruluşları, büyüklük, işçi sayısı, konum, işleme adımları ve ilgili kriterlere uyumsuzluk için ilgili risk potansiyelini göz önünde bulundurarak hem çevresel hem de sosyal kriterlere uygunluğu doğrulamak için yeterli denetim süresinin yerinde denetim için planlandığından emin olmalıdır. Örneğin gelişmiş bir ülkedeki karmaşık bir ıslak işlem biriminde çevre kriterlerine uygunluğun doğrulanması için çok daha fazla denetim süresi harcanması makul olsa da gelişmekte olan bir ülkede bulunan ve yakın zamanda başka bir tanınmış sosyal uygunluk programı tarafından doğrulanmamış büyük bir hazır giyim üretim biriminde GOTS İnsan Hakları ve Sosyal Kriterlerine uygunluğun doğrulanması için çok daha fazla denetim süresi harcanması beklenir.
 - GOTS denetiminden önceki bir yıl içinde ISO 14001 veya EMAS kapsamında yerinde denetime dayalı doğrulanabilir denetim raporlarının mevcut olduğu durumlarda, bunlar GOTS çevre

kriterlerine uygunluk açısından mümkün olan en geniş ölçüde dikkate alınmalıdır. Özellikle, Sedex Üyeleri Etik Ticaret Denetimi (SMETA) En İyi Uygulama Kılavuzu (Bölüm 6.5.3), belirtilen uluslararası kabul görmüş sosyal uygunluk programlarından herhangi birinden doğrulanabilir sonuçların mevcut olmadığı gelişmekte olan ülkelerdeki denetimler için denetim süresini ve gerçekleştirilen bireysel görüşme sayısını belirlemek için bir çerçeve olarak kullanılmalıdır.

- Çırçır sektöründe İnsan Hakları ve Sosyal Kriterlere uyum için mevsimsel iş ve ilgili özel zorluklar ve yüksek riskli durumlar göz önünde bulundurularak, çırçır fabrikalarının GOTS denetimleri yoğun çalışma sezonunda ve fabrikaların çalıştığı çalışma saatlerinde planlanacak ve gerçekleştirilecektir. Onaylı Belgelendirme Kuruluşları, çırçır için yapılan her denetimin GOTS Kalite Güvence Birimine bildirilmesini sağlar. Bu, GOTS personelinin çırçır sezonu boyunca ve diğer zamanlarda yapılan tüm denetimlere eşlik edebilmesini sağlayacaklardır.

DAHA FAZLA REHBERLİK

- Gelişmekte Olan Ülkeler tanımı için IMF tarafından yılda iki kez yayınlanan "Dünya Ekonomik Görünüm" raporları referans alınmıştır.

REFERANSLAR

- [SMETA En İyi Uygulama Kılavuzu belgesi](#)
- [Dünya Ekonomik Görünüm raporları](#)

GOTS BÖLÜM 2.2.5

"... Tüccarların belgelendirilmesine ilişkin istisnalar ve düşük risk potansiyeline sahip küçük ölçekli alt yüklenicilerin yıllık yerinde denetimine ilişkin istisnalar GOTS Uygulama Kılavuzunda tanımlanmıştır..."

YORUM

- 'Düşük risk potansiyeline sahip küçük ölçekli alt yükleniciler' hükmü kapsamında yıllık yerinde denetim döngüsünden olası muafiyetler aşağıda belirtilmiştir: Aşağıda listelenen ayrıntılara dayanarak, Onaylı Belgelendirme Kuruluşları, gelişmiş ülkelerdeki evden çalışma birimleri ve mekanik işleme ve imalat tesisleri gibi toplamda 10'a kadar (≤ 10) üretim işçisi çalıştıran ve sertifikalı bir kuruluş için iş yapan tesisler için yıllık yerinde denetim döngüsünden istisnalara karar verebilir.
 - a. 10'a kadar (≤ 10) üretim işçisi çalıştıran operatörler bu bağlamda 'küçük ölçekli' olarak değerlendirilmelidir.
 - a. Bununla birlikte, yerinde ziyaretler en az üç yılda bir yapılacaktır.
 - b. Islak işlem yapan üniteler çevresel kriterler açısından 'düşük risk potansiyeline' sahip olarak değerlendirilemez.
 - c. Gelişmekte olan ülkelerde işçi çalıştıran işleyiciler ve imalatçılar genellikle İnsan Hakları ve Sosyal Kriterler açısından 'düşük risk potansiyeline' sahip olarak değerlendirilemez.
 - d. Onaylı Belgelendirme Kuruluşları, istisnai kuralın kullanılması kararının dayandığı risk değerlendirmesini belgeleyecektir.
- Tüccarların belgelendirilmesinde olası istisna: İthalat, ihracat ve toptan satış kuruluşları gibi herhangi bir B2B faaliyeti olan tüccarların, aşağıdaki koşullardan en az birinin geçerli olması halinde, GOTS'ta belirtildiği şekilde yıllık yerinde ya da uzaktan denetime dayalı olarak belgelendirilmesi zorunludur:
 - a. Yıllık cirosu en az 20.000 € olan bu ürünlerle GOTS Ürünlerinin sahibi olurlar (= onları alıp satarlar).

- b. GOTS Ürünlerinin paketlenmesi veya yeniden paketlenmesi* ile uğraşırlar.
- c. GOTS Ürünlerinin etiketlenmesi veya yeniden etiketlenmesi** ile uğraşırlar.

- Uzaktan denetimler, herhangi bir işleme veya üretim faaliyeti olmayan veya alt yüklenicisi bulunmayan tüccarlar için yalnızca Onaylı Belgelendirme Kuruluşunun yerinde olmadan aşağıdaki asgari denetim protokolünün tüm uygulanabilir yönlerini kapsayabilmesi durumunda gerçekleştirilecektir.
- Yerinde ziyaretler, verilen sertifikanın en az her üç yılında bir gerçekleştirilmelidir. Belgelendirmenin her 3. yılı, ilk yıl ve sonraki her 3 yılda bir, yani 1.yıl, 3.yıl, 6.yıl arasında bir yerinde ziyaret olarak yorumlanmalıdır.
- GOTS Ürünleri ile yıllık ciroları 20.000 €'dan az olduğu için sertifika alma zorunluluğu bulunmayan tüccarlar, bir Onaylı Belgelendirme Kuruluşuna kayıt yaptıracaktır. Bu bağlamda, tedarikçilerinin sertifikalı statüsü ve GOTS Ürünlerinin doğru etiketlenmesi (tedarikçinin lisans numarası ve onaylayıcı referansı ile) doğrulanmalıdır. Yıllık ciroları 20.000 €'yu aşar aşmaz, Onaylı Belgelendirme Kuruluşunu bilgilendirecekler ve belgelendirme yükümlülüğü altına gireceklerdir.
- Kayıtlı tüccarlar, mamul ve yarı mamul GOTS Ürünleri ile ticaret faaliyetlerine katılabilir ancak ham ve linter elyaf veya tohum ticaretine dahil olamazlar.
- (B2C) perakendecilerin belgelendirilmesi yalnızca aşağıdaki koşullardan en az birinin geçerli olması halinde zorunludur:
 - a. Perakende faaliyetlerinin yanı sıra, GOTS Ürünleri ile yıllık cirosu en az 20.000 € olan B2B ticaret faaliyetine de sahiptirler.
 - b. GOTS Ürünlerinin paketlenmesi veya yeniden paketlenmesi* ile uğraşmaktadırlar.
 - c. GOTS Ürünlerinin etiketlenmesi veya yeniden etiketlenmesi** ile uğraşmaktadırlar.

* Ürünlerin konteynerlerden yeniden paketlenmesi ve yeni konteynerlere yeniden dağıtılması veya bir (posta siparişi) perakendecisi tarafından toplu ambalajların çıkarılması ve ürünlerin tüketiciye gönderilmek üzere kutulara paketlenmesi veya tüketiciye dağıtılmak üzere torbalara konulması yeniden paketlenme olarak kabul edilmez. İade edilen malların işlenmesi ve (yeniden) satış için yeniden ambalajlanması da yeniden ambalajlama olarak kabul edilmez. Bununla birlikte, münferit ürün ambalajı ve/veya ürün kimliği çıkarılır ve yeni ambalaj/etiketleme eklenirse, bu sertifikasyon gerektiren bir faaliyet olarak kabul edilir.

** GOTS Ürünlerinin yeniden etiketlenmesi, sertifikalı mamul/yarı mamul ürünlerden herhangi birinden GOTS İşaretlerinin kaldırılması ve/veya sertifikalı mamul/yarı mamul ürünlere herhangi bir nedenle GOTS İşaretlerinin iliştirilmesidir.

GOTS BÖLÜM 2.2.9

1.1.1 "...

1.1.2 Global Standard gGmbH tarafından yetkilendirmenin temeli, Belgelendirme Kuruluşunun akredite edilmesidir. Bu süreç, Global Standard gGmbH'nin ana iş birliği ortağı olan IOAS Inc., veya tanınmış başka bir Akreditasyon Kuruluşu tarafından 'Onay Prosedürü ve Sertifikasyon Kuruluşları için Gereklilikler' uyarınca gerçekleştirilir."

YORUM

- Bir başvurunun GOTS Onaylı Belgelendirme Kuruluşu olarak kabul edilmesi için genel bir ön koşul, başvuru sahibinin mevcut bir ISO 17065 akreditasyonuna sahip olmasıdır (GOTS Bölüm 2.2.9. "Belgelendirme Kuruluşları için Onay Prosedürü ve Gereklilikleri" İlkeleri). Ayrıca, gerekli yeterliliğe sahip olan ve GOTS kapsam(lar)ına akredite olmak için verilen prosedürleri izlediklerini Global Standard gGmbH'ye teyit eden IOAS tarafından

yetkilendirilmiş ulusal veya uluslararası akreditasyon kuruluşları (IAF üyeleri gibi) 'tanınmış akreditasyon kuruluşları' olarak kabul edilir.

DAHA FAZLA REHBERLİK

- Tekstil tedarik zincirlerinde risk değerlendirmesi için, Onaylı Belgelendirme Kuruluşları ve Sertifikalı Kuruluşlar ayrıca OECD Durum Tespiti Kılavuzuna başvurmalıdır.

REFERANS

- OECD (2018), OECD Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için Durum Tespiti Rehberi, OECD Yayıncılık, Paris.

GOTS Bölüm 2.3

"Kapsam Sertifikası (SC)"

YORUM

- Kapsam Sertifikalarının (SC'ler) düzenlenmesi için politika, şablon, format ve metin/kodlara ilişkin ayrıntılı zorunlu talimatlar, GOTS web sitesinde bulunan 'Kapsam Sertifikalarının Düzenlenmesine İlişkin Politika' belgesinde yer almaktadır. Onaylı Belgelendirme Kuruluşları, Sertifikalı Kuruluşların GOTS ile uyumlu olarak sunabilecekleri ürün kategorileri ve GOTS sertifikasyonu için uygun olan işleme adımları ve faaliyetleri gibi ilgili bilgileri içeren SC'leri Sertifikalı Kuruluşlar için düzenlemekten sorumludur. GOTS sertifikalı tedarikçilerin tüm listesine GOTS web sitesinden erişilebilir.

REFERANS

- www.global-standard.org

GOTS Bölüm 2.4

"İşlem Sertifikası"

YORUM

- İşlem Sertifikalarının (TC'ler) düzenlenmesi için politika, şablon, format ve metin/kodlara ilişkin ayrıntılı zorunlu talimatlar, GOTS web sitesinde bulunan 'İşlem Sertifikalarının Düzenlenmesine İlişkin Politika' belgesinde yer almaktadır.
- TC'ler, gerektiğinde bir Sertifikalı Kuruluş tarafından kendi seçtikleri Onaylı Belgelendirme Kuruluşu aracılığıyla talep edilecektir.
- Sertifikasız bir perakendeci, satın aldığı tüm sevkiyat hacminin gerçekten GOTS sertifikalı olduğundan emin olmak için GOTS sertifikalı tedarikçilerinden TC talep edebilir. TC, tedarikçinin Onaylı Belgelendirme Kuruluşu tarafından düzenlenecektir.
- TC'ler, ürünler GOTS İşaretleri taşıdığı sürece sertifikalı (olmayan) bir perakendeciye verilebilir.

REFERANS

- www.global-standard.org

GOTS Bölüm 2.5

GOTS BÖLÜM 2.5.3 VE 2.5.4

"İşlenmemiş organik elyaf satın alan Sertifikalı Kuruluşlar, menşe üreticiden, tanınmış bir onaylayıcı tarafından düzenlenmiş ve satın alınan tüm miktar için Bölüm 2.1 kriterlerine uygun olarak belgelendirilmiş kapsam sertifikaları ve işlem sertifikaları (varsa) alacak ve muhafaza edecektir."

"GOTS Ürünleri (mamul ve yarı mamul) satın alan Sertifikalı Kuruluşlar, [Kapsam Sertifikalarının Verilmesi Politikası](#) ve [İşlem Sertifikalarının Verilmesi Politikası](#) uyarınca, satın alınan GOTS Ürünlerin tüm miktarı için bir Onaylı Belgelendirme Kuruluşu tarafından verilen GOTS Kapsam ve İşlem Sertifikalarını alacak ve muhafaza edecektir."

YORUM

- "Organik" veya "organik geçişte" elyaflar için İşlem Sertifikaları (TC'ler), bu belgede GOTS Bölüm 2.1 için sağlanan yorum ve açıklamaları yansıtmalıdır. GOTS Ürünleri için bir organik üretim standardı veya başka bir işleme standardı temelinde düzenlenen TC'ler GOTS tedarik zincirinde kabul edilemez.
- GOTS işleme/ticaret zincirinde GOTS İşlem Sertifikalarının (TC'ler) düzenlenmesi için politika gereklilikleri, şablon, format ve bilgilere ilişkin ayrıntılı zorunlu talimatlar "İşlem Sertifikalarının Düzenlenmesi Politikası"nda yer almaktadır. Politika ve beraberindeki belgeler/şablonlar GOTS web sitesinde mevcuttur.
- Tek bir İşlem Sertifikasının kapsayabileceği azami süre, ilk sevkiyat tarihinden son sevkiyat tarihine kadar olan 90 takvim günüdür.
- Geçerli TC Politikasında açıklandığı gibi belirli koşullar altında çoklu sevkiyatlar mümkündür.

REFERANS

- [İşlem Sertifikalarının Verilmesi Politikası](#)
- - İşlem Sertifikası Şablonu

DAHA FAZLA REHBERLİK

- İzlenebilirlik ve geliştirme aşamasındaki Küresel İz Tabanının (Global Trace-Base) işletilmesi amacıyla, ilk sertifikalı organik elyaf girdisi hakkındaki bilgilerin Sertifikalı Kuruluş tarafından toplanması ve muhafaza edilmesi gerekmektedir. Verilerin, elektronik tablo gibi uygun bir belgede öngörülen bir formatta tutulması gerekecektir.
- Format, Textile Exchange ile uyum içinde geliştirilmektedir ve satın alınan elyaf(lar)ın miktarı ile birlikte elyaf üretici(ler)inin / üretici grup(lar)ının Kapsam Belge(ler)inin ayrıntılarını içerecektir.

GOTS BÖLÜM 2.5.10

"Sertifikalı Kuruluşlar, GOTS tarafından talep edildiği takdirde ve formatta, etki ölçümüyle ilgili ticari olmayan bilgileri toplayacak, derleyecek ve paylaşacaktır."

YORUM

- Mali, ticari veya teknik bilgiler gibi ticari açıdan hassas verilerin Sertifikalı Kuruluşlar tarafından paylaşılması için zorunlu bir gereklilik olmayacaktır. Talep edilen bilgiler yalnızca kamuya dönük etkinin ölçülmesiyle ilgili olacaktır. Bu tür bilgilere örnek olarak çalışanların sayısı ve dağılımı, enerji kaynakları, su kaynakları vb. verilebilir.

GOTS Bölüm 2.6

GOTS BÖLÜM 2.6.1

GOTS Bölüm 2.6.1.4

"Nakliye araçları ve nakliye dokümanları belgelenecektir"

REHBERLİK

- Nakliye belgeleri arasında Nakliyeciden Alınan Makbuzu (FCR-1 ve/veya FCR-2), Konşimento, sevk belgesi yer alabilir.

GOTS Bölüm 2.6.1.5

"Pestisitlerin/biyositlerin ulusal veya bölgesel kurallar veya yasalar nedeniyle kullanımının zorunlu olduğu durumlarda, depolarda/taşımada kullanılabilirler, ancak geçerli uluslararası veya ulusal organik üretim standardına uygun olacaktır..."

REHBERLİK

- Ulusal veya bölgesel yasaların depolama veya nakliye sırasında organik üretim standartlarına uymayan bu tür pestisitlerin/biyositlerin kullanımını zorunlu kılması halinde, bunların depolanması/taşınması sertifikalı organik ürün(ler)e bulaşmasını önlemek için her türlü önlemin alınması şartıyla kullanımlarına izin verilebilir.

GOTS BÖLÜM 2.6.2

GOTS Bölüm 2.6.2.2

"GOTS Ürünlerinin perakende ambalajlarında virjin (daha önce işlenmemiş, kullanılmamış, geri dönüştürülmemiş, orijinal) plastik askıların tek kullanımlık olması yasaktır. Geri dönüştürülmüş plastik askılar kullanılabilir."

YORUM

- Şu anda geri dönüştürülmüş plastik askılar için yaygın ve küresel olarak uygulanabilir bir sertifikasyon sistemi bulunmadığından, askılar için geri dönüştürülmüş plastik (tüketici öncesi veya sonrası atıklardan) kullanıldığını kanıtlamak için şimdilik bir sertifika zorunlu değildir.
- Asgari olarak, tek kullanımlık plastik askının üreticisi/tüccarı tarafından düzenlenen tüketici öncesi veya sonrası atıklardan elde edilen %100 geri dönüştürülmüş malzemelerden yapıldığına dair bir 'beyan' yeterli olacaktır.
- Sertifikalı geri dönüştürülmüş malzeme örnekleri GRS/RCS Standardıdır. Diğer ilgili sertifikasyon programları/doğrulama kanıtları tanınabilir.

GOTS Bölüm 2.6.2.4

"GDO'suz biyokütle kaynaklarından üretilen ve toksik olmadığı, biyolojik olarak parçalanabildiği ve evde veya endüstriyel olarak kompostlanabilir olduğu sertifikalanmış/test edilmiş biyoplastik ambalajlar kullanılabilir."

REHBERLİK

- Plastik ambalajlar için biyobozunurluk testi:
 - a. Toprak ASTM D5988
 - b. Tatlı su ASTM D5271/EN29408
 - c. Deniz ASTM D6691
- Plastik ambalaj için kompostlanabilirlik testi:
 - a. Endüstriyel ASTM D6400/EN 13424:2000
 - b. Ev ASTM D6400/EN 13432:2000 Düşük Sıcaklık Koşulları

GOTS Bölüm 2.6.2.5

"GOTS Ürünlerinin perakende ticareti için ambalaj malzemesinde kullanılan kâğıt veya karton (ürüne asılan etiketler (hangtags) gibi etiketleme öğeleri dahil), tüketici öncesi veya sonrası atıklardan geri dönüştürülecek veya sürdürülebilir orman yönetimi ilkelerine uygunluğunu doğrulayan bir programa göre sertifikalandırılacaktır."

YORUM

- Şu anda geri dönüştürülmüş kâğıt/karton için yaygın ve küresel olarak uygulanabilir bir sertifikasyon sistemi bulunmadığından, şu an için geri dönüştürülmüş kâğıt/karton (tüketici öncesi veya sonrası atıklardan) kullanımını kanıtlamak için bir sertifikasyon zorunlu değildir.
- Asgari olarak, kâğıt/kartonun tüketici öncesi veya sonrası atıklardan %100 geri dönüştürüldüğüne dair üreticisi/tüccarı tarafından düzenlenen bir 'beyan' olacaktır. Sertifikalı geri dönüştürülmüş malzeme örnekleri GRS/RCS Standardıdır.
- Sürdürülebilir orman yönetimi ilkelerine uygunluğu doğrulayan tanınmış sertifikasyon programları Orman Yönetim Konseyi (FSC), Orman Sertifikasyon Programlarının Onaylanması Programı (PEFC) ve Yağmur Ormanları İttifakı (Rainforest Alliance)dır.
- Diğer ilgili sertifikasyon programları/doğrulama kanıtları gelecekte eşdeğer olarak kabul edilebilir. Böyle bir durumda karar, Global Standard gGmbH tarafından bu kılavuzun güncellenmiş bir versiyonuyla veya ilk olarak ilgili web sitesinde (<http://www.global-standard.org/the-standard/manual-for-implementation.html>) yayınlanacaktır.

GOTS Bölüm 2.6.2.6

"Kabul edilen ilave elyaflar, Bölüm 3.2'ye bakınız (elyaf yüzdelerinde sınırlama olmaksızın) ve Bölüm 5.2.8'deki kalıntı sınır değerlerini karşılayacaktır."

YORUM

- GOTS Bölüm 3.2'deki ilave elyaflar, elyaf yüzdesinde kısıtlama olmaksızın tekstil ambalaj malzemeleri için veya ürün etiket bağcıkları için kullanılabilir. Örneğin:
 - a. %100 liyosel elyaf ve %100 geri dönüştürülmüş polyester kullanılabilir.
 - b. Virgin polyester veya konvansiyonel pamuk veya akrilik elyaflar kullanılamaz.

GOTS Bölüm 2.7

GOTS BÖLÜM 2.7.4 (C) VE (D)

"GOTS Ürünlerini belgelendiren Onaylı Belgelendirme Kuruluşuna referans"

"Sertifikalı Kuruluşun lisans numarası"

REHBERLİK

- Onaylı Belgelendirme Kuruluşuna yapılan bir referans, Belgelendirme Kuruluşunun adı, kısa şekli ve/veya logosu olabilir.
- Sertifikalı Kuruluşun lisans numarası, Onaylı Belgelendirme Kuruluşu tarafından sağlanan ve Kapsam Sertifikasında belirtilen numaradır.

GOTS BÖLÜM 2.7.5 VE 2.7.6

"Organik" veya "organik geçişte" etiket dereceleri, ürünlerin (aksesuarlar hariç) elyaf içeriğinin %95'inden (≥ 95) az olmayacaktır."

"(%x) organik malzemelerle üretilmiştir" veya "(%x) organik dönüştürülmüş malzemelerle üretilmiştir" etiket dereceleri, ürünlerin (aksesuarlar hariç) elyaf içeriğinin %70'inden (≥ 70) az olmayacaktır."

YORUM

- Bu bölümdeki ve diğer bölümlerdeki yüzde değerleri her zaman standart atmosfer koşullarında test edilen değerleri ifade eder. Test için standart atmosfer koşulları ISO 139 Tekstil- **Kondisyonlama** ve Test için Standart Atmosfer **Koşullarında** belirtildiği gibidir: %65 \pm %4 bağıl nem ve 20°C \pm 2°C.

GOTS BÖLÜM 2.7.8

"Perakende olarak satılan GOTS Ürünlerinin etiketlenmesi zorunludur."

REHBERLİK

- Nihai tüketiciye perakende olarak satılacak tüketiciye hazır GOTS Ürünlerinin etiketlenmesi zorunludur. GOTS kriterlerine göre üretilen ancak GOTS İşareti taşımayan tüketiciye yönelik nihai ürünler GOTS Ürünleri olarak adlandırılmaz.
- Sertifikalı (sertifikasız) bir perakendeci, sertifikalı tedarikçisinden sadece GOTS İşareti taşıyan ürünler için İşlem Sertifikası alabilir.
- GOTS Ürünleri satıcılarının, ilgili Onaylı Belgelendirme Kuruluşları aracılığıyla yalnızca doğru etiketlenmiş GOTS Ürünleri için TC talep etmelerini sağlamaları beklenmektedir.
- GOTS Ürünlerinin etiketlenmesi "GOTS İşaretlerinin Kullanım Koşulları" **dokümanının** en son versiyonuna uygun olacaktır.

GOTS BÖLÜM 3

GOTS Bölüm 3.2

"İlave Elyaf Malzemeler"

YORUM

- Konvansiyonel pamuğa kesinlikle ilave elyaf malzemesi olarak izin verilmemektedir; bu da bir GOTS Üründe kullanılabilecek tüm pamuk elyafının "organik" veya "organik geçişte" olacağı anlamına gelmektedir.
- GDO'suz ve/veya geri dönüştürülmüş olsa bile, konvansiyonel (geleneksel) olarak yetiştirilen pamuk elyafına ilave elyaf olarak izin verilmez.
- Mekanik olarak geri dönüştürülmüş organik elyaflar, GOTS sertifikalı kuruluşlardaki GOTS ürünlerinin (mamul veya yarı mamul) tüketici öncesi atıklarından elde edilmeli ve GOTS sertifikalı bir kuruluş tarafından geri dönüştürülecektir. Bu tür mekanik olarak geri dönüştürülmüş organik elyaflar %30'a kadar ilave elyaf olarak kullanılabilir. Belgelendirme Kuruluşu atık ve geri dönüşüm sürecinin izlenebilirliği açısından tatmin olduğu sürece buna izin verilir.
- Tiftik keçisinden elde edilen bir elyaf olan tiftiğe, GOTS Bölüm 3.2 ve 5.2.8'de verilen koşulları karşılaması koşuluyla ilave elyaf olarak izin verilir.
- Tablo 5.2.7 bitmiş GOTS Ürünleri için kalıntı limitlerini listelemektedir, bu nedenle harmanlanmış herhangi bir ilave elyaf limiti ihlal etmemelidir.
- İlave elyaf malzemesi olarak virgin polyestere izin verilmez. GOTS Bölüm 3.2.1 ve 3.2.2 kapsamında bir GOTS Üründe harmanlanan tüm polyester elyaflar, tüketici öncesi veya sonrası atıklardan (termo-mekanik veya kimyasal olarak) geri dönüştürülmüş olacaktır.
- Hayvan refahı ilkelerini içeren bir standarda göre sertifikalandırılmış hayvansal elyafların ilave elyaf malzemesi olarak kullanılması teşvik edilmektedir.
- GOTS Bölüm 3.1 ve 3.2 kapsamına giren GOTS Ürünlerinde kullanılan yün lifleri kuyruk kesimi (mulesing) işlemi yapılmamış kaynaklardan gelecektir. Onaylı Belgelendirme Kuruluşları tarafından kuyruk kesimsiz yün doğrulaması için mevcut yeterli kanıt şunları içerecektir:
 - a. Kuyruk kesiminin yasak olduğu veya geleneksel olarak uygulanmadığı bir bölgeden gelen yün elyafı. Kuyruk kesimini spesifik olarak yasaklayan bir IFOAM Standardı tarafından sertifikalı olan yün elyafı.
 - b. Yukarıdaki koşullardan herhangi biri yerine getirilmiyorsa, yünün kuyruk kesimi yapılmamış statüsü için yeterli kanıt sağlamak üzere ek bir sertifikasyon gereklidir. Bu programlar arasında (ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere) Textile Exchange'in Sorumlu Yün Standardı (RWS), ZQ Merino, New Merino vb. yer alabilir.

DAHA FAZLA REHBERLİK

- Sertifikalı organik hammaddelerden elde edilen rejenere elyafların kullanımı için yeterli doğrulama kanıtı, elyaf tedarikçisinin/üreticisinin ve elyaf malzemesinin Organik İçerik Standardına (Textile Exchange'den OCS) göre sertifikalandırılmasıdır.
- Sürdürülebilir orman yönetimi ilkelerine uygunluğu doğrulayan tanınmış sertifikasyon programları Orman Yönetim Konseyi (FSC), Orman Sertifikasyon Programlarının Onaylanması Programı (PEFC) ve Yağmur Ormanı İttifakıdır.
- Geri dönüştürülmüş doğal ve sentetik elyaf kullanımı için yeterli doğrulama kanıtı, elyaf tedarikçisinin/üreticisinin ve elyaf malzemesinin Geri Dönüştürülmüş Talep Standardı (Textile Exchange'den RCS), Küresel Geri Dönüşüm Standardı (Textile Exchange'den GRS), Geri Dönüştürülmüş İçerik Standardı (Bilimsel Sertifikasyon Sistemlerinden) ile belgelendirilmesidir.
- GOTS 7.0'a göre **mümkün olan elyaf bileşimlerine** örnek:

- o %70 organik pamuk, %30 organik kaynaklardan elde edilen liyosel
- o %70 organik yün, %20 geri dönüştürülmüş poliamid, %10 virgin poliüretan
- GOTS 7.0'a göre **mümkün olmayan elyaf bileşimlerine** örnek:
 - o %70 organik pamuk, %30 geri dönüştürülmüş polyester
 - o %75 organik yün, %25 geri dönüştürülmüş polyester

REFERANSLAR

- [İçerik İddia Standardı \(CCS, Textile Exchange\)](#)
- [Organik İçerik Standardı \(OCS, Textile Exchange\)](#)
- [Küresel Geri Dönüşüm Standardı \(GRS, Textile Exchange\)](#)
- [Geri Dönüştürülmüş İddia Standardı \(RCS, Textile Exchange\)](#)
- [Geri Dönüştürülmüş İçerik Standardı \(Bilimsel Sertifikasyon Sistemleri\)](#)
- [Orman Yönetim Konseyi \(FSC\)](#)
- [Orman Sertifikasyon Programlarının Onaylanması Programı \(PEFC\)](#)
- [Sorumlu Yün Standardı \(RWS, Textile Exchange\)](#)
- [Yağmur Ormanı İttifakı \(Rainforest Alliance\)](#)

GOTS Bölüm 3.3

GOTS BÖLÜM 3.3 – GENEL OLARAK MALZEMELER

"... (aplike, bordürler, tokalar, düğmeler ve çitçitler, kordonlar, kenar süsleri, elastik bantlar ve iplikler, nakış iplikleri, kopçalar, klipsler ve kapatma sistemleri, yapışkan telalar, şapka şeritleri/kurdeleleri, dekorasyon olarak kullanılan danteller, astarlar, kakmalar, arayüz, etiketler (ısı transferi/ yapışkan/ bakım/ GOTS), telalar, cep astarları, dikiş bağları, dikiş iplikleri, omuz vatkalı, iç çamaşırları için dolgular/vatkalar, süslemeler, fermuarlar, ayakkabı tabanları ve açıkça listelenmemiş diğer aksesuarlar için geçerlidir). "

YORUM

- GOTS ürünlerinde dekoratif aksesuar kullanımı, ürünün toplam ağırlığının %15'ini ve toplam yüzey alanının %40'ını aşmayacaktır. Dekoratif aksesuar, dantel, payet, nakış vb. gibi bir ürünün görünümünü geliştirmek için kullanılan herhangi bir malzemeyi ifade eder.
- Yatak, ayakkabı (üst kısmı komple kumaş olan) ve birleşik ürünler dekoratif aksesuar ağırlık sınırlamasının dışındadır. Bu tür ürünlerde kullanılan destek, çerçeve, kauçuk taban vb. bileşenler işlevsel aksesuarlar olarak kabul edilmelidir.
- Sertifikalı bir malzeme üzerinde kullanılan bantlar veya etiketler önceden uygulanmış bir yapıştırıcı ile geliyorsa, aksesuar olarak kabul edilmelidir ve GOTS Bölüm 5.2.8'e göre kriterleri karşılayacaktır.
- Sertifikalı bir ürün (örneğin yatak, kişisel bakım ürünleri, yapıştırma süslemeler için) üzerinde kullanılan yapışkan ürünler (tutkal gibi) kullanımdan önce değerlendirilecek ve onaylanacaktır. Bu tür yapışkan kimyasallar aksesuar olarak görülmemelidir.

GOTS BÖLÜM 3.3 – DESTEKLER VE ÇERÇEVELER

"Yataklarda kullanılan lateks köpük, sertifikalı "organik" veya "organik geçişte" lateksden veya sürdürülebilir orman yönetimi ilkelerine uygunluğu doğrulayan bir programa göre sertifikalandırılmış lateksten yapılacaktır."

YORUM

- Organik lateks için yeterli doğrulama kanıtı Küresel Organik Lateks Standardı (GOLS) olabilir.
- Sürdürülebilir orman yönetimi ilkelerine uygunluğu doğrulayan tanınmış sertifikasyon programları Orman Yönetim Konseyi (FSC), Orman Sertifikasyon Programlarının Onaylanması Programı (PEFC) ve Yağmur Ormanı İttifakıdır.
- Tehdit altındaki hayvan, bitki ve kerestelerden elde edilen malzemeler için lütfen IUCN'nin Kırmızı Listesine bakınız.

REFERANS

- [Global Organik Lateks Standardı \(GOLS\)](#)
- [IUCN Kırmızı Listesi](#)

GOTS BÖLÜM 3.3 – DOLGULAR, DOLDURMALAR

"Tekstil elyafları kullanılıyorsa, malzeme "organik" veya "organik geçişte" sertifikasına sahip olacaktır (tekstil elyafları içeren dolgular aksesuar olarak kabul edilmez).

Tekstil dışı malzeme kullanılıyorsa, sadece doğal malzemelere izin verilir. Doğal malzemeler, kullanılan malzeme türü için bu tür bir sertifikasyonun uygulanabilir olması durumunda sertifikalı "organik" veya "organik geçiş" üretiminden gelmelidir (örneğin, tahıl kılıçığı gibi bitki bazlı malzemeler veya kuş tüyü gibi hayvan bazlı malzemeler için)."

REHBERLİK

- Tekstil elyaflarının sertifikalı bir tekstil kılıfının doldurulması/dolgusu amacıyla kullanılması durumunda, dolgunun ağırlığı GOTS etiket sınıfı için elyaf yüzdesi hesaplamasına dahil edilebilir.
- Tekstil dışı elyafların sertifikalı bir tekstil kılıfının doldurulması/dolgusu amacıyla kullanılması durumunda, dolgunun ağırlığı GOTS etiket sınıfı için elyaf yüzdesi hesaplamasına dahil edilemez.

GOTS BÖLÜM 4

GOTS Bölüm 4.1

GOTS BÖLÜM 4.1.1

GOTS Bölüm 4.1.1 (i)

"Sertifikalı Kuruluş, durum tespiti sürecini politikalarına ve yönetim sistemlerine dahil edecektir."

REHBERLİK

- Sertifikalı Kuruluşun Sorumlu İş Davranışına (RBC: Responsible Business Conduct) ilişkin Politikası:
 - OECD Çok Uluslu Şirketler Rehberi ve GOTS Bölüm 4.4.1 altında listelenen ilgili uluslararası insan hakları standartlarına dayanacaktır.

- b. Sertifikalı Kuruluşun kendi faaliyetlerine ilişkin taahhütleri içerecek ve Sertifikalı Kuruluşun tedarik zinciri boyunca tedarikçiler, lisans sahipleri ve aracılar dahil olmak üzere iş ortaklarından beklentilerini ifade edecektir.
- c. Durum tespitinin kurumsal düzeyde karar alma sürecine dahil edilmesi taahhüdünü içerecektir.
- d. GOTS Kimyasal Girdi Kriterleri, GOTS Çevre Kriterleri, GOTS İnsan Hakları ve Sosyal Kriterleri ve GOTS Yönetişim Kriterleri ile OECD Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için Durum Tespiti Kılavuzunda sektör riskleri olarak tanımlanan konuları kapsayacaktır.
- e. Sertifikalı Kuruluşun kendi faaliyetlerindeki ve tedarik zincirindeki en önemli risklere ilişkin durum tespiti yapma taahhütlerini içerecektir.
- f. Sorumlu kaynak kullanımı uygulamalarına yönelik bir taahhüdü içerecektir; bu, Sertifikalı Kuruluşun kaynak kullanımı uygulamaları yoluyla zararlı etkilere katkısını önlemeyi taahhüt ettiği anlamına gelir.
- g. "Alt sözleşme" tanımı ve varsa alt sözleşmeli işlerdeki ayrımlar da dahil olmak üzere, ilgili olduğunda, Sertifikalı Kuruluşun doğrudan tedarikçiler tarafından alt yüklenici kullanımına ilişkin beklentilerini şart koşacaktır.
- h. Sertifikalı Kuruluşun iş modelleriyle ilgili olduğu durumlarda, evden çalışanlara dış kaynak kullanımı ve el işçiliğinin kullanımına ilişkin Sertifikalı Kuruluşun beklentilerini ortaya koyacaktır.
- i. Durum tespiti süreci boyunca etkilenen paydaşlarla anlamlı bir ilişki kurma taahhüdünü içerecektir.
- j. Nasıl ortaya çıktıklarına bakılmaksızın kendi faaliyetleriyle ilgili olarak Sertifikalı Kuruluşa yönelik tüm şikayetleri dinleme ve ele alma taahhüdünü içerecektir.
- k. Sertifikalı Kuruluşun tedarik zincirinde zarara neden olduğu veya katkıda bulunduğu dair meşru süreçlerle ortaya konan ölçülü ve kanıtlanmış şikayetleri dinleme ve ele alma taahhüdünü içerecektir.
- l. Sertifikalı Kuruluşun en üst düzeyinde onaylanmalıdır.

POLİTİKANIN NİTELİĞİ

- Sertifikalı Kuruluşun RBC politikası tek bir politikadan veya birkaç bağımsız politikadan oluşabilir ya da davranış kuralları veya iş etiği ilkeleri gibi daha geniş yönetim belgelerine entegre edilebilir.
- Sertifikalı Kuruluşun RBC politikası mevcut politikalar ve taahhütler üzerine de inşa edilebilir.

POLİTİKANIN KABUL EDİLMESİ VE GÜNCELLENMESİ

- Sertifikalı Kuruluşun RBC politikası, ilgili dahili ve harici uzmanlarla birlikte geliştirilmeli ve bunlar tarafından bilgilendirilmeli ve şirketin en üst düzeyinde onaylanmalıdır.
- Sertifikalı Kuruluşun RBC politikası statik bir belge olmamalıdır. İşletmenin tedarik zincirindeki zarar riskleri hakkında artan bilgi birikimine ve iç ve dış paydaşlardan gelen girdilere dayanan yinelemeli bir süreçle güncellenmelidir.

POLİTİKANIN İLETİŞİMİ

- RBC politikası kamuya açık hale getirilmeli ve tüm çalışanlara, tedarikçilere, iş ortaklarına ve diğer ilgili taraflara iletilmelidir.

REFERANSLAR

- a. [OECD Sorumlu Ticari Davranış için Durum Tespiti Kılavuzu](#)
- b. [OECD \(2017\), Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için OECD Durum Tespiti Kılavuzu](#)

GOTS Bölüm 4.1.1 (ii)

"Sertifikalı Kuruluş, faaliyetleriyle ilişkili mevcut veya potansiyel olumsuz etkileri tanımlayacaktır."

REHBERLİK

1. Sertifikalı Kuruluş, kendi faaliyetlerinde ve tedarik zincirinde zarar riskinin kapsamını belirler.

- Sertifikalı Kuruluş, GOTS Kimyasal Girdi Kriterleri, GOTS Çevre Kriterleri, GOTS İnsan Hakları ve Sosyal Kriterleri ve GOTS Yönetişim Kriterleri ile uyumsuzluk risklerine özel bir bakış açısıyla kapsam belirleme çalışmaları yürütür. Kapsam belirleme çalışması aşağıdakileri dikkate alacaktır:
 - Sertifikalı Kuruluşun ürettiği veya sattığı ürünlere özgü olabilecek bir risk,
 - Faaliyet gösterdiği ülkelere özgü faktörler,
 - Sertifikalı Kuruluşun kaynak bulma modeline özgü olabilecek faktörler,
 - Sertifikalı Kuruluşun iş modelinin tedarik zincirindeki risklerin olasılığını veya kapsamını artırabilecek bileşenleri.
- Sertifikalı Kuruluş, kendi faaliyetlerinde ve tedarik zincirinde hangi zarar risklerinin en önemli olduğunu belirler ve eylem için bunlara öncelik verir.
- Sertifikalı Kuruluş kapsam belirleme çalışmasını belgeler.
- Sertifikalı Kuruluş, ek bilgi gerektiren konularda paydaşlara ve uzmanlara danışır.
- Sertifikalı Kuruluş kapsam belirleme değerlendirmesinin bulgularını yarı düzenli olarak gözden geçirir.
- Sertifikalı Kuruluş, zarar risklerine ilişkin anlayışını besleyen ve değişen koşulları hesaba katan bilgileri sürekli olarak günceller.

2. Sertifikalı Kuruluş kendi faaliyetlerine ilişkin bir öz değerlendirme yapar.

- Sertifikalı Kuruluş, risklerin kapsamını ve gerçek etkilerini belirlemek için kendi faaliyetlerinin öz değerlendirmesini yapar.
- Sertifikalı Kuruluş, kendi faaliyetlerinde zarar riskini değerlendirirken GOTS Kriterlerini ve işverenler için mevcut diğer güvenilir kılavuzları takip eder.
- Sertifikalı Kuruluş, kendi faaliyetlerindeki potansiyel ve fiili zararları belirlemek için potansiyel olarak etkilenen paydaşlarla (işçiler, sendikalar ve temsilci kuruluşlar) iletişim kurar.
- Sertifikalı Kuruluş, risklerin ne ölçüde önlendiğini veya azaltıldığını değerlendirmek için politikalarını ve sistemlerini gözden geçirir.
- Önlenmediği takdirde etkinin ciddi zarara yol açabileceği ve önleme tedbirlerinin kurum içinde mevcut olmayan teknik uzmanlık gerektirdiği durumlarda, Sertifikalı Kuruluş öz değerlendirme yapmak için kurum dışından destek alır.

3. Sertifikalı Kuruluş, saha düzeyinde yüksek zarar riskiyle ilişkili tedarikçileri değerlendirir.

- Sertifikalı Kuruluş, kapsam belirleme çalışması sırasında öncelik verilen zararlar açısından daha yüksek risk taşıyan tedarikçileri saha düzeyinde değerlendirir. Bu amaçlar doğrultusunda, Sertifikalı Kuruluş tedarikçileri tedarik zincirindeki

konumlarına göre değil, zarar riskinin ciddiyetine ve olasılığına göre seçmelidir. Böyle bir değerlendirme için tedarikçi belirlenirken aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- Faaliyet gösterilen ülkeye özgü riskler,
- Belirli risklere sahip üretim süreçleri (örneğin, ıslak işlem tehlikeli kimyasallar için yüksek bir risktir),
- Önceki tedarikçi değerlendirmesinde tespit edilen zararlar veya zarar riskleri.
- Sertifikalı işletmenin dahil olduğu prosesin çok önceki aşamaları için ciddi riskler var ise (örneğin pamuk yetiştiriciliği), bu aşamalarında değerlendirmeden geçtiği yönünde belgeler aramalıdır. Sertifikalı Kuruluş, bilgi boşlukları olduğunda veya bağlam muhtemelen değiştiğinde tedarikçi değerlendirmeleri yapar.
- Sertifikalı Kuruluş şunları değerlendirir:
 - Tedarikçinin zararı önlemek için uyguladığı önlemler,
 - Sahadaki gerçek zarar ve zarar riskleri,
 - İşçilerin sahip oldukları haklar, özellikle de insan ve çalışma hakları, ile ilgili farkındalık düzeyleri,
 - Tedarikçinin operasyonel düzeyde bir şikâyet mekanizması kurup kurmadığı ve bunun etkili olup olmadığı,
- Değerlendirmenin kapsamı ve niteliği potansiyel risklere karşılık gelir ve yerel bağlama uyarlanır. İşgücü ve insan hakları konularında, işçiler değerlendirmelerin tasarlanmasına dahil edilir.
- Gerçekleşen bulgular ile beklenen bulgular arasında tutarsızlık olması durumunda Sertifikalı Kuruluş değerlendirme metodolojisini ayarlamalıdır.
- Değerlendirmeyi yapan kişiler yerel bağlamı ve olumsuz etkiyle ilgili ulusal ve uluslararası standartları bilmelidir.

4. Sertifikalı Kuruluş, etkilerle olan ilişkisini değerlendirir.

- Sertifikalı Kuruluş, tespit edilen etkilere neden olup olmadığını, katkıda bulunup bulunmadığını veya bunlarla bağlantılı olup olmadığını anlamak için iyi niyetle çaba gösterir.
- Sertifikalı Kuruluş mevcut etkilerin üstesinden gelmek için acil önlemler alır.

REFERANSLAR

- a. [OECD Sorumlu Ticari Davranış için Durum Tespiti Kılavuzu](#)
- b. [OECD \(2017\), Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için OECD Durum Tespiti Kılavuzu](#)

"Sertifikalı Kuruluş olumsuz etkileri durduracak, önleyecek veya azaltacaktır."

REHBERLİK

1. Sertifikalı Kuruluş kendi faaliyetlerinde zararı önlemeye veya azaltmaya çalışır.

- Sertifikalı Kuruluş, kendi faaliyetlerinde gelecekteki zararları önlemek veya azaltmak için bir plan oluşturur ve uygular.
- Sertifikalı Kuruluş, kısa vadede acil ve kritik bir tehlikeyi önlemek için acil önlemler alır.
- Sertifikalı Kuruluş, uzun vadede zararın önlenmesine yol açan sonuç odaklı çözümler geliştirmeyi amaçlar.
- Sertifikalı Kuruluşun zararı önleme ve azaltma planı net takip zaman çizelgeleri içerir. Zararı önlemek ve azaltmak için alınan önlemler zararın ciddiyetiyle orantılıdır. Risk düzeyine bağlı olarak, Sertifikalı Kuruluş uzman tavsiyesi almayı düşünmelidir.
- İşçiler, sendikalar ve işçilerin kendi seçtikleri temsilciler, Sertifikalı Kuruluşun (Sertifikalı Kuruluşun kendi tedarik zincirinde) işgücü ile ilgili sorunları önlemeye ve azaltmaya yönelik önlemlerin geliştirilmesi sırasında sürece dahil edilir.

2. Sertifikalı Kuruluş, tedarik zincirindeki zararı önlemeye veya azaltmaya çalışır.

- Sertifikalı Kuruluş, tedarik zincirinde gelecekteki zararları önlemek veya azaltmak için kendi planını geliştirir ve uygular.
- Tedarik zincirinde zarara katkıda bulunma riski tespit edilirse, Sertifikalı Kuruluş zarara katkısını önlemek için bir plan geliştirir ve uygular.
- Sertifikalı Kuruluş, ücretlerin, sosyal yardımların ve insana yakışır iş yatırımlarının maliyetini hesaba katan fiyatlandırma modelleri geliştirir.
- Sertifikalı Kuruluş, tedarik zincirindeki riskleri yönetmek için dahili tedbirler uygulayabilir. Bunlar, Sertifikalı Kuruluşun kendisinin kontrol edebileceği önlemleri içerir.
- Sertifikalı Kuruluş, ürün geliştirme yoluyla riskleri önlemeye/azaltmaya çalışır.
- Sertifikalı Kuruluş, tedarikçileri hakkında iyi bir yerel bilgiye sahiptir.
- Sertifikalı Kuruluş, etkileri önlemek veya azaltmak amacıyla tedarikçisini etkilemek için kaldıraç gücünü kullanabilir.

MARKALAR VE PERAKENDECİLER İÇİN REHBERLİK

- Sertifikalı Kuruluş, satın alma uygulamaları yoluyla zarara katkıda bulunulmasını önlemek için, bunun belirli örneklerini tespit etmemiş olsa bile kontrol tedbirleri uygular. Satın alma uygulamalarının zarara katkıda bulunabileceği durumlarda izlenecek bir prosedürler sistemi vardır.
- Gerekli olduğunda, Sertifikalı Kuruluş tedarik zincirleri üzerindeki olumsuz etkileri önlemek için tedarikçiyle ilişkisini keser.
- Sertifikalı Kuruluş tedarikçiden ayrılma ihtiyacını belirlerse, ulusal yasalara, uluslararası çalışma standartlarına ve toplu iş sözleşmelerinin şartlarına uyar.
- Bir tedarikçiyle ilişkinin kesilmesi durumunda, Sertifikalı Kuruluş, tedarikçinin yönetimine ve sendikasına (varsa) iş kararını destekleyen bilgiler sağlar.
- Bir tedarikçiden ayrılma durumunda, Sertifikalı Kuruluş tedarikçiye ilişkinin sona erdiğine dair yeterli bildirimde bulunur.
- Sertifikalı Kuruluşun bir tedarikçi ile devam eden bir ilişkisi olduğu sürece, belirlenen olumsuz etki(ler)i hafifletme çabalarını gösterebilir.

GOTS SERTİFİKALI KURULUŞLARI AŞAĞIDAKİ HUSUSLARDA TEŞVİK EDER:

- Özellikle kaldıraç gücüne sahip olmadıkları durumlarda, diğer alıcılarla kaldıraç gücünü bir araya getirmek,
- Tedarikçilerin RBC politikasına uymaları için teşvikler oluşturmak,
- Etkileri önleme veya hafifletme konusunda tedarikçileri desteklemek,
- Olumsuz etkileri önlemek veya hafifletmek için hükümetle iş birliği yapmak.

REFERANSLAR

- a. [OECD Sorumlu Ticari Davranış için Durum Tespiti Kılavuzu](#)
- b. [OECD \(2017\), Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için OECD Durum Tespiti Kılavuzu](#)

GOTS Bölüm 4.1.1 (iv)

"Sertifikalı Kuruluş uygulamayı ve sonuçları takip edecektir"

REHBERLİK

1. Sertifikalı Kuruluşun kendi faaliyetlerinde durum tespitine ilişkin ilerlemeyi ve bunun etkinliğini doğrulamak, izlemek ve geçerli kılmak.

- Sertifikalı Kuruluş, kendi faaliyetlerinde durum tespiti gerekliliklerinin yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmek için güvence mekanizmaları uygular.
- Sertifikalı Kuruluş, uygun performans göstergelerini kullanarak durum tespiti ve risk yönetimini sürekli olarak izler.
- Sertifikalı Kuruluş, işletme tarafından atılan adımların etkileri önlediğini ve azalttığını doğrulamak için devam eden izleme, periyodik iç değerlendirmeler, şikâyet mekanizmaları yoluyla gündeme getirilen konular vb. veriler dahil olmak üzere bilinen tüm bilgilerden yararlanır.
- Zararlı etkilerin etkili bir şekilde önlenemediği veya azaltılamadığı durumlarda, Sertifikalı Kuruluş bunun nedenini anlamaya çalışır ve uygun şekilde yanıt verir.
- Sertifikalı Kuruluş, yeterince önlenmediği takdirde etkilerin ciddi zararlara yol açabileceği veya önleme tedbirlerinin teknik uzmanlık gerektirdiği durumlarda durum tespiti ve risk yönetimi tedbirlerinin etkinliğini doğrulamak için harici uzmanlarla çalışır.

2. Durum tespiti konusundaki ilerlemeyi ve tedarik zincirindeki etkinliğini doğrulamak, izlemek ve geçerli kılmak.

- Sertifikalı Kuruluş, tedarik zincirinde durum tespiti gerekliliklerinin yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmek için güvence mekanizmaları uygular.
- Mümkün olduğunda, Sertifikalı Kuruluş, etkilerin önlendiğini doğrulamak için doğrudan veya dolaylı göstergeleri izlemelidir.
- Sertifikalı Kuruluş, Sertifikalı Kuruluş tarafından atılan adımların etkileri önlediğini ve azalttığını doğrulamak için devam eden izlemeden elde edilen veriler, periyodik iç değerlendirmeler, şikâyet mekanizmaları yoluyla gündeme getirilen konular vb. dahil olmak üzere bilinen tüm bilgilerden yararlanır.
- Zararlı etkilerin etkili bir şekilde önlenemediği veya azaltılamadığı durumlarda, Sertifikalı Kuruluş bunun nedenini anlamaya çalışır ve uygun şekilde yanıt verir.

GOTS SERTİFİKALI KURULUŞLARI AŞAĞIDAKİ HUSUSLARDA TEŞVİK EDER:

- Tedarik zincirinde üstlenilen durum tespiti ve risk yönetimi önlemlerinin etkinliğinin değerlendirilmesine dış uzmanları dahil etmek. Dış uzmanlar, özellikle tedarik zincirindeki etkilerin yeterince önlenmediği takdirde ciddi zararlara yol açabileceği veya önleme tedbirlerinin teknik uzmanlık gerektirdiği durumlarda sürece dahil edilmelidir.

REFERANSLAR

- [OECD Sorumlu Ticari Davranış için Durum Tespiti Kılavuzu](#)
- [OECD \(2017\), Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için OECD Durum Tespiti Kılavuzu](#)

GOTS Bölüm 4.1.1 (v)

"Sertifikalı Kuruluş etkilerin nasıl ele alındığını bildirecektir"

REHBERLİK

1. Sertifikalı Kuruluşun potansiyel ve fiili zararı nasıl ele aldığı da dahil olmak üzere Sertifikalı Kuruluşun durum tespiti süreci hakkında kamuya açık bir şekilde iletişim kurması.

- Sertifikalı Kuruluş aşağıdaki konularda kamuya açık olarak iletişim kurar:
 - a. Tedarik zinciri durum tespiti,
 - b. Durum tespiti yönetim sistemi,
 - c. Kendi faaliyetlerindeki ve tedarik zincirindeki en önemli riskler.
 - d. Riskleri değerlendirme süreçleri,
 - e. Kendi faaliyetlerinde zararı önleme ve azaltma planı ve bu önlemlerde kaydedilen ilerleme (Not: Bu kriter Sertifikalı Kuruluşun en önemli riskleriyle ilgilidir),
 - f. Tedarik zincirinde zararı önleme ve azaltma planı ve bu önlemlerde kaydedilen ilerleme,
 - g. Hükümetin politika katılımına yönelik hedefleri ve katılım çabalarının sonuçları (ilgili ise),
 - h. Paydaşlarıyla anlamlı bir şekilde nasıl iletişim kurduğu,
 - i. Kendi operasyonlarında iyileştirmeye erişim sağlayan süreçler,
 - j. Tedarik zincirinde iyileştirmeye erişim sağlayan süreçler,
 - k. Durum tespitini kolaylaştıran iş birliğine dayalı süreçler.
- Sertifikalı Kuruluş, asgari olarak yıllık bazda kamuya açık bir şekilde iletişim kurar.
- Bilgi; ilgili, doğru, açık, sade bir dille kullanıcı dostu bir şekilde iletilir ve hedeflenen kullanıcıların bilgiye erişebileceği şekilde sunulur.

2. Etkilenen paydaşlarla iletişim (İnsan Hakları için)

- Sertifikalı Kuruluş, insan hakları etkilerini nasıl ele aldığını bildirmeye hazırdır.
- Sertifikalı Kuruluşun faaliyetleri veya faaliyet bağlamları ciddi insan hakları etkileri riski oluşturuyorsa, kuruluş bunların nasıl ele alındığını resmi olarak rapor eder.
- İletişimler etkilenen paydaşlar için erişilebilirdir.

REFERANSLAR

- a. [OECD Sorumlu Ticari Davranış için Durum Tespiti Kılavuzu](#)
- b. [OECD \(2017\), Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için OECD Durum Tespiti Kılavuzu](#)

GOTS Bölüm 4.1.1 (vi)

"Sertifikalı Kuruluş uygun olduğunda iyileştirme sağlayacaktır"

REHBERLİK

1. Sertifikalı Kuruluşun kendi faaliyetlerinde iyileştirmeyi mümkün kılacak süreçlerin oluşturulması (ör. Operasyonel düzeyde şikâyet mekanizmaları).
 - Sertifikalı Kuruluş, insan hakları etkileriyle ilgili olarak iyileştirme sağlamak için bir süreç oluşturur.
 - Sertifikalı Kuruluşun insan hakları etkileri dışındaki olumsuz etkilerin (örneğin işgücü veya çevresel etkiler) düzeltilmesini sağlayacak süreçler oluşturması teşvik edilir.
 - Bir şikâyet mekanizması kurulduğunda, bu mekanizma şu temel kriterlere dayanır:
 - a. Meşruiyet;
 - b. Erişilebilirlik;
 - c. Öngörülebilirlik;
 - d. Eşitlik;
 - e. Şeffaflık;
 - f. Diyalog temelli olma.
 - Bir şikâyet mekanizması kurulduğunda, bu mekanizma ağır insan hakları ihlallerinin mağdurları için yargı yoluna (örneğin yasal feragatler yoluyla) erişimi engellemez ve işletme hukuk veya ceza soruşturmalarına veya insan hakları incelemelerine müdahale etmez.
 - GOTS, Sertifikalı Kuruluşları aşağıdaki hususlarda teşvik eder:
 - a. Operasyonel düzeyde şikâyet mekanizmalarının kurulmasına ilişkin mevcut kılavuza başvurması için.
 - b. Şikâyetleri yayınlaması için.
2. Meşru süreçler yoluyla dile getirilen şikâyetleri dinlemeyi ve ele almayı taahhüt etmek (operasyonel düzeyde olmayan bir mekanizma)
 - Sertifikalı Kuruluş, tedarik zincirinde zarara neden olduğu veya katkıda bulunduğu dair kendisine karşı yapılan önemli ve kanıtlanmış şikâyetleri dinlemesini sağlayan meşru süreçler yürütür.
 - Bir şikâyet mekanizması kurulduğunda, bu mekanizma şu temel kriterlere dayanır:
 - a. Meşruiyet;
 - b. Erişilebilirlik;
 - c. Öngörülebilirlik;
 - d. Eşitlik;
 - e. Şeffaflık;
 - f. Diyalog temelli olma.
 - Bir şikâyet mekanizması kurulduğunda, bu mekanizma ağır insan hakları ihlallerinin mağdurları için yargı yoluna (örneğin yasal feragatler yoluyla) erişimi engellemez ve

işletme hukuk veya ceza soruşturmalarına veya insan hakları incelemelerine müdahale etmez.

- GOTS Sertifikalı Kuruluşları aşağıdaki hususlarda teşvik eder:
 - a. Operasyonel düzeyde şikâyet mekanizmalarının kurulmasına ilişkin mevcut kılavuza başvurulması
 - b. Şikâyetlerin yayınlanması

3. Sertifikalı Kuruluş, olumsuz etkilere neden olduğu veya katkıda bulunduğu durumlarda çözüm sağlar veya çözüme katkıda bulunur

- Çözüm, etkilenen kişi(ler)i zarar meydana gelmemiş olsaydı içinde bulunacakları duruma geri getirmeyi amaçlar.
- Çözüm, ulusal yasalara ve uluslararası yönergelere uygundur ve standartların mevcut olmadığı durumlarda, çözüm önceki davalarla tutarlıdır.
- Sertifikalı Kuruluş, çözümün belirlenmesinde etkilenen paydaşlarla birlikte çalışır.
- Sertifikalı Kuruluş, şikâyette bulunanların süreçten ve sonuçtan memnuniyet düzeyini değerlendirir.

REFERANSLAR

- a. [OECD Sorumlu Ticari Davranış için Durum Tespiti Kılavuzu](#)
- b. [OECD \(2017\), Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için OECD Durum Tespiti Kılavuzu](#)

GOTS BÖLÜM 4.1.6

"Sertifikalı Kuruluş, ilgili üst yönetime durum tespiti için gözetim ve sorumluluk atayacak ve Sorumlu İş Davranışı Politikasının uygulanması için yönetim kurulu düzeyinde sorumluluklar verecektir..."

YORUM

- Sertifikalı Kuruluşun, şirketin RBC yaklaşımını ve uygulamasını yönlendirmek için yönetim kurulu ve üst yönetim düzeyinde sorumluluk atamak da dahil olmak üzere, Sorumlu İş Davranışını (RBC) denetlemek ve desteklemek için kurumsal yönetim oluşturması veya güçlendirmesi teşvik edilir.
- Sertifikalı Kuruluşun RBC Politikasını ve GOTS İnsan Hakları ve Sosyal Kriterlerini uygulamaktan sorumlu kıdemli personel, insan hakları, işgücü, çevre ve dürüstlük risklerine ilişkin durum tespitine yeterli dikkat ve desteği vermeli ve kaynakları buna göre tahsis etmelidir.
- Sertifikalı Kuruluş, tedarik zinciri durum tespiti konusunda çalışanların görevlerini yerine getirebilecek yeterliliğe sahip olmalarını temin etmeli ve yeterli personel zamanı sağlamalıdır.

GOTS Bölüm 4.2

GOTS BÖLÜM 4.2.1

GENEL REHBERLİK VE YORUM

- Bu bağlamda bir kimyasal girdinin (madde veya preparat) SDS'sinin hazırlanacağı "uygulanabilir tanınmış normlar veya direktifler" şunlardır:

- a. ANSI Z400.1/Z129.1:2010
 - b. ISO 11014-1
 - c. EC 2020/878
 - d. EC 2015/830
 - e. GHS (Kimyasalların Sınıflandırılması ve Etiketlenmesine İlişkin Küresel Uyumlaştırılmış Sistem)
 - f. JIS Z 7253:2012
- Spesifik olarak, değerlendirmeye daha fazla bilgi kaynağının dahil edilmesi için geçerli nedenler şunlardır:
 - a. SDS, girdinin pazarlandığı ülkede/bölgede yasal olarak bağlayıcı bir temeli temsil etmez.
 - b. Girdi, potansiyel olarak SDS'deki bir beyanın bağlayıcı olmadığı kısıtlanmış veya yasaklanmış maddeler içerir (örn. AOX, endokrin bozucular, GDO (türetilmiş) malzeme veya enzim, nanopartiküller).
 - c. SDS, ilgili GOTS kriterlerine uygunluğu değerlendirmek için gereken belirli ekolojik veya toksikolojik bilgileri içermemektedir,
 - d. Belirli ekolojik veya toksikolojik değerleri belirlemek için kullanılan testler/yöntemler belirtilmemiştir veya GOTS kriterlerinde listelenenlere karşılık gelmemektedir.
 - e. SDS'de verilen belirli ekolojik veya toksikolojik bilgilerin doğruluğunun yerinde kontrolü
 - f. Safsızlıkların gözetimi
 - Kimyasal değerlendirme prosedürünün detayları için "GOTS Pozitif Listesindeki Tekstil Kimyasal Girdilerinin Onaylanması (Kapsam 4)" GOTS web sitesinden erişilebilir: <http://www.global-standard.org/certification/how-to-get-chemical-inputs-approved.html>
 - Kapsam 4'te aktif olan Belgelendirme Kuruluşları, onaylı kimyasal girdi listelerini GOTS'un tüm Onaylı Belgelendirme Kuruluşlarının kullanımına sunacaktır. Bu listeler, tüm Onaylı Belgelendirme Kuruluşları tarafından GOTS belgelendirme programında girdi değerlendirmesi için uygulanabilir bir araç olarak kabul edilecektir.
 - Kimyasal ürünlerin onaylanmasından sorumlu Belgelendirme Kuruluşları, tüm onay kararlarının, formülasyonların her bir bileşeni için ilgili tüm son noktaların bilgisine dayalı olarak geçerli SDS'ler temelinde alınmasını sağlayacaktır. İlgili son noktalar, örneğin, her bir bileşen için Tehlike Beyanlarının ve/veya bunların GHS eşdeğerlerinin formülasyonunda kullanılan değerlerdir.
 - Çelişkili kararlar olması durumunda (bir onaylayıcı tarafından onaylanan ürünün başka bir onaylayıcı tarafından reddedilmesi), onaylayıcılardan değerlendirme kanıtlarını paylaşarak tutarlı bir değerlendirme yapmaları istenir. Bu son kertede başarısız olursa, Global Standard gGmbH'nin Standart Geliştirme ve Kalite Güvence / Standartlar Komitesinden sorumlu kişi, söz konusu kimyasallar hakkında sağlanan teknik bilgileri taradıktan sonra karar verir.
 - Bir kimyasal girdinin onay statüsü, diğer bir deyişle LoA'nın geçerliliği, hangisi daha erken ise, 3 yıl veya GOTS'un yeni bir versiyonu yürürlüğe girene kadar devam edecektir. Kapsam 4 denetçisinin risk değerlendirmesine bağlı olarak, geçerlilik süresi 3 yıldan daha kısa olabilir. Ancak, Katkı Maddeleri Kayıt Ücreti mevcut Standart versiyonunun geçerlilik süresi için bir kez ödenecektir.
 - Kullanılan temel kimyasalların (tuz, alkali, asit vb.) Onay Mektuplarında belirtilmesine gerek yoktur.

GOTS BÖLÜM 4.2.2

"Yasaklanmış ve kısıtlanmış girdiler"

YORUM

- Bu Bölümde yasaklı olarak listelenen kimyasal girdilerin çoğu, GOTS Bölüm 4.2.3'teki tehlikeler ve toksisite ile ilgili gereklilikleri karşılamadıkları için GOTS kapsamında yasaklanmıştır. Bu maddelerin bu Bölümde açıkça listelenmesinin nedeni, tekstil sektöründeki önemleri ve/veya kamuoyunun bu maddelere olan ilgisidir.
- Listelenen kimyasallar, saf madde olarak veya preparatın bir parçası olarak uygulanmasına bakılmaksızın yasaklanmıştır. Bu Bölümde yasaklanan maddelerden bir veya daha fazlasını herhangi bir seviyede işlevsel bir bileşen olarak içeren veya kasıtlı olarak eklenmiş olan preparatlar yasaktır. Bu tür maddelerin kaçınılmaz kontaminasyonları ve safsızlıkları bu yorumu takip eden tabloda verilen limitleri aşmayacaktır. Herhangi bir kimyasalın (ve/veya grubun) bu yorumlarda veya listelerde veya tablolarda açıkça belirtilmemesi durumunda, ilgili Küresel Uyumlaştırılmış Kimyasalların Sınıflandırılması ve Etiketlenmesi Sistemi (GHS) kriteri belirleyici bir gereklilik olarak alınacaktır.
- Normal uygulama veya kullanım koşulları sırasında listedeki yasaklı maddelerden herhangi birini saldıgı bilinen kimyasal girdiler yasaktır.
- Fonksiyonel nanopartiküllerin yanı sıra GDO içeren veya GDO'dan türetilmiş girdiler için geçerli normlar/direktifler SDS'de bir beyan yükümlülüğü öngörmemektedir. Bu maddelerin kaçınılmaz kontaminasyonları ve safsızlıkları %0,1'i geçmeyecektir.
- Rekombinant DNA (kendinden klonlama), DNA dizileme, gen düzenleme, gen mühendisliği, hücre füzyonu genetik modifikasyon teknikleri olarak kabul edilir, bu nedenle bu tür yöntemlerle üretilen girdiler yasaktır.
- Tekstilde belirlenmiş kullanımlarının GOTS Bölüm 5.2.7'de listelenen parametrelerin kalıntı limitlerinin aşılmasına yol açtığına dair doğrulanması durumunda da girdiler yasaklanır.

REFERANSLAR

- [Yönetmelik EC 552/2009](#)
- [Avrupa Kimyasallar Ajansı \(ECHA\), aday liste](#)

REHBERLİK

- Standart bir dizi kimyasal girdinin kullanımını yasaklar ve/veya kısıtlarken, GOTS Standartlar Komitesi de kimyasal girdilerde sentez yolundan/üretim karmaşıklığından kaynaklanan bazı istenmeyen yan ürünlerin ve kirleticilerin (kontaminantlar) bulunabileceğini kabul etmektedir. Bu nedenle GOTS, kimyasallar için aşağıdaki maksimum kontaminasyon limitlerini önermektedir. Bu listenin ve içerdiği limitlerin dinamik olduğu ve GOTS'un her revizyonunda veya yönetmelik/araştırma/ticari gerekliliklerdeki değişiklikler nedeniyle gerekli görülmesi halinde periyodik olarak gözden geçirileceği açıkça anlaşılmaktadır.
- Aşağıdaki tabloda belirtilen limitler yalnızca kasıtsız yan ürünler veya kirleticiler içindir ve GOTS Bölüm 4.2.2 ve 4.2.3'te ayrıntılı olarak açıklanan Kimyasal Girdiler için GOTS gerekliliklerinin seyreltilmiş hali olarak düşünülmemelidir.
- Bu parametrelerin çoğu için standart test yöntemleri mevcut olmayabilir. Bu gibi durumlarda, kirleticilerin tespiti ve miktarının belirlenmesi için modifiye edilmiş test yöntemleri kullanılmalıdır. GOTS gerekliliklerine göre, testler bu parametreler için tekstil kimyasal girdileri alanında yeterli test deneyimine sahip uygun nitelikli laboratuvarlar tarafından yapılmalıdır.

- Bazı kimyasal gruplar için başka yorumlama kılavuzlarına da bakınız**

SR.	MADDE GRUBU	KONTAMİNASYON TESPİT SEVİYESİ
1	Aromatik ve/veya halojenli çözücüler	
	1,1-dikloroetan (75-34-3)	1 mg/kg
	1,2-dikloroetan (107-06-2)	5 mg/kg
	Metilen klorür (75-09-2)	5 mg/kg
	Trikloroetilen (79-01-6)	40 mg/kg
	Tetrakloretilen (127-18-4)	5 mg/kg
	Tetraklorotoluen (5216-25-1)	5 mg/kg
	Triklorotoluen / Benzotriklorür (98-07-7)	5 mg/kg
	Benzilklorür / Klorometil benzen (100-44-7)	5 mg/kg Boyalar – 100 mg/kg
	Benzen (71-43-2)	50 mg/kg
	Ksilen, o-Kresol, p-Kresol, m-Kresol gibi aromatik çözücüler	500 mg/kg
	Dimetilformamid (DMF) (68-12-2)	50 mg/kg
	Dimetilasetaamid (DMAC) (127-19-5)	50 mg/kg
	Toluen (Toluol) (108-88-3)	10 mg/kg
	N-metil-2-pirolidon (872-50-4)	50 mg/kg
2	Alev Geciktiriciler	
	Tri-o-kresil fosfat (78-30-8)	Münferiden 50 mg/kg
	Triksilil fosfat (TXP) (25155-23-1)	
	Trimetil Fosfat (512-56-1)	
	Tris(2 kloroetil)fosfat (TCEP) (115-96-8)	Münferiden 250 mg/kg
	Dekabromodifenil eter (DecaBDE) (1163-19-5)	
	Tris(2,3, dibromopropil) fosfat (TRIS) (126-72-7)	
	Pentabromodifenil eter (PentaBDE) (32534-81-9)	
	Oktabromodifenil eter (OctaBDE) (32536-52-0)	
	Bis(2,3 dibromopropil)fosfat (BIS) (5412-25-9)	
	Tris(1 aziridinil)fosfin oksit (TEPA) (545-55-1)	
	Polibromobifeniller (PBB) (67774-32-7, 59536-65-1)	
	Tetrabromobisfenol A (TBBPA) (79-94-7)	
	Hekzabromosiklodekan (HBCD) (25637-99-4)	
	2,2 bis(bromometil) 1,3 propandiol (BBMP) (3296-90-0)	
	Hekzabromosiklododekan (HBCDD) (3194-55-6)	
	2-Etilheksil-2,3,4,5-tetrabromobenzoat (TBB) (183658-27-7)	
	Bis(2-etilheksil)-3,4,5,6- tetrabromoftalat (TBPH) (26040-51-7)	
	İzopropile trifenil fosfat (IPTPP) (68937-41-7)	
	Tris(1-chloro-2-propyl) fosfat (TCPP) (13674-84-5)	
	Tris(1,3-dikloro-2-propil) fosfat (TDCPP) (13674-87-8)	
	Trifenil fosfat (TPP) (115-86-6)	
	Bis(klorometil) propan-1,3-diyiltetrakis (2-kloroetil) bifosfat (V6) (38051-10-4)	
	Antimon (7440-36-0)	
	Antimon trioksit (1309-64-4)	
	Borik Asit (10043-35-3, 11113-50-1)	
	Dekabromodifenil (DecaBB) (13654-09-6)	

	Dibromobifeniller (DiBB) (çoklu)	
	Dibromopropileter (21850-44-2)	
	Heptabromodifenil eter (HeptaBDE) (68928-80-3)	
	Hekzabromodifenil eter (HexaBDE) (36483-60-0)	
	Monobromobifeniller (MonoBB) (Çoklu)	
	Monobromobifenil eterler (MonoBDEs) (Çoklu)	
	Nonabromobifeniller (NonaBB) (Çoklu)	
	Nonabromodifenil eter (NonaBDE) (63936-56-1)	
	Oktabromobifeniller (OctaBB) (Çoklu)	
	Polibromobifeniller (Polibromlu bifeniller) / Polibrobifenil (Polibromierte Bifenil) (PBBs) (59536-65-1)	
	Tetrabromodifenil eter (TetraBDE) (40088-47-9)	
	Tribromodifenil eterler (TriBDEs) (Çoklu)	
	Trietilenfosforamid (TEPA) (545-55-1)	
	Biboron trioksit (1303-86-2)	
	Disodyum oktaborat (12008-41-2)	
	Disodyum tetraborat, anhidrat (1303-96-4, 1303-43-4)	
	Tetraboron disodyum heptaoksit, hidrat (12267-73-1)	
	1H,1H,2H,2H-Perflorooktilakrilat (6:2 FTA) (17527-29-6)	
	1H,1H,2H,2H-Perflorooktilakrilat (8:2 FTA) (27905-45-9)	
	1H,1H,2H,2H-Perflorododesilakrilat (10:2 FTA) (17741-60-5)	
3	Klorlu Benzenler ve Tolüenler	
	1,2-diklorobenzen (95-50-1)	500 mg/kg
	Tri-, tetra- klorotoluenlerin tüm izomerleri	10 mg/kg
	mono-, di-, tri-, tetra-, penta- ve hexa- klorobenzen ve mono-, di-, ve penta, klorotoluen diğer izomerleri	Toplam: 200 mg/kg
4	Klorofenoller (tuzları ve esterleri dahil)	
	Tetraklorofenoller (TeCP)	Toplam: 20 mg/kg
	Pentaklorofenol (PCP)	
	Monoklorofenol ve izomerleri Diklorofenol ve izomerleri Triklorofenoller ve izomerleri	Toplam: 50 mg/kg
5	Kompleks yapıcılar ve yüzey aktif maddeler	
	Nonilfenol (NP), izomer karışımları (104-40-5, 11066-49-2, 25154-52-3, 84852-15-3) Oktilfenol (OP), izomer karışımları (140-66-9, 1806-26-4, 27193-28-8)	250 mg/kg
	Oktilfenol etoksilatlar (OPEO) (9002-93-1, 9036-19-5, 68987-9-06) & Nonilfenol etoksilatlar (NPEO) (9016-45-9, 26027-38-3, 37205-87-1, 68412-54-4, 127087-87-0)	500 mg/kg
	EDTA, DTPA, NTA	500 mg/kg
	LAS, α-MES	500 mg/kg
6	Endokrin bozucular	X Yasaklı
7	Formaldehit ve diğer kısa zincirli aldehytlar (Glioksal gibi)	150 mg/kg
8	Ağır Metaller	GOTS Bölüm 7'deki "Ağır Metal İçermez" tanımına bakınız

9	Kanserojen özelliklere sahip arilaminleri (MAK III, kategori 1,2,3) salan girdiler (örn. azo boyalar ve pigmentler) ve serbest Anilin (kategori 4)	
	Yasaklı Aminler	150 mg/kg
	Anilin (serbest)	150 mg/Kg
	Lacivert Renklendirici (Navy Blue)	250 mg/kg
	Kanserojen veya Alerjen (Dispers) Boyalar	250 mg/kg
10	Halojen içeren bileşiklere sahip girdiler (istisnalar için GOTS bölüm 4.2.6.6 ve 4.2.6.7)	1% AOX
11	Organotin Bileşikler	
	Dibütiltin (DBT) (Çoklu)	20 mg/kg
	Metiltinin mono, di ve tri türevleri (Çoklu)	5 mg/kg
	Butilinin mono, diğer di ve tri türevleri (Çoklu)	5 mg/kg
	Feniltinin mono, di ve tri türevleri (Çoklu)	5 mg/kg
	Oktiltinin mono, di ve tri türevleri (Çoklu)	5 mg/kg
	Monometiltin bileşikleri (MMT) (Çoklu)	5 mg/kg
	Dipropiltin bileşikleri (DPT) (Çoklu)	5 mg/kg
	Dibütiltin diklorür (DBTC) (Çoklu)	5 mg/kg
	Tripropiltin bileşikleri (TPT) (Çoklu)	5mg/kg
	Tetraetiltin bileşikleri (TeET) (Çoklu)	5 mg/kg
	Tetrabütiltin bileşikleri (TeBT) (Çoklu)	5 mg/kg
	Tetraoktiltin bileşikleri (TeOT) (Çoklu)	5 mg/kg
	Trisikloheksiltin (TCyHT) (Çoklu)	5 mg/kg
	Trisikloheksiltin hidroksit (1321-70-5)	5 mg/kg
	Bis(tribütiltin)trioksit (TBTO) (56-35-9)	5 mg/kg
12	Ftalatlar	Toplam: 250 mg/kg
	Dietilhekzil ftalat (DEHP) (117-81-7)	
	Bis(2-metoksietil) ftalat (DMEP) (117-82-8)	
	Di-n-oktil ftalat (DNOP) (117-84-0)	
	Diizodesil ftalat (DIDP) (26761-40-0)	
	Diizononil ftalat (DINP) (28553-12-0)	
	Di-n-hekzil ftalat (DnHP) (84-75-3)	
	Dibütil ftalat (DBP) (84-74-2)	
	Benzilbütil ftalat (BBP) (85-68-7)	
	Di-n-nonilftalat (DNP) (84-76-4)	
	Dietil ftalat (DEP) (84-66-2)	
	Di-n-propil ftalat (DPrP) (131-16-8)	
	Di-izobütil ftalat (DIBP) (84-69-5)	
	Di sikloheksilftalat (DCHP) (84-61-7)	
	Di-izo-oktil ftalat (DIOP) (27554-26-3)	
	Di-C ₇₋₁₁ dallı ve doğrusal alkilftalatlar (DHNUP) (68515-42-4)	
	Di-C ₆₋₈ dallı alkilftalatlar (DIHP) (71888-89-6)	
	Di-izo-pentil ftalat (DIPP) (605-50-5)	
	Di-n-pentil ftalat (DnPP) (131-18-0)	
13	PAH	Toplam: 200 mg/kg
	Benzo[a]piren (BaP) (50-32-8)	20 mg/kg

	Antrasen (120-12-7)	Toplam: 200 mg/kg
	Piren (129-00-0)	
	Ben-zo[g,h,i]perilen (191-24-2)	
	Benzo(e)piren (192-97-2)	
	Indeno[1,2,3-cd] piren (193-39-5)	
	Benzo(j)floranten (205-82-3)	
	Benzo[b]floranten (205-99-2)	
	Floranten (206-44-0)	
	Benzo[k]floranten (207-08-9)	
	Asenaftilen (208-96-8)	
	Krizen (218-01-9)	
	Dibenz[a,h]antrasen (53-70-3)	
	Benzo[a]antrasen (56-55-3)	
	Asenaften (83-32-9)	
	Fenantren 85-01-8)	
	Floren (86-73-7)	
	Naftalin (91-20-3)	
14	Per- ve polifloroalkil maddeler (PFAS)	
	Perfloroktan sülfonat (PFOS) ve ilgili maddeler	Toplam: 2 mg/kg
	Perflorooktanoik asit (PFOA) ve ilgili maddeler	2 mg/kg
15	Klorlu Parafinler	
	Kısa Zincirli Klorlu Parafinler (SCCP) (C10 C13)	50 mg/kg
	Orta Zincirli Klorlu Parafinler (MCCP'ler) (C14-17)	500 mg/kg
16	Glikol Türevleri	
	Bis(2-metoksietil)-eter (111-96-6)	50 mg/kg
	2-etoksietanol (110-80-5)	50 mg/kg
	2-etoksietil asetat (111-15-9)	50 mg/kg
	Etilen glikol dimetil eter (110-71-4)	50 mg/kg
	2-metoksietanol (109-86-4)	50 mg/kg
	2-metoksietilasetat (110-49-6)	50 mg/kg
	2-metoksipropilasetat (70657-70-4)	50 mg/kg
	Trietilen glikol dimetil eter (112-49-2)	50 mg/kg
	2-Metoksi-1-propanol (1589-47-5)	50 mg/kg

GOTS Bölüm 4.2.2.3 GOTS Bölüm 4.2.2.3 – Endokrin Bozucular “Endokrin Bozucular”

SPESİFİKASYON

- Özel bir gereklilik olarak, aşağıdaki durumların söz konusu olduğu herhangi bir madde yasaktır:
 - a. Endokrin bozulmasındaki rollerinin daha ileri düzeyde değerlendirilmesi için öncelikli maddeler listesinin oluşturulmasına yönelik AB raporunun 1 numaralı ekinde yer alan aday listede yer alıyorsa:
 - Kategori 1: Sağlam hayvanlar kullanılarak en az bir türde endokrin bozucu aktiviteye ilişkin kanıt bulunan maddeler veya
 - Kategori 2: endokrin bozulması ile ilgili biyolojik aktiviteye dair en azından bazı in vitro kanıtların mevcut olduğu maddeler veya
 - b. GOTS Bölüm 7’de verilen tanım doğrultusunda mevcut başka bilimsel kanıtlar ışığında endokrin bozucu olarak tanımlanan maddeler.
- AB Komisyonu şu anda endokrin bozucu özellikleri nedeniyle maddelerin değerlendirilmesi için yeni bir konsept üzerinde ve AB Ortak Araştırma Merkezi de ilgili bir madde veri tabanı üzerinde çalışmaktadır. Bu belgeler yayınlanır yayınlanmaz, bu şartname gözden geçirilecek ve buna göre güncellenebilecektir.

REFERANSLAR

- Endokrin bozulmasındaki rollerinin daha ileri düzeyde değerlendirilmesi için öncelikli maddeler listesinin oluşturulmasına yönelik AB raporu Ek 1:
http://ec.europa.eu/environment/archives/docum/pdf/bkh_annex_01.pdf

GOTS Bölüm 4.2.2.3 – Kanserojen özelliklere sahip arilaminleri serbest bırakan girdiler "Kanserojen özelliklere sahip arilaminler (MAKIII, kategori 1,2,3) ve Anilin, serbest (kategori 4) salan girdiler (örn. azo boyalar ve pigmentler)"

REHBERLİK

• Azo boya bileşenleri MAK III, kategori 1 (CAS no ile):

4-Aminobifenil (92-67-1)	2-Naftilamin (91-59-8)
Benzidin (92-87-5)	o-Toluidin (95-53-4)
4-Kloro-o-toluidin (95-69-2)	

• Azo boya bileşenleri MAK III, kategori 2 (CAS no ile):

o-Aminoazotoluen (97-56-3)	4,4'-Metilen-bis-(2-kloroanilin) (101-14-4)
2-Amino-4-nitrotoluen (99-55-8)	4,4'-Oksidianilin (101-80-4)
p-Kloroanilin (106-47-8)	4,4'-Tiodianilin (139-65-1)
2,4-Diaminoanizol (615-05-4)	2,4-Toluendiamin (95-80-7)
4,4'-Diaminobifenillmetan (101-77-9)	2,4,5-Trimetilanilin (137-17-7)
3,3'-Diklorobenzidin (91-94-1)	o-Anisidin (90-04-0)
3,3'-Dimetoksibenzidin (119-90-4)	2,4-Ksilidin (95-68-1)
3,3'-Dimetillbenzidin (119-93-7)	2,6-Ksilidin (87-62-7)

3,3'-Dimetil-4,4'-diaminobifenillmetan
(838-88-0)

4-Aminoazobenzen (60-09-3)

p-Kresidin (120-71-8)

• **Azo boya bileşenleri MAK III, kategori 3 (CAS no ile):**

5-Kloro-2-metilanilin (95-79-4)

p-fenilendiamin (106-50-3)

N,N-Dimetilanilin (121-69-7)

• **Azo boya bileşenleri MAK III, kategori 3 (CAS no ile):**

Anilin (62-53-3)

• **- Kanserojen amin bileşikler salabilen yasaklı azo pigmentler**

(*veya bir kimyasal takip reaksiyonunda aynısını üretebilen) **şunları içerir:**

C.I. Pigment Kırmızı 8

C.I. Pigment Kırmızı 22

C.I. Pigment Kırmızı 23*

C.I. Pigment Kırmızı 38

REFERANS

- **Boyacılar ve Renklendiriciler Derneği ve Amerikan Tekstil Kimyagerleri ve Renk Uzmanları Birliği tarafından online olarak yayınlanan [The Colour Index™](#)'de belirtilen C.I. numaraları.**

KANSEROJENİK BOYALAR İÇİN DAHA FAZLA REHBERLİK

Bazik Yeşil 4 (Malakit Yeşili)	Bazik Yeşil 4 (Malakit Yeşil Oksalat)	Bazik Yeşil 4 (Malakit Yeşil Klorür)	C.I. Bazik Mor 14
Dispers Turuncu 11	Dispers Kırmızı 151	Dispers Sarı 7	Dispers Sarı 56
Direkt Siyah 38	Direkt Mavi 6	Temel Mor 3	Dispers Mavi 1
C.I. Asit Kırmızı 26	C.I. Direkt Kırmızı 28	C.I. Bazik Kırmızı 9	C.I. Asit Mor 49

GOTS Bölüm 4.2.2.3 – Halojen ihtiva eden bileşikler içeren girdiler

"Halojen içeren bileşiklere sahip girdiler.....>%1 kalıcı AOX içeren girdiler yasaktır"

YORUM

- Toplam organik halojen içeriği>%1 olan girdiler ancak kalıcı AOX içeriğinin <%1 olması makul ise onaylanabilir.
- Klor, brom, iyot "kalıcı AOX" tanımı için değerlendirmede dikkate alınacaktır, GOTS Bölüm 7'ye bakınız.

GOTS Bölüm 4.2.2.3 – PFAS

"Per- ve polifloroalkil maddeler (PFAS)"

YORUM

- PFAS, en az bir tam florlu karbon atomu içeren florlu organik kimyasallar sınıfıdır.

GOTS Bölüm 4.2.2.3 – MCCPler

"Orta zincirli klorlu parafinler (MCCPs C₁₄-C₁₇)"

YORUM

- Orta Zincirli Klorlu Parafinler (MCCP'ler): UVCB (Bileşimi Bilinmeyen veya Değişken Maddeler, Karmaşık reaksiyon ürünleri veya Biyolojik malzemeler) C₁₄ ila C₁₇ aralığında karbon zinciri uzunluğuna sahip %80'den fazla veya eşit doğrusal kloroalkanlardan oluşan maddeler.

GOTS Bölüm 4.2.2.3 – Kimyasal girdilerdeki kutu içi koruyucular

"Kimyasal girdilerdeki kutu içi koruyucular"

YORUM

- Preparatın kendisi toksisite gerekliliklerini karşıladığında, kutu içi koruyucuların preparatlar içerisinde kullanımına izin verilir.
- Kutu içi koruyucular, kimyasal girdi formülâtörleri/tüccarları tarafından kendi Belgelendirme Kuruluşlarına kimyasal girdi onay süreci sırasında beyan edilebilirler.
- Bir kutu içi koruyucunun GOTS'un diğer herhangi bir şartını karşılayamaması durumunda (girdi onayından önce), Belgelendirme Kuruluşu ortak bir karar için GOTS'u bilgilendirecektir.
- İstisnai olarak izin verilen biyosidal aktif maddeler şunlardır:
 - AB BPR Ek I'de PT06 listesinde "onaylandı" veya "onay için ilk başvuru devam ediyor" olarak listelenen
 - Halen AB BPR Ek II bölüm 1'in Gözden Geçirme Programının revizyon listesinde bulunan. Gözden Geçirme Programının onaylanmış/onaylanmamış listesinin değişime tabi olması nedeniyle sürekli kontrol edilmesi tavsiye edilir.

GOTS Bölüm 4.2.2.3 – Kinolin

"Kinolin- Yasaklı"

YORUM

- Kontaminasyon Tespit Limiti: <1000 mg/Kg

GOTS BÖLÜM 4.2.3

"Sağlık tehdidine ilişkin spesifik tehlike ifadeleri (risk ifadeleri) ile sınıflandırılan girdiler"

YORUM

- İçerdiği maddelerden herhangi biri, bu Bölümde listelenen tehlike ifadelerinden herhangi birine göre sınıflandırılmış olan ve bu maddenin işlevsel bir bileşen olarak herhangi bir düzeyde kasıtlı olarak ilave edildiği preparatlar yasaktır.
- Ayrıca, içerdiği *maddelerden* herhangi biri, bu Bölümde listelenen tehlike ifadelerinden herhangi birine göre sınıflandırılmış olan ve bu *maddenin* SDS'de beyan edilmesi gereken konsantrasyon sınırının üzerinde (GOTS Bölüm 4.2.1'in yorumlanmasında listelenen eşdeğer normlardan/direktiflerden birine göre hazırlanmışsa) mevcut olduğu *preparatlar* yasaktır. Normal uygulama veya kullanım koşullarında bu tür *maddeleri* açığa çıkardığı bilinen *preparatlar* yasaktır.
- Sınıflandırmalar ve uygulanabilir konsantrasyon limitleri hakkında şüphe olması durumunda, GHS hükümleri belirleyicidir.

- ECHA'nın sınıflandırma için belirli bir konsantrasyon limiti içermesi durumunda, SDS'deki beyan limiti için buna uyulacaktır. Spesifik konsantrasyon limitleri için lütfen CLP Ek VI'daki uyumlaştırılmış girdiler tablosunun Teknik İlerlemeye Uyarılma (ATP) son versiyonuna bakınız.
- Amaçlanan kullanımlarının tekstillerde kalıntı limitlerinin ((GOTS Bölüm 5.2.7'de listelenen parametreler doğrultusunda) aşılmasına yol açtığı doğrulanmış preparatlar da yasaktır.
- Sınıflandırma uyumlaştırılmadan ve yasal olarak bağlayıcı hale gelmeden önce bir kimyasal formülâtörün kendi sınıflandırmasını dahil etmesi mümkündür. Bu gibi durumlarda, GOTS Kapsam 4 Belgelendirme Kuruluşları, tayin edilen öz sınıflandırmanın makul olup olmadığını değerlendirecek ve öz sınıflandırmayı GOTS Onay Mektubuna (LoA) bir dipnot olarak ekleyecektir.

REFERANSLAR

- a. Birleşmiş Milletler tarafından yayınlanan [Kimyasalların Sınıflandırılması ve Etiketlenmesine ilişkin Küresel Uyumlaştırılmış Sistem \(GHS\)](#) 3. revizyon 2009 (H-kodları ile tehlike ifadelerinin yanı sıra karşılık gelen tehlike sınıfları ve kategorilerini içeren tablolar ek 3'te verilmiştir)
- b. [Yönetmelik EC 1272/2008](#)
- c. Preparatların sınıflandırılması ve değerlendirilmesine ilişkin diğer ilgili Direktifler:
 - o [Direktif 2006/8/EC](#)
 - o [AB'de kayıtlı veya bildirilmiş maddeler için Sınıflandırma ve Etiketleme Envanteri](#)
 - o [CLP Ek VI'daki uyumlaştırılmış girişler tablosu](#), Teknik İlerlemeye Uyum (ATP).

GOTS Bölüm 4.2.3 – Dipnot 7 ve 9

"Girdiler için GOTS değerlendirme prosedürleri sırasında LD₅₀ değerlerini belirlemek üzere yeni hayvan testlerinin yapılması yasaktır."

"Girdiler için GOTS değerlendirme prosedürü sırasında bilinmeyen LC₅₀ / EC₅₀ değerlerini belirlemek için yeni balık ve su piresi testlerinin yapılması yasaktır."

YORUM

- Girdi için yeni hayvan/balık testlerinin yasal olarak bağlayıcı bir kayıt prosedürü (REACH gibi) doğrultusunda gerçekleştirilmiş olması durumunda, bu testlerin zorunlu olduğu ve alternatif bir yöntemin kabul edilmeyeceği gösterilecektir. Diğer şekillerde ve yeni hayvan/balık testlerinin yapıldığı diğer tüm durumlarda, ilgili girdi GOTS için onaylanmayacaktır.

GOTS BÖLÜM 4.2.4

GOTS Bölüm 4.2.4.1 ve 4.2.4.2

"Kimyasal Formülâtörler ve Kimyasal alt yükleniciler (varsa) uygun ve etkili Ürün Yönetimi uygulamalarını hayata geçirecektir."

"Ürün testi ve kalite güvence için yeterli bir sistem mevcut olacak ve yerinde denetim sırasında doğrulanacaktır."

YORUM

- Ürün Yönetimi uygulamaları, ilgili personel için asgari temel görevleri ve kimyasal girdilerin genel bir akışını (ürün geliştirme, hammadde, üretimin çeşitli aşamalarının süreç kontrolü, ara ürünlerin kontrolü, paketlenme, depolama ve dağıtım, pazarlama ve satış, kullanım ve yaşam döngüsü sonu açısından) tanımlayan belgelenmiş bir planı içerebilir, ancak bunlarla sınırlı değildir.
- Kimyasal Formülasyonlar ve Kimyasal Alt Yükleniciler asgari olarak aşağıdaki kalite güvence uygulamalarını hayata geçirecektir:
 - a. Tutarlılık ve tehlikeli maddelerin varlığı açısından hammaddeler ve ara ürünler için risk değerlendirmesi.
 - b. Tanımlanmış aralıklar, test yöntemleri ve onay kriterleri ile hammaddeler için test planı.
 - c. Tutarlılık ve kaçınılmaz kontaminantların varlığı açısından preparatlar için risk değerlendirmesi.
 - d. Tanımlanmış aralıklar ve onay kriterleri ile formülasyonlar ve preparatlar için test planı.
 - e. Tutarlı kalite ve tehlikeli maddeler için formülasyon sırasında süreç kontrolü.
 - f. Preparatların formülasyonunda kalite güvence uygulamaları.
 - g. Risk değerlendirmesi için personel eğitimi.
 - h. Preparatların amaçlanan kullanımları sırasında olası bir tehlikeli madde salınımına yönelik yeterli değerlendirme.
 - i. Formülasyon tarafından belirlenen kontrollü koşullar altında formülasyonların ve preparatların tekstil yüzeyine uygulanması ve GOTS Bölüm 5.2.7'ye göre uygunluk doğrulama
- Halihazırda bluesign® uygulama sürecine dahil olan ve doğrulanabilir sonuçların (denetim raporları) mevcut olduğu kimyasal formülasyonlar veya alt yükleniciler, bu bölüm için mümkün olan en geniş ölçüde taranmalı ve dikkate alınmalıdır.
- Kimyasal formülasyonların veya alt yüklenicilerin bluesign® kriterlerine uygunluğu, bu bölüme uyumu göstermek için yeterli kabul edilmelidir. Bu bölüme tam uyumu doğrulamak için GOTS Belgelendirme Kuruluşuna bir bluesign® değerlendirme veya uygulama ilerleme raporu sunulacaktır.

Kimyasal Alt Yüklenicilere Özgü Son Uygulama Tarihi

- Bu bölümün gereklilikleri 01 Mart 2025 tarihine kadar uygulamaya konulacak ve ilk denetim 01 Temmuz 2025 tarihine kadar bir GOTS (Kapsam 4) Onaylı Belgelendirme Kuruluşu tarafından tamamlanacaktır.

GOTS BÖLÜM 4.2.5

GOTS Bölüm 4.2.5.1 ve 4.2.5.2

"Kimyasal Formülasyonlar ve Kimyasal Alt Yükleniciler (varsa) üretim tesislerinde çevre yönetim sistemi ve iş sağlığı ve güvenliği açısından yerinde denetime tabi tutulacaktır."

"3 yıla kadar veya yeni bir Standart versiyonu yürürlüğe girene kadar (hangisi daha önceyse) geçerli olabilecek bir Onay Mektubunun verilmesi ve/veya yenilenmesi için kimyasal girdi değerlendirmesinin bir parçası olarak yerinde denetim yapılacaktır."

REHBERLİK

- Denetlenen Kimyasal Formülatör ve Kimyasal Alt Yüklenici için aşağıdaki uluslararası kabul görmüş uygunluk programlarından doğrulanabilir sonuçların (denetim raporları) mevcut olduğu durumlarda, bu denetim sonuçları yalnızca bu Bölüm için mümkün olan en geniş kapsamda taranmalı ve dikkate alınmalıdır.
 - Oeko-Tex® Eko Pasaportu
 - ZDHC Seviye 3 Ürün Uygunluk Sertifikası
 - bluesign® (bluesign® uygulama sürecinde yer alan kimyasal formülatörler veya alt yükleniciler)
- Kimyasal formülatörlerin veya alt yüklenicilerin bluesign® kriterlerine uygunluğu, bu bölüme uyumu göstermek için yeterli kabul edilmelidir. Bu bölüme tam uyumu doğrulamak için GOTS Belgelendirme Kuruluşuna bir bluesign® değerlendirme veya uygulama ilerleme raporu sunulacaktır.

REFERANSLAR

- [Oeko-Tex® Eco Passport](#)
- bluesign®
- BluWin

Kimyasal Alt Yüklenicilere Özgü Son Uygulama Tarihi

- Bu bölümün gereklilikleri 01 Mart 2025 tarihine kadar uygulamaya konulacak ve ilk denetim 01 Temmuz 2025 tarihine kadar bir GOTS (Kapsam 4) Onaylı Belgelendirme Kuruluşu tarafından tamamlanacaktır.

GOTS Bölüm 4.2.5.3

"Aşağıdaki bölümlerde yer alan GOTS kriterleri, kimyasal formülatörlerin ve kimyasal alt yüklenicilerin (varsa) denetimine dahil edilecek ve belgelendirmenin geçerliliği süresince tüm Saha için geçerli olacaktır."

REHBERLİK

(GOTS Bölüm 4.3.2'de belirtilen gerekliliklere atıfta bulunarak)

- Kimyasal Formülatör* veya *Kimyasal Alt Yüklenici* olunması durumunda, atık su COD değerleri, hangisi daha düşükse, 250 ppm'in altında olacak veya yasal gereklilikleri karşılayacaktır.

GOTS BÖLÜM 4.2.6

GOTS Bölüm 4.2.6.2 (b) ve (c)

"Kullanılan herhangi bir parafin ürünü, %0,5'lik sınırlı bir kalıntı yağ değeri ile tamamen rafine edilecektir."

"Daha sonraki bir işlem aşamasında çözünecek olan sentetik elyafların kullanılmasına izin verilmez."

YORUM

- Parafin, üretim sırasında elyaflara/ipliklere doğrudan uygulanan bir malzeme olduğu için kimyasal girdi olarak kabul edilecektir.
- Eğirmede veya bir ara proses adımıyla kullanılan ve takip eden proses adımıyla su veya kimyasallar kullanılarak çözündürülen sentetik elyaflar (örneğin polivinil alkol (PVA) gibi) yasaktır.

GOTS Bölüm 4.2.6.3 – Haşılama ve Dokuma/Örme

REHBERLİK

- Nakış için destek malzemesi olarak PVA (polivinil alkol) kullanımı yasaktır.

GOTS Bölüm 4.2.6.5 – Kaynatma, Pişirme, Yıkama

"Çamaşır deterjanları fosfat içermeyecektir."

REHBERLİK

- Fosfat varlığının analizi, ICP/MS veya benzeri kullanılarak yapılan bir fosfor analizi ile elde edilemez. Fosfat analizi doğrudan ve kesin bir test olmalıdır. Kimyasal girdinin formülasyonu hakkında bilgi veya ISO 10304-1'den uyarlanmış İyon Kromatografisi gibi uygun bir test yöntemi düşünülebilir.

GOTS Bölüm 4.2.6.6 ve 4.2.6.7

"Yasak- Alerjenik olarak sınıflandırılan boyalar (dispers)"

"Dispers boyalar gibi hassaslaştırıcı (H317) kimyasallar, uygun ve yeterli İş Sağlığı ve Güvenliği uygulamalarına riayet edilmediği sürece kullanılmayacak, elleçlenmeyecek veya üretilmeyecektir..."

REHBERLİK

- Aşağıdaki dispers boyalar alerjenik nedenlerden dolayı yasaklanmıştır:

C.I. Dispers Mavi 1	C.I. Dispers Turuncu 1	C.I. Dispers Sarı 1
C.I. Dispers Mavi 3	C.I. Dispers Turuncu 3	C.I. Dispers Sarı 3
C.I. Dispers Mavi 7	C.I. Dispers Turuncu 37	C.I. Dispers Sarı 9
C.I. Dispers Mavi 26	C.I. Dispers Turuncu 76	C.I. Dispers Sarı 23
C.I. Dispers Mavi 35	C.I. Dispers Turuncu 149	C.I. Dispers Sarı 39
C.I. Dispers Mavi 102	C.I. Dispers Turuncu 59	C.I. Dispers Sarı 49
C.I. Dispers Mavi 106	C.I. Dispers Kırmızı 1	C.I. Dispers Mor 1
C.I. Dispers Mavi 124	C.I. Dispers Kırmızı 11	
C.I. Dispers Kahve 1	C.I. Dispers Kırmızı 17	

- Piyasadaki bazı dispers boyalar cilt hassaslaştırıcı (H317) olarak kabul edilir, ancak alerjik değildir. Bu boyaların güvenli kullanımı, ilgili Güvenlik Bilgi Formlarında belirtilen İş Sağlığı ve Güvenliği prosedürlerine kesinlikle uyulduğu sürece yasak değildir. Aşağıda hassaslaştırıcı dispers boyalara (H317) bazı örnekler verilmiştir:

C.I. Dispers Mavi 291

C.I. Dispers Sarı 54

C.I. Dispers Mor93

REFERANS

- Boyacılar ve Renklendiriciler Derneği ve Amerikan Tekstil Kimyagerleri ve Renk Uzmanları Birliği tarafından online olarak yayınlanan [The Colour Index™](#)'de belirtilen C.I. numaraları.

"IUCN Kırmızı Listesinde yer alan tehdit altındaki bir türden elde edilen doğal boyaların ve yardımcı kimyasalların kullanımı."

REFERANS

- [IUCN Kırmızı Listesi](#)

"Yasak- Kanserojen olarak sınıflandırılan veya şüphelenilen renklendiriciler (H350/H351)"

REFERANS

- [IARC monografıları](#)
- [ECHA Kısıtlama raporları](#)
- [CLP yönetmeliği Ek VI \(Uyumlaştırılmış Sınıflandırma\)](#)

GOTS Bölüm 4.2.6.9 (a)

"GOTS tedarik zinciri boyunca, işleme/üretim aşamalarında GOTS Ürünleri ile temas edebilecek makine yağları ağır metal içermeyecektir."

REHBERLİK

- Yaygın bir uygulama olarak, makine yağları tekstil makinelerinin bakımı için kullanılır ve doğrudan tekstile uygulanmaz. Bu nedenle, tekstil işleme için kimyasal bir girdi olarak algılanmamalıdır, ancak tekstil işleme sırasında kullanılırsa, makine yağları tekstil ile temas edebilir. İlgili risk göz önünde bulundurularak, uygun olan her yerde, bu makine yağları ağır metal içermeyecektir.

GOTS Bölüm 4.3

GOTS BÖLÜM 4.3.1

GOTS Bölüm 4.3.1.1

"GOTS kriterlerine ek olarak, Sertifikalı Kuruluşlar, işleme/üretim aşamaları için geçerli ulusal ve yerel yasal çevre gerekliliklerine (hava emisyonları, atık su deşarjı, atık ve çamur bertarafı ile ilgili olanlar dahil) uyulmasını sağlayacaktır."

YORUM

- Yerel yasal gerekliliklerin GOTS kriterlerinden daha katı olması durumunda, yerel yasalara uyulacak ve bunun tersi de geçerli olacaktır.
- Sertifikalı Kuruluşlar, işleme aşamaları için geçerli olan potansiyel çevresel etkileri ve riskleri belirlemeyi amaçlayan düzenli, tercihen yıllık bir çevresel risk değerlendirme denetimi gerçekleştirecek ve ardından belirlenen riskleri uygun şekilde sınıflandıracak ve önceliklendirecektir.
- Bir sonraki adım olarak, Sertifikalı Kuruluşlar belirlenen bu riskleri ve etkileri azaltmak için önlemler belirleyecektir.
- Sertifikalı Kuruluşlar, sahada güvenli kimyasal depolama, etiketleme ve kimyasallarla çalışan herkes için koruyucu ekipman kullanımını da içeren bir kimyasal yönetim planına sahip olacaktır.
- Sertifikalı Kuruluşlar, bilimsel verilere ve tehlikeleri değerlendirmek için uluslararası kabul görmüş metodolojiye dayalı olarak MRSL'deki kimyasallar için ikame maddeleri belirlemeli ve kullanmalıdır. Üretim için kullanmaları gereken kimyasallar için mevcut güvenilir ikame listelerini de kullanabilirler.

DAHA FAZLA REFERANS

- [OECD Çevresel Risk Değerlendirme Aracı](#)

GOTS Bölüm 4.3.1.2

"Sertifikalı Kuruluşlar, işlerinin doğasına uygun yazılı bir çevre ve kimyasal yönetim politikasına sahip olacaktır."

YORUM

- Ticaret ofisleri de dahil olmak üzere her GOTS Sertifikalı Kuruluş, işlerinin doğasına uygun yazılı bir çevre politikasına sahip olacaktır. Örneğin ticaret ofisleri için böyle bir yazılı politika, karbon azaltma faaliyetlerini, sürdürülebilir satın alma yaklaşımlarını, ofis aydınlatmasını vb. içerebilir.

REFERANS

- [Avrupa Yeşil Ofisler El Kitabı](#)

GOTS Bölüm 4.3.1.3

GOTS Bölüm 4.3.1.3 (a)

"Çevre ve kimyasal yönetimi ile ilgili görevlerden sorumlu kişi(ler) ..."

YORUM

- Çevre politikası ve kimyasal yönetimi görevlerinden sorumlu kişi(ler) yetkin olacak, uygun şekilde eğitilecek ve görevlerini yerine getirebilmeleri için kendilerine yeterli kaynak sağlanacaktır.

GOTS Bölüm 4.3.1.3 (b) ve (c)

"Enerji ve su kaynakları ile bunların kg tekstil çıktısı başına tüketimine ilişkin veriler"

"Tekstil kg başına enerji ve su tüketimini azaltmak için hedefler ve prosedürler"

DAHA FAZLA REHBERLİK

- [GOTS Su / Enerji İzleme \(GOTS WE Aracı\)](#), GOTS sertifikalı tesisleri desteklemek için özel olarak geliştirilmiş bir araçtır. Gerçek performansı ve spesifik tüketim değerlerini belirlediği için her iki gereksinimi de kapsar. Ayrıca araç, ilerlemelerini izlemek için hem iyileştirme hedefleri hem de kilometre taşları olarak kullanılabilirler. Lisans geçerlilik süresi boyunca GOTS sertifikalı tesisler için kullanımı ücretsizdir. Sertifikalı Kuruluşlar GOTS web sitesinden bir kopyasını indirebilirler. Mevcut Sürüm 2.0 Kasım 2018'de yayınlanmıştır.
- Su kaynakları ve tüketimine ilişkin veriler toplanırken tesiste yılda ne kadar tatlı su ve geri dönüştürülmüş su tüketildiğinin kaydının tutulması önemlidir. Su sıkıntısı çeken bölgelerde bulunan sertifikalı tesislerin, su verimliliği planlarının geliştirilmesi ve uygulanması ve/veya yeniden kullanım ve geri dönüşüm yoluyla tatlı suya olan proses bağımlılığının azaltılması da dahil olmak üzere su yönetimi planlarına sahip olmaları gerekmektedir.

REFERANS

- [OECD Su Yönetimi Programı, Kaynak Kütüphanesi](#)

GOTS Bölüm 4.3.1.7

"Sertifikalı Kuruluşlar, sera gazı emisyon kaynaklarının belirlenmesinin yanı sıra sera gazı emisyonlarının izlenmesi, ölçülmesi ve azaltılmasına yönelik tedbirlerin belirlenmesini kapsayan bir Sera Gazı (GHG) Emisyon Yönetimi tanımlayacaktır."

REHBERLİK

- Florlu sera gazlarının bir listesi için bakınız [Yönetmelik \(EU\) No 517/2014](#).

DAHA FAZLA REHBERLİK

- GOTS, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin (SDG'ler) ayrılmaz bir parçası olan İklim Değişikliğini durdurmayı ve tersine çevirmeyi amaçlayan tüm girişimleri desteklemektedir. Bu hedeflere ulaşma yolunda adımlar atmak GOTS Sertifikalı Kuruluşların görevidir ve ilk adım olarak Sertifikalı Kuruluşların kendi operasyonları dahilindeki sera gazı emisyon kaynaklarını tespit etmeleri gerekmektedir. Bunlar, işletmenin sahip olduğu veya kontrol ettiği ve doğrudan atmosfere emisyon salan faaliyetleri (yani doğrudan emisyonlar) veya işletmenin satın alınan elektrik, ısı, buhar ve soğutma tüketimini (yani dolaylı enerji emisyonları) içerebilir.
- Sertifikalı Kuruluşların belirlenen sera gazı emisyonlarını zaman içinde mümkün olduğu ölçüde azaltmaları gerekmektedir. Kaynaklarını sera gazı emisyonlarının en yüksek olduğu yerlere (örneğin fosil yakıt bazlı faaliyetler) odaklayarak sera gazı emisyonlarını ele almak için risk bazlı bir yaklaşım benimseyebilirler. GOTS şu anda tedarik zinciri içinde zaman veya emisyon sınırları koymamakla birlikte, tüm Sertifikalı Kuruluşları faaliyetlerini değerlendirmeye ve bu tür hedefler doğrultusunda çalışmaya teşvik etmektedir. Sertifikalı Kuruluşların gelecekteki bir perspektifi, bu değerlendirmeyi kendi operasyonlarının ötesine genişletmek ve ürünle ilgili emisyonlar ve tedarik zinciri emisyonları gibi daha ileri seviyelerde salınan sera gazı emisyonlarını da dikkate almak olmalıdır.
- Sera Gazı Emisyon Yönetimi, Sertifikalı Kuruluşların yazılı Çevre Yönetim Politikasının bir bileşeni/alt bölümü olabilir. Sera Gazı Emisyon Yönetimi, Sertifikalı Kuruluşun sera gazı emisyonlarının belirlenmesi, izlenmesi ve azaltılmasına yönelik faaliyetleri belirleme yaklaşımını içerecektir.

REFERANS

- Sera gazı emisyonlarını azaltmak için ek bilgiler: OECD Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için Durum Tespiti Kılavuzu, Tablo 13, s.173.
- Sera gazları hakkında ek bilgi: <https://www.epa.gov/ghgemissions>
- Önerilen makale: <https://ourworldindata.org/co2-and-other-greenhouse-gas-emissions>

GOTS BÖLÜM 4.3.2

GOTS Bölüm 4.3.2.1 ve 4.3.2.2

"pH, sıcaklık, TOC, BOD, COD, renk giderimi, (kimyasal) kirletici kalıntıları ve deşarj yolları ile ilgili sınır değerler dahil olmak üzere atık su arıtımı için geçerli ulusal ve yerel yasal gereklilikler yerine getirilecektir."

"Sertifikalı Kuruluş, GOTS kriterlerine veya yerel yasal gerekliliklere (hangisi daha sıkı ise) uyacaktır."

YORUM

- Yerel/ulusal yasal gerekliliklerin GOTS kriterlerinden daha katı olması durumunda, yerel yasalara uyulacak ve bunun tersi de geçerli olacaktır.
- GOTS belgelendirme prosedürleri kapsamında, ulusal ve yerel yasal gerekliliklere uygunluk, ilgili resmi çevre izni temelinde ve uygun doğrulama araçlarıyla kontrol edilecektir. Spesifik olarak, doğrulama aşağıdaki koşulları sağlayacaktır:
 - Deşarj edilen atık suyun kalitesi, çevre izninde tanımlanan tüm gerekliliklere ve limitlere sürekli olarak uygundur.
 - Atık su, harici bir tesiste (kısmen) arıtılıyorsa, ıslak işlem ünitesinin harici arıtma tesisinin işletmecisiyle geçerli bir teslim sözleşmesi vardır ve
 - bu sözleşmede atık suyun alıcı arıtma tesisine boşaltılmasından önce uyulması gereken parametreler ve ilgili limitler belirtilir.
 - harici tesisin işletmecisi bu işlem için yasal olarak yetkilendirilmiştir ve ulusal ve yerel yasal gerekliliklere ve sınırlara sürekli olarak uymaktadır.
- Arıtılacak atık su miktarı, yerinde arıtma tesisinin kapasitesini ve/veya teslimat sözleşmesinde belirtilen maksimum miktarı aşmamaktadır.
- Belirtilen arıtılacak miktar, kullanılan ve deşarj edilen gerçek işleme suyu miktarıyla eşleşir.

GOTS Bölüm 4.3.2.3

"Tüm ıslak işlem ünitelerinden gelen atık su, çevreye deşarj edilmeden önce uygun bir dahili veya harici Atık Su Arıtma Tesisinde (ETP) arıtılacaktır. ETP her zaman etkin, operasyonel ve bakımlı olacaktır."

YORUM

- Bir ETP'nin işlevsel olup olmadığı sorusu esas olarak ıslak işlemde kullanılan girdilere bağlıdır. Sadece doğal boyalar ve yardımcı kimyasallarla boyama yapan bir birim için basit bir biyolojik arıtma sistemi uygun olabilirken, kimyasal boyalar ve yardımcı kimyasallarla çalışan bir endüstriyel birim için en az iki aşamalı bir arıtma tesisi talep edilmektedir. Yeterli bertaraf edilebilirlikleri nedeniyle onaylanan yardımcı kimyasalları

kullanan üniteler (örneğin OECD 302B'ye göre) ek olarak, çamurun işlevsel bir arıtmasına sahip olacaktır. ETP'nin bakımı ve sürdürülmesi, toprağa ve akiferlere sızıntı gibi riskleri ortadan kaldırmak için özellikle önemlidir.

GOTS Bölüm 4.3.2.4

"Atık su analizleri normal işletme kapasitesinde periyodik olarak yapılacak ve belgelenecektir."

REHBERLİK

- Arıtılmış atık su aşağıdaki test parametrelerini ve limitlerini içerecektir:
 - AOX için limit 5 mg/l
 - Aşağıdaki tabloya göre *Ağır Metal* kalıntıları

AĞIR METAL	CAS NO.	LİMİT (MG/L)
Kurşun	7439-92-1	100 mg/l
Cıva	7439-97-6	10 mg/l
Kadmiyum	7440-43-9	100 mg/l
Krom VI	18540-29-9	50 mg/l
Toplam Krom	7440-47-3	200 mg/l
Arsenik	7440-38-2	50 mg/l
Bakır	7440-50-8	1000 mg/l
Nikel	7440-02-0	200 mg/l
Antimon	7440-36-0	100 mg/l
Kobalt	7440-48-4	50 mg/l
Çinko	7440-66-6	5000 mg/l
Manganez	7439-96-5	5000 mg/l

DAHA FAZLA REHBERLİK

- GOTS, deşarj edilen atık su için geçerli tüm ulusal ve yerel yasal çevre gerekliliklerine uyulmasını şart koşarken, GOTS lisans sahiplerini GOTS Versiyon 7.0'da belirtilen zorunlu gerekliliklerin ötesinde hareket etmeye ve işleme birimleri için küresel en iyi uygulamaları gönüllü olarak uygulamaya teşvik etmektedir. Atık su deşarjı söz konusu olduğunda ZDHC (Tehlikeli Kimyasalların Sıfır Deşarjı) Atık Su Kılavuzlarına başvurulabilir.

REFERANS

- [ZDHC Atık Su Kılavuzları](#)

GOTS Bölüm 4.3.2.6

"Çevreye yapılan atık su deşarjları 20 g COD/kg işlenmiş tekstil (çıktı) miktarını aşmayacaktır"

YORUM

- Bu Bölümdeki kriterler tesisin tamamına yönelik uygunluk gereklilikleri ile ilgilidir.
- Gereklilik kapsamında ölçümler, tesis içi (dahili) atık su arıtma tesisinin ve/veya bu ıslak işlem tesislerinden atık su alan tesis dışı (harici, örneğin belediyeye ait) atık su arıtma tesisinin mansabından (sistem çıkışı) yapılacaktır.
- COD tayini için geçerli test yöntemi ISO 6060'tır.
- Bu bağlamda geçerli hesaplama yöntemi aşağıdaki gibidir:

$$(C \div 1000) \times (V \times 1000) \div (W \times 1000) = \dots \text{ g COD/kg}$$

Burada;

C (mg/l) arıtmadan sonra çevreye deşarj edilen sudaki COD konsantrasyonudur.

V (m³) hesaplama döneminde deşarj edilen su hacmidir.

W (ton) hesaplama dönemindeki tekstil çıktısının tonaj cinsinden ağırlığıdır.

- GOTS için COD gereklilikleri g/kg cinsinden işlenmiş çıktı olarak ölçülür. Tipik COD test raporları g/l atık/deşarj cinsinden COD değerlerini içerir. Denetçilerin bu durumlarda yukarıda verilen hesaplama dayanarak COD'yi g/kg işlenmiş çıktı cinsinden hesaplamaları gerekecektir.

REFERENCE

- [ISO 6060 Su kalitesi- Kimyasal oksijen ihtiyacının belirlenmesi](#)

GOTS Bölüm 4.4

GOTS BÖLÜM 4.4.1

GOTS Bölüm 4.4.1.3

"Sertifikalı Kuruluş insan haklarına saygı gösterecektir. Sertifikalı Kuruluş, faaliyetleri yoluyla insan hakları ihlallerine neden olmaktan, katkıda bulunmaktan, talep etmekten, teşvik etmekten veya desteklemekten kaçınacaktır. Ayrıca, Sertifikalı Kuruluş, sorumlu olduğu veya dahil olduğu olumsuz insan hakları etkilerini veya risklerini ele alacaktır."

YORUM

- Her durumda, ülkeye, özel durumların varlığına ve/veya Sertifikalı Kuruluşların faaliyetlerinin niteliğine bakılmaksızın, Sertifikalı Kuruluşlar insan haklarına saygı göstermeyi taahhüt eder ve insan haklarına saygı göstermelidir. GOTS İnsan Hakları ve Sosyal Kriterlerinde belirtilen ve uygulanan kriterler başta olmak üzere, Sertifikalı Kuruluşlar, insan haklarının kötüye kullanılmasını önlemek için ayrıca aşağıda listelenen uluslararası belgelerin de farkında olmalı ve bunları akılda tutmalıdır.
- Bu, Uluslararası İnsan Hakları Beyannamesinde ifade edilen kapsayıcı, uluslararası kabul görmüş insan haklarını da içermektedir.
- Uluslararası İnsan Hakları Beyannamesi şunlardan oluşmaktadır:
 - İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi,
 - Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme ve
 - Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme ve iki İhtiyari Protokolü.
- Sertifikalı Kuruluş, Birleşmiş Milletler İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkelerini destekleyecektir.

REFERANSLAR:

- [BM Genel Kurulu, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, 10 Aralık 1948](#)
- [BM Genel Kurulu, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 16 Aralık 1966](#)
- [BM Genel Kurulu, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 16 Aralık 1966](#)
- [BM İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri: Birleşmiş Milletler "Koruma, Saygı Gösterme ve Çözüm Üretme" Çerçevesinin Uygulanması \(2011\), bkz. özellikle s. 13-26 dahil olmak üzere, ayrıca devamı.](#)

- Sertifikalı Kuruluş, OECD Çok Uluslu Şirketler Rehberi ve OECD Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için Durum Tespiti Rehberi dahil olmak üzere ilgili OECD rehberini takip edecektir.

REFERANSLAR:

- [OECD \(2011\), Çok Uluslu Şirketler için OECD Rehberi, OECD Yayıncılık, bkz. özellikle s. 13 ve devamı.](#)
- [OECD \(2018\), Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için OECD Durum Tespiti REHBERLİK, OECD Yayıncılık, Paris](#)

- Sertifikalı Kuruluş, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından formüle edilen ve ILO Çalışma Yaşamında Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesinde belirtildiği gibi uluslararası asgari standartlar olarak kabul edilen temel çalışma haklarına saygı gösterecek ve bunlara uyacaktır. GOTS İnsan Hakları ve Sosyal Kriterlerinin düzgün bir şekilde uygulanmasını sağlamak için, ilgili ILO Sözleşmeleri ve Tavsiyelerine uyulacaktır.

REFERANSLAR:

[Uluslararası Çalışma Örgütü \(ILO\) Çalışma Yaşamında Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesi](#)

Zorla çalıştırma:

- [C029- Zorla Çalıştırma Sözleşmesi, 1930 \(No. 29\)](#)
- [C105- Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Sözleşmesi, 1957 \(No. 105\)](#)

Çocuk işçiliği:

- [C090- Gençlerin Gece Çalışması \(Sanayi\) Sözleşmesi \(Gözden Geçirilmiş\), 1948 \(No. 90\)](#)
- [C138- Asgari Yaş Sözleşmesi, 1973 \(No. 138\)](#)
- [C182- Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimleri Sözleşmesi, 1999 \(No. 182\)](#)
- [R190- Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimleri Tavsiye Kararı, 1999 \(No. 190\)](#)

Ayrımcılık ve Taciz:

- [C100- Eşit Ücretlendirme Sözleşmesi, 1951 \(No. 100\)](#)
- [C111- Ayrımcılık \(İstihdam ve Meslek\) Sözleşmesi, 1958 \(No. 111\)](#)
- [C190- Şiddet ve Taciz Sözleşmesi, 2019 \(No. 190\)](#)

Cinsiyet Eşitliği:

- [C111- Ayrımcılık \(İstihdam ve Meslek\) Sözleşmesi, 1958 \(No. 111\)](#)
- [C100- Eşit Ücretlendirme Sözleşmesi, 1951 \(No. 100\)](#)
- [C156- Aile Sorumlulukları Olan Çalışanlar Sözleşmesi, 1981 \(No. 156\)](#)
- [C183- Anneliğin Korunması Sözleşmesi, 2000 \(No. 183\)](#)

Örgütlenme özgürlüğüne ve toplu pazarlık hakkına saygı gösterilmektedir:

- [C087- Örgütlenme Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunması Sözleşmesi, 1948 \(No. 87\)](#)
- [C098- Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi, 1949 \(No. 98\)](#)
- [C135- İşçi Temsilcileri Sözleşmesi, 1971 \(No. 135\)](#)
- [C154- Toplu Pazarlık Sözleşmesi, 1981 \(No. 154\)](#)

İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG):

- [C155- İş Güvenliği ve Sağlığı Sözleşmesi, 1981 \(No. 155\)](#)
- [R164 – İş Güvenliği ve Sağlığı Tavsiye Kararı, 1981 \(No. 164\)](#)
- [C170 – Kimyasallar Sözleşmesi, 1990 \(No. 170\):](#)
- [R097 – İşçi Sağlığının Korunması Tavsiye Kararı, 1953 \(No. 97\)](#)

Ücretlendirme ve Yaşam Ücreti Farkının Değerlendirilmesi:

- [C095- Ücretlerin Korunması Sözleşmesi, 1949 \(No. 95\)](#)
- [C131- Asgari Ücret Tespit Sözleşmesi, 1970 \(No. 131\)](#)
- [R085 – Ücretlerin Korunması Tavsiye Kararı, 1949 \(No. 85\)](#)

Çalışma süresi:

- [C001- Çalışma Saatleri \(Sanayi\) Sözleşmesi, 1919 \(No. 1\)](#)
- [C014- Haftalık Dinlenme \(Sanayi\) Sözleşmesi, 1921 \(No. 14\)](#)
- [C030- Çalışma Saatleri \(Ticaret ve Ofisler\) Sözleşmesi, 1930 \(No. 30\)](#)
- [C106- Haftalık Dinlenme \(Ticaret ve Ofisler\) Sözleşmesi, 1957 \(No. 106\)](#)

Güvencesiz istihdam sağlanmamaktadır:

- [C158- İş Akinin Feshi Sözleşmesi, 1982 \(No. 158\)](#)
- [C175- Yarı Zamanlı Çalışma Sözleşmesi, 1994 \(No. 175\)](#)
- [C177- Evden Çalışma Sözleşmesi, 1996 \(No. 177\)](#)
- [C181- Özel İstihdam Büroları Sözleşmesi, 1997 \(No. 181\)](#)

Göçmen İşçiler:

- [C097- İstihdam için Göç Sözleşmesi \(Gözden Geçirilmiş\), 1949 \(No. 97\)](#)
- [C143- Göçmen İşçiler \(Ek Hükümler\) Sözleşmesi, 1975 \(No. 143\)](#)

- Yukarıda belirtilen sözleşme ve tavsiye kararları resmi [ILO internet](#) sitesinde yayınlanmaktadır.
- İnsan hakları üzerindeki olumsuz etkilerin veya risklerin ele alınması, bunların önlenmesi, azaltılması ve uygun olduğu durumlarda iyileştirilmesi için yeterli önlemlerin alınmasını gerektirir.
- Sertifikalı Kuruluşlar, bu tür olumsuz insan hakları etkilerini veya risklerini, bunlara katkıda bulunmamış olsalar bile, etkilerin veya risklerin iş ilişkileri yoluyla faaliyetleriyle, ürünleriyle veya hizmetleriyle doğrudan bağlantılı olduğu ölçüde ele almalıdır.

GOTS Bölüm 4.4.1.4

"... Sertifikalı Kuruluş, yerli halklar; kadınlar; ulusal veya etnik, dini ve dilsel azınlıklar; çocuklar; engelliler ve Göçmen İşçiler ve aileleri de dahil olmak üzere, belirli kırılganlık riski altında olan ve özel koruma sağlanan belirli gruplara veya nüfuslara mensup bireylerin insan haklarına saygı gösterecektir."

YORUM

- Bu bağlamda, yerli halkların; kadınların; ulusal veya etnik, dini ve dilsel azınlıkların; çocukların; engellilerin ve göçmen işçiler ile ailelerinin haklarını daha ayrıntılı olarak ele alan uluslararası enstrümanlar geliştirilmiştir.

REFERANSLAR

Yerli halklar:

[BM Yerli Halkların Hakları Bildirgesi, 2007](#)

[Bağımsız Ülkelerdeki Yerli ve Kabile Halklarına ilişkin 1989 ILO Sözleşmesi No.169, 1650 UNTS 383 \(1991\)](#)

Kadınlar:

[BM Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, 1979](#)

Ulusal veya etnik, dini ve dilsel azınlıklar:

[Ulusal veya Etnik, Dinsel ve Dilsel Azınlıklara Mensup Kişilerin Haklarına İlişkin BM Bildirgesi, 1992](#)

Çocuklar

[Çocuk Hakları Sözleşmesi, 1989](#)

Engelli bireyler:

[Engelli Bireyler Hakları Sözleşmesi, 2007](#)

Göçmen işçiler ve aileleri:

[Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme, 1990](#)

GOTS BÖLÜM 4.4.2

"Zorla Çalıştırma"

REHBERLİK

- Sertifikalı Kuruluşlar, ILO'nun 29 ve 105 sayılı Sözleşmelerine uygun olarak her türlü zorla çalıştırmayı önleyen bir yönetim sistemi uygulayacaktır.

YORUM

ILO'nun 1930 tarihli Zorla Çalıştırma Sözleşmesi'ne (No. 29) göre zorla çalıştırma: "herhangi bir kişiden bir ceza tehdidi altında talep edilen ve kişinin kendisini gönüllü olarak sunmadığı her türlü iş veya hizmettir."

- Tüm iş veya hizmetler:** içinde bulunduğu endüstri, sektör veya meslekten bağımsız olarak her türlü iş, hizmet ve istihdamı içerir ve yasal ve kayıtlı istihdamın yanı sıra yasadışı ve kayıt dışı istihdamı da kapsar.
- Bir ceza tehdidi:** çok geniş bir anlamda anlaşılmalıdır: cezai yaptırımların yanı sıra tehdit, fiziksel şiddet, psikolojik baskı, kimlik belgelerinin alıkonulması, ücretlerin ödenmemesi veya hak veya ayrıcalıkların kaybedilmesi gibi çeşitli zorlama biçimlerini de kapsar.
- Gönüllü olarak sunmak:** Çalışanların bir istihdam ilişkisine girmek için bilgilendirilmiş ve özgür rızalarını ve herhangi bir zamanda (örneğin makul uzunlukta bir ihbar süresiyle) işlerinden ayrılma özgürlüklerini ifade eder.

REFERANSLAR

- [C029- Zorla Çalıştırma Sözleşmesi, 1930 \(No. 29\)](#)
- [C105- Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Sözleşmesi, 1957 \(No. 105\)](#)
- [ILO, Zorla Çalıştırma ile Mücadele, İşverenler ve İşletmeler için El Kitabı](#)
- Sertifikalı Kuruluşlar, ILO'nun 29 ve 105 sayılı Sözleşmelerine uygun olarak her türlü zorla çalıştırmayı önleyen bir yönetim sistemi uygulayacaktır.
 - **Zorla çalıştırma**, hangi terminoloji kullanılırsa kullanılsın, kişilerin kendilerini gönüllü olarak sunmadıkları tüm geleneksel veya yeni çalışma veya hizmet biçimlerini kapsayacak şekilde tanımlanmıştır; buna kölelik, bağlı çalışma, sözleşmeli çalışma ve zorla çalıştırma amacıyla insan ticareti de dahildir.
 - **Bağlı çalışma**: Borç esareti, kişilerin krediyi veya avansı geri ödemek için kendi hizmetlerini veya aile üyelerinin hizmetlerini kredi sağlayan birine ipotek etmeleri durumunda ortaya çıkar.
 - **İnsan Ticareti/İnsan Kaçakçılığı**: Bir kişinin sömürü amacıyla genellikle uluslararası sınırların ötesine taşınmasını içerir. İnsan ticaretinin temel bir tanımı 2000 tarihli Palermo Protokolünde yer almaktadır. İnsan ticareti, zorla çalıştırma, kölelik ve kulluk da dâhil olmak üzere sömürü amacıyla tehdit, kuvvet kullanma, aldatma veya başka şekillerde zorlama yoluyla kişilerin işe alınması, taşınması, devredilmesi, barındırılması veya teslim alınması anlamına gelmektedir.

REFERANSLAR

- [İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol, 2000 \("Palermo Protocol"\) mad. 3;](#)
- [Köleliğin Kaldırılmasına İlişkin BM Ek Sözleşmesi, 1956, mad. 1](#)

GOTS BÖLÜM 4.4.3

"Çocuk İşçiliği"

REHBERLİK

- Sertifikalı Kuruluş, faaliyetlerinde çocuk işçiliğine müsamaha göstermeyecektir. Bu taahhüt tüm tedarik zinciri için geçerlidir.
- Sertifikalı Kuruluş, 138 ve 182 sayılı ILO Sözleşmelerine uygun olarak 15 yaşın altındaki çocukların istihdamını önleyen, çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerini engelleyen ve 18 yaşın altındaki çalışanların tehlikeli işlere maruz kalmasını önleyen bir yönetim sistemi uygulayacaktır.
- Sertifikalı Kuruluş, çocuk işçiliğinden uzak olma hakkı da dahil olmak üzere uluslararası kabul görmüş insan haklarına saygı göstereceğine dair kamuya açık bir taahhütte bulunacaktır. Sertifikalı Kuruluş bu tür bir taahhüdü RBC Politikasına dahil edecek veya bu amaçlar için ayrı bir politika benimseyecektir.

İYİLEŞTİRME

Asgari yaşın altında olduğu anlaşılan bir çocuğu işyerinden uzaklaştırmak için tüm uygun önlemleri alırken ve bu çocuğun uygun bir çözüm bulmasını sağlarken, Sertifikalı Kuruluşun eski çocuk işçinin yeterince korunduğunu, işe geri dönmediğini veya daha güvencesiz bir duruma düşmediğini izlemesi teşvik edilir.

- Sertifikalı Kuruluş, çocukların iş hayatından okul hayatına geçişine yardımcı olmak ve çözüm bulmak için devlet, toplum, aile ve diğer girişimler gibi güvenilir taraflarla ilişki kurmak da dahil olmak üzere, eski çocuk işçinin rehabilitasyonunu ve sosyal entegrasyonunu izlemeye ve aktif olarak desteklemeye teşvik edilir.

YORUM

"Çocuk işçiliği", çocukları çocukluklarından, potansiyellerinden ve saygınlıklarından mahrum bırakan ve/veya çocuğun sağlığına ya da fiziksel veya zihinsel gelişimine zarar veren işlerdir.

- "Asgari yaş" istihdama veya çalışmaya kabul edilme yaşıdır ve ilgili devletin ulusal sistemine göre zorunlu eğitimin tamamlanma yaşından daha az değildir. Bu asgari yaş, 15 yaşından büyük veya eşit olabilir ancak 15 yaşından küçük olamaz, ancak bazı sınırlı durumlarda 14 yaş da olabilir. Bu tanımlar ve kullanım, devletler tarafından C138- Asgari Yaş Sözleşmesi, 1973 (No. 138) onaylanırken taahhüt edilmiştir.

REFERANSLAR

- a. [C138- Asgari Yaş Sözleşmesi, 1973 \(No. 138\), Art. 2;](#)
- b. [C138- Asgari Yaş Sözleşmesi'nin Onaylanması, 1973 \(No. 138\);](#)
- c. [1989 Çocuk Hakları Sözleşmesi, 1577 UNTS 3 \(1990\), Mad. 28\(1\) ve devamı., 32.](#)
- d. [OECD \(2017\), OECD Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için Durum Tespiti Rehberi, s. 105-115.](#)
- e. [ILO, Şirketler için Kontrol Noktaları- Çocuk İşçiliğinin Ortadan Kaldırılması ve Önlenmesi \(2016\)](#)

GOTS Bölüm 4.4.3.3

"Sertifikalı Kuruluş, Genç Çalışanı geceleri veya fiziksel ve zihinsel sağlığı ve gelişimi için tehlikeli olan koşullarda çalıştırmayacaktır..."

YORUM & REHBERLİK

- "Genç Çalışan" asgari yaştan büyük ancak 18 yaşından küçük olan kişidir.
- Alt Bölüm 3.3.3'ün amaçları doğrultusunda, fiziksel ve zihinsel sağlık ve gelişim için tehlikeli koşullarda çalıştırma, C182- En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliği Sözleşmesi, 1999 (No. 182), Madde 3(d), 4'te belirtildiği ve R190- En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliği Tavsiye Kararı, 1999 (No. 190), Paragraf 3-4'te detaylandırıldığı üzere, doğası veya gerçekleştirildiği koşullar gereği çocukların sağlığına, güvenliğine veya ahlakına zarar verme ihtimali olan işlere karşılık gelmektedir. Bu, aşağıdakileri içerebilir ancak bunlarla sınırlı değildir:
 - a. Çocukları fiziksel, psikolojik veya cinsel istismara maruz bırakan işler;
 - b. Yeraltında, su altında, tehlikeli yüksekliklerde veya kapalı alanlarda çalışmak;
 - c. Tehlikeli makine, ekipman ve aletlerle veya ağır yüklerin elle taşınmasını veya nakledilmesini içeren işler;
 - d. Çocukları, örneğin tehlikeli maddelere, ajanlara veya süreçlere ya da sağlıklarına zarar verecek sıcaklıklara, gürültü seviyelerine veya titreşimlere maruz bırakabilecek sağlıklı bir ortamda çalışmak;
 - e. Uzun saatler boyunca veya gece boyunca çalışma veya çocuğun makul olmayan bir şekilde işverenin tesislerine hapsedildiği işler gibi özellikle zor koşullar altında çalışma.

- Buna aynı zamanda, ilgili işveren ve işçi örgütlerine danışıldıktan sonra herhangi bir ulusal yasa veya yönetmelik veya yetkili makam tarafından belirlenen işler de dahildir (ILO standartları ile ulusal yasalar arasında daha fazla koruma sağlayan baz alınır).
- **Asgari yaş ve genç işçiler için yaş doğrulaması:** Sertifikalı Kuruluşlar, tercihen işe almadan önce çalışanlarının yaşını doğrulayacak ve aşağıdaki yaş doğrulama tekniklerini göz önünde bulunduracaktır:
 - a. Tıbbi muayeneler ve belgeler;
 - b. Yazılı yeminli ifadeler ve belgeler, özellikle de destekleyici/doğrulayıcı olanlar;
 - c. Varsa doğum belgeleri;
 - d. Asgari yaşın üzerindeki başvuru sahipleri ve çalışanlar için zorunlu eğitimin bittiğine dair sertifika;
 - e. Hafif işlere başvuranlar ve çalışanlar için okul kayıt belgesi;
 - f. Çok genç görünen başvuru sahipleri ve çalışanlarla kültürel açıdan hassas mülakatlar.
- Yukarıda belirtilenleri değerlendirirken, Sertifikalı Kuruluş, tahrif edilmiş belge olasılığı da dahil olmak üzere kaynak(lar)ın güvenilirlik derecesini göz önünde bulunduracaktır.

YORUM & REHBERLİK

- Belgelendirme ve denetim sırasında, sadece resmi istihdam sözleşmeleri ve ilişkileri değil, aynı zamanda çocuk işçiliği kriterlerinin amacından kaçınma veya bu amacı boşa çıkarma etkisine sahip olabilecek veya buna elverişli olabilecek kayıt dışı istihdam şekilleri veya istihdama benzer koşullar da dikkate alınacaktır. Özellikle de ilgili tarafların hak ve yükümlülüklerinin net olmadığı veya istihdam ilişkisini gizlemeye yönelik bir girişimin söz konusu olduğu durumlarda.

REFERANSLAR

- a. [C138- Asgari Yaş Sözleşmesi, 1973 \(No. 138\)](#)
- b. [C138- Asgari Yaş Sözleşmesi'nin Onaylanması, 1973 \(No. 138\)](#)
- c. [C182- Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimleri Sözleşmesi, 1999 \(No. 182\)](#)
- d. [R190- Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimleri Tavsiye Kararı, 1999 \(No. 190\)](#)
- e. [1966 Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 993 UNTS 3 \(1976\), Mad. 10\(3\), 13\(2\)](#)
- f. [1989 Çocuk Hakları Sözleşmesi, 1577 UNTS 3 \(1990\), Mad. 28\(1\) ve devamı., 32](#)

GOTS BÖLÜM 4.4.4

"Ayrımcılık, Taciz ve Şiddet"

REHBERLİK

- Sertifikalı Kuruluş, işyerinde her türlü şiddet ve tacizi önlemek ve ele almak için bir yönetim sistemi uygulayacaktır.
- Sorumlu İş Davranışı Politikası ve/veya ayrı bir politika dahilinde, Sertifikalı Kuruluş ayrımcılık ve şiddetle ilgili bir işyeri politikası benimsemelidir. Bu politika en azından taciz ve şiddetten arınmış bir iş ortamını teşvik etme taahhüdünü içermeli, işçilerin ve işverenlerin hak ve sorumluluklarını belirtmeli ve bölüm 3.4.3'te belirtilen şikâyet ve soruşturma prosedürü hakkında bilgi vermelidir.
- Ağırıklık olarak kadın işgücünün bulunduğu çalışma ortamlarında Sertifikalı Kuruluş, erkek yerine kadın gözetmen ve yöneticiler kullanacaktır.

- Sertifikalı Kuruluş, kadın ve erkek çalışanlar için güvenli ulaşım, güvenli tesisler ve güvenli ortam gibi konularda önleyici tedbirler almaya teşvik edilir.

YORUM

- Şiddet ve taciz, ILO Sözleşmesi No.190- Şiddet ve Taciz Sözleşmesi, 2019 (No. 190) tarafından fiziksel, psikolojik, cinsel veya ekonomik zararı amaçlayan, bu tür zararlarla sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel olan, tek seferlik veya tekrarlanan bir dizi kabul edilemez davranış ve uygulama veya bu tür davranışlara yönelik tehditler olarak tanımlanmakta ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve tacizi de içermektedir.
- Cinsiyete dayalı şiddet ve taciz, cinsiyetleri veya toplumsal cinsiyetleri nedeniyle kişilere yöneltilen veya belirli bir cinsiyet veya toplumsal cinsiyetten kişileri orantısız bir şekilde etkileyen şiddet ve taciz olarak tanımlanır ve ILO C190- Şiddet ve Taciz Sözleşmesi, 2019 (No. 190) tarafından cinsel tacizi de içerir.

REFERANSLAR

- a. [C100- Eşit Ücretlendirme Sözleşmesi, 1951 \(No. 100\)](#)
- b. [C111- Ayrımcılık \(İstihdam ve Meslek\) Sözleşmesi, 1958 \(No. 111\)](#)
- c. [C190- Şiddet ve Taciz Sözleşmesi, 2019 \(No. 190\)](#)
- d. [R206- Şiddet ve Taciz Tavsiye Kararı, 2019 \(No. 206\)](#)

GOTS BÖLÜM 4.4.5

"Cinsiyet Eşitliği"

REHBERLİK

Sertifikalı Kuruluş, cinsiyet eşitliğini Sorumlu İş Davranışı Politikasına ve yönetim sistemlerine dahil edecektir. Sertifikalı Kuruluşun cinsiyet eşitliği politikası, çalışanlarından ve yönetiminden, kilit tedarikçilerinden, müşterilerinden ve diğer iş ortaklarından ne beklediği konusunda açık olmalıdır. Olumsuz etkileri önlemeye, operasyonel uygulamaları izlemeye, deneyimlerden ders çıkarmaya ve koşulları sürekli iyileştirmeye çalışmalıdır.

Sertifikalı Kuruluş genel olarak uluslararası hukukun ve ilgili ILO sözleşmelerinin ve/veya ulusal/yerel yasaların hükümlerine (hangisi daha fazla koruma sağlıyorsa) uyacaktır.

Bu kriterlere uymak için Sertifikalı Kuruluş:

- İnsan haklarına, meslek ve işin özgürce seçimine ve seçim için aynı kriterlerin uygulanması da dahil olmak üzere aynı istihdam fırsatlarına sahip olma haklarına saygı gösterecektir ([1979 Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, 1249 UNTS 13 \(1981\)](#), Mad. 11(1)(a)-(c)).
- Mesleki eğitim ve yeniden eğitim de dahil olmak üzere, kadın ve erkek çalışanların terfi, iş güvencesi ve tüm sosyal haklar ve hizmet koşulları haklarına saygı gösterecektir ([1979 Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, 1249 UNTS 13 \(1981\)](#), Mad. 11(1)(c)).
- Eşit değerdeki işler için erkek ve kadın işçilerin sosyal yardımlar da dahil olmak üzere eşit ücret alma hakkına saygı gösterecek ve bu ilkeye uyacaktır. Yani, ücret oranlarının belirlenmesi cinsiyet ayrımcılığına dayanmaz; daha ziyade yapılacak iş ve işin kalitesi temelinde işlerin objektif olarak değerlendirilmesine ve işlerin değerlendirilmesinde eşit muameleyle dayalıdır. ([1966 Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 993 UNTS 3 \(1976\)](#), Mad. 7(a)(i); [1979 Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, 1249 UNTS 13 \(1981\)](#), Mad. 11(1)(d); [C100 - Eşit Ücretlendirme Sözleşmesi, 1951 \(No. 100\)](#), Mad. 1-3).

- Cinsiyet eşitliği kriterlerine uyum için, Sertifikalı Kuruluş ayrıca uluslararası hukuk belgelerinin aşağıdaki hükümlerine ve/veya ulusal/yerel kanunlarda yer alan daha fazla düzenlemeye (hangisi daha fazla koruma sağlarsa) uyacaktır:

- **Doğum izni ve süresi:** bir kadın, 14 haftadan az olmamak kaydıyla doğum iznine hak kazanacaktır. Bu süre doğum öncesi analık izni olarak doğumdan önce başlayabilir ve genellikle en az 6 haftası doğum sonrası analık izni olarak doğumdan sonra olmalıdır. Hamilelik veya doğumdan kaynaklanan hastalık, komplikasyon veya komplikasyon riski durumunda, doktor raporu ibraz edilmesi halinde, doğum izni süresinden önce veya sonra ek izin verilecektir. Bu iznin niteliği ve azami süresi ulusal hukuka ve teamüllere uygun olarak belirlenebilir. ([1966 Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 993 UNTS 3 \(1976\)](#), Mad. 10(2); [1979 Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, 1249 UNTS 13 \(1981\)](#), Mad. 11(2)(b); [C183 - Anneliğın Korunması Sözleşmesi, 2000 \(No. 183\)](#), Mad. 4 para. 1, 4-5, Art. 5.)
- **Doğum izni yardımları:** Doğum ve doğumla ilgili izinler şu şekillerde olacaktır:
Tam ücretli izin veya nakit yardımlı izin veya yeterli sosyal güvenlik yardımlı izin veya sosyal yardım fonlarından veya zorunlu sosyal sigorta veya kamu fonlarından yardımlı izinler. Ulusal yasa ve yönetmeliklere uygun olarak ya da ulusal teamüllerle tutarlı başka herhangi bir şekilde, hangisi mevcutsa ve en yüksek düzeydeyse. Her halükârda, tam ücretli izin ve sosyal güvenlik yardımlı izin mevcut değilse, nakdi yardımlar sağlanmalı ve her halükârda bu nakdi yardımlar kadının kendisini ve çocuğunu uygun sağlık koşullarında ve uygun bir yaşam standardında idame ettirmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır. ([1966 Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 993 UNTS 3 \(1976\)](#), Mad. 10(2); [1979 Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, 1249 UNTS 13 \(1981\)](#), Mad. 11(2)(b); [C183 - Anneliğın Korunması Sözleşmesi, 2000 \(No. 183\)](#), Mad. 6.)
- **İş güvencesi:** Bir işveren, hamilelik, doğum izni, çocuğın doğumu ve emzirme dahil ilgili sonuçları ile ilgili gerekçelerle kadının işine son veremez. İşten çıkarma nedenlerinin bu süreçlerle ilgisiz olduğunu kanıtlama yükümlülüğü işverene aittir. Bir kadının, doğum izninin sonunda aynı pozisyona veya aynı oranda ücret ödenen eşdeğer bir pozisyona geri dönme hakkı garanti altındadır. ([1979 Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, 1249 UNTS 13 \(1981\)](#), Mad. 11(2)(a)-(b); [C183 - Anneliğın Korunması Sözleşmesi, 2000 \(No. 183\)](#), Mad. 8 para. 1-2.)
- **İşyerinde sağliğın korunması:** Bir işveren, çalışan hamile veya emziren kadınların, annenin veya çocuğın sağliğı ve güvenliğine zarar veren veya annenin veya çocuğın sağliğı ve güvenliğine yönelik önemli bir riskin tespit edildiğı bir işi yapmak zorunda bırakılmamasını sağlamalıdır ([1966 Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 993 UNTS 3 \(1976\)](#), Mad. 7(b); [1979 Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, 1249 UNTS 13 \(1981\)](#), Mad. 11(1)(f), (2)(d); [C183 - Anneliğın Korunması Sözleşmesi, 2000 \(No. 183\)](#), Mad. 3.)
- **İşyerinde emzirme düzenlemeleri:** Kadınlar emzirmek için günde bir veya daha fazla mola verme veya günlük çalışma saatlerini azaltma hakkına sahiptir. Molalar veya çalışma saatlerinin azaltılması çalışma süresinden sayılacak ve buna göre ücretlendirilecektir. Molaların uzunluğı ve sayısı ulusal yasa veya teamüller ile belirlenecektir. ([C183- Anneliğın Korunması Sözleşmesi, 2000 \(No. 183\)](#), Mad. 10.)
- Ailevi sorumluluklar iş akdinin feshi için geçerli bir neden teşkil etmeyecek ve medeni durum işten çıkarmalarda ayrımcılığa yol açmayacaktır. ([1979 Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, 1249 UNTS 13 \(1981\)](#), Mad. 11(2)(a), (c); [C156- Aile Sorumlulukları olan Çalışanlar Sözleşmesi, 1981 \(No. 156\)](#), Mad. 8.)

REFERANSLAR

- [C111- Ayrımcılık \(İstihdam ve Meslek\) Sözleşmesi, 1958 \(No. 111\)](#)
- [C100- Eşit Ücretlendirme Sözleşmesi, 1951 \(No. 100\)](#)
- [C183- Anneliğın Korunması Sözleşmesi, 2000 \(No. 183\)](#)
- [C156- Aile Sorumlulukları olan Çalışanlar Sözleşmesi, 1981 \(No. 156\)](#)

- e. [1966 Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 993 UNTS 3 \(1976\), Mad. 10\(2\)](#)
- f. [1979 Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, 1249 UNTS 13 \(1981\), Mad. 11](#)
- g. [BM OHCHR, İş Dünyası ve İnsan Haklarına İlişkin Kılavuz İlkeler: Birleşmiş Milletler "Koruma, Saygı Gösterme ve Çözüm Üretme" Çerçevesinin Uygulanması \(2011\), s. 1, 14](#)
- h. [OECD, Çok Uluslu Şirketler için OECD Kılavuzları \(2011\), s. 32, 35, 39](#)

GOTS BÖLÜM 4.4.6

"Örgütlenme Özgürlüğü ve Toplu Pazarlık"

REHBERLİK

- Sertifikalı Kuruluş, çalışanların ekonomik ve sosyal çıkarlarının geliştirilmesi ve korunması için çalışanların örgütlenme özgürlüğü, sendika üyeliği ve toplu pazarlık haklarına saygı gösterecektir.
- "Toplu pazarlık", bir tarafta bir işveren, bir grup işveren veya bir veya daha fazla işveren örgütü ile diğer tarafta bir veya daha fazla işçi örgütü arasında aşağıdaki hususlar doğrultusunda yapılan tüm müzakereleri kapsar:
 - a. Çalışma koşullarının ve istihdam şartlarının belirlenmesi ve/veya
 - b. İşverenler ve işçiler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi ve/veya
 - c. İşverenler veya onların örgütleri ile bir işçi örgütü veya işçi örgütleri arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi.
- Sertifikalı Kuruluş diyalog ve toplu pazarlık süreçlerine iyi niyetle katılacak ve yerel yasal kısıtlamaların olduğu durumlarda alternatif örgütlenme yollarını engellemeyecektir.
- Sertifikalı Kuruluşlar, örgütlenme özgürlüğü ve toplu pazarlık hakkına ilişkin politikaların geliştirilmesi de dahil olmak üzere 87, 98, 135 ve 154 sayılı ILO Sözleşmelerine saygı gösterecek ve bunlara dayanacaktır.

REFERANSLAR

- a. [C087- Örgütlenme Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunması Sözleşmesi, 1948 \(No. 87\)](#)
- b. [C098- Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi, 1949 \(No. 98\)](#)
- c. [C135- İşçi Temsilcileri Sözleşmesi, 1971 \(No. 135\)](#)
- d. [C154- Toplu Pazarlık Sözleşmesi, 1981 \(No. 154\)](#)
- e. [1966 Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 993 UNTS 3 \(1976\), Mad. 8](#)
- f. [Çok Uluslu Şirketler için OECD Kılavuzları \(2011\), s. 35-40](#)
- g. [OECD Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için Durum Tespiti Kılavuzu \(2018\), s. 146-151](#)

GOTS BÖLÜM 4.4.7

GOTS Bölüm 4.4.7.1

"Sertifikalı Kuruluş güvenli ve hijyenik çalışma koşulları sağlayacaktır..."

REHBERLİK

- **Sertifikalı Kuruluş**, ILO tarafından belirlenenler dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere, İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili politikaları geliştirirken uluslararası en iyi uygulamaları ve tavsiyeleri uygun şekilde dikkate alacaktır.
- Sertifikalı Kuruluş, mümkün olduğu ölçüde [ILO Tekstil, Giyim, Deri ve Ayakkabı Sektörlerinde Güvenlik ve Sağlık Uygulama Kurallarına](#) uyacaktır.
- Sertifikalı Kuruluş, varsa, havalandırma, aydınlatma, sıcaklık, gürültü, toz maruziyeti ve temizlik düzeyleri için yerel yasal gerekliliklere uygunluğa ilişkin belgesel kanıtları muhafaza edecektir. Sertifikalı Kuruluş ayrıca bina güvenliği ve elektrik tesisatlarının bakımı ile ilgili yasal olarak gerekli tüm sertifikaları muhafaza edecektir.
- Ayrıca, Sertifikalı Kuruluş ilgili uluslararası sözleşmeleri ve tavsiyeleri uygun şekilde dikkate alacaktır.

REFERANSLAR

- a. [C155- İş Güvenliği ve Sağlığı Sözleşmesi, 1981 \(No. 155\), Madde 16-20](#)
- b. [R164- İş Güvenliği ve Sağlığı Tavsiye Kararı, 1981 \(No. 164\), Bölüm 4](#)
- c. [C170 - Kimyasallar Sözleşmesi, 1990 \(No. 170\), Madde 10-16](#)
- d. [R097- İşçi Sağlığının Korunması Tavsiye Kararı, 1953 \(No. 97\)](#)
- e. [ILO İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri Rehberi \(ILO-OHS-2001\)](#)

GOTS Bölüm 4.4.7.10

"Sertifikalı Kuruluş ayrıca güvenlik işaretleri için piktogramlar da kullanabilir"

REFERANSLAR

- ISO 780, ISO 7010

GOTS BÖLÜM 4.4.8

GOTS Bölüm 4.4.8.2

"Düzenli çalışma saatleri için ödenen ücretler ve sosyal yardımlar en azından ulusal yasal standartları veya sektörel kıyaslama standartlarını (hangisi daha yüksekse) karşılamalıdır. Her halükârda, ücretler her zaman temel ihtiyaçları karşılamaya ve bir miktar isteğe bağlı gelir sağlamaya yetecek düzeyde olmalıdır."

REHBERLİK

- Hiçbir işçi reel ücretlerinde yıldan yıla düşüş yaşayamaz. Her işçinin ücreti en az yılda bir kez ayarlanır. İşçi ücretleri ayarlanırken enflasyon oranları dikkate alınacaktır.
- Ücret artışları işçilere, söz konusu işçinin ücretlendirilmesi için tipik olarak kullanılan araçlarla (örn. dijital elektronik ödeme, nakit) aktarılacaktır. Ücret artışları yalnızca toplu iş sözleşmesinde müzakere edilmesi halinde aynı transferler (örn. gıda) yoluyla ödenecektir.
- Ücretlerin ilgili yaşam ücreti kriterinin altında olması halinde, kuruluşlar yaşam ücreti ile aradaki farkı azaltmak için ücretleri düzenli olarak artıracaktır.
- Ülke enflasyonu için Dünya Bankası tarafından yayınlanan "ortalama tüketici fiyat enflasyonu, yıllık" verilerini kullanın.

REFERANSLAR

- [Küresel Enflasyon Veri Tabanı, Dünya Bankası](#)

GOTS Bölüm 4.4.8.9

"Sertifikalı Kuruluş, ilgili faaliyetleri için Yaşam Ücretlerini hesaplayacaktır. Ayrıca, Sertifikalı Kuruluş Yaşam Ücreti verilerini kendi ücretlendirme verileriyle karşılaştıracak ve çalışanları için Ücret Açığı hesaplayacaktır."

REHBERLİK

- Mevcut ücretlendirme hakkında detaylı veri toplayın. Farklı ücret gruplarını ve bunların kazançlarını belirlemek için verileri analiz edin. IDH Maaş Matrisini kullanın.
- Yerel yaşam ücreti tahminini belirleyin. Mümkünse, Anker hesaplamasını kullanın. Aksi takdirde, Asya Taban Ücretini veya başka bir STK ya da sendikanın hesaplamasını kullanın. Bunlardan hiçbiri mevcut değilse, sağlanan kaynakları kullanarak bir tahmin oluşturun.
- Her bir ücret grubu için ücret farkını (gerçek ücret ile yaşam ücreti arasındaki fark) hesaplayın.
- Ücret farkı hesaplamasını sistematik olarak çalışanlarla paylaşın, onlara kendi deneyimleriyle karşılaştırdıklarında yaşam ücreti tahminini nasıl değerlendirdiklerini sorun ve yanıtlarını kaydedin.
- Gelecekte, Yaşam Ücreti tahminlerinin erken çocuk bakımı maliyetini de içermesi gerekebileceğini unutmayın.
- Ücret açığı hesaplamasını müşterilerle sistematik olarak paylaşın, onlara ücret açığını kapatmak için gereken fiyat artışının ne kadar sürede yapılabileceğini sorun ve yanıtlarını kaydedin.

REFERANSLAR

- [Küresel Yaşam Ücreti Koalisyonu Yaşam Ücreti Kaynak Kütüphanesi](#)
- Sürdürülebilir Tekstil Ortaklığı, Almanya tarafından hazırlanan "[Yaşam Ücretlerinin Uygulanması- İşletmeler için Pratik Yaklaşım](#)"

DAHA FAZLA REHBERLİK

- Sertifikalı Kuruluş işçilerin ücretleriyle ilgili verileri toplayacak ve analiz edecek ve en düşük ücretli işçinin ne kadar kazandığını ve her bir işçi grubu (örneğin, seviye) için ortalama kazancı raporlayacaktır.
- Tanım ölçütü olarak Küresel Yaşam Ücreti Koalisyonu tarafından tahmin edilen Yaşam Ücretleri kullanılacaktır. Bu tür ölçütlerin mevcut olmadığı durumlarda veya bu ölçütlere ek

olarak amfori BSCI'dan temin edilebilen Şablon 5: Adil Ücretlendirme Hızlı Taraması kullanılmalıdır.

- Bu şablon, amfori BSCI Sistem Kılavuzu'nun Adil Ücretlendirme Bölümü (özellikle denetim yorumlama kılavuzları bölüm III ve üreticiler için kılavuzlar bölüm IV) ve Adil Ücretlendirmenin nasıl teşvik edileceğine ilişkin Ek 9 ile birlikte okunmalı/kullanılmalıdır.
- Avrupa Birliği'nde yerleşik Sertifikalı Kuruluşlar, Orta Avrupa Çalışma Araştırmaları Enstitüsü (CELSI) ve WageIndicator Vakfı tarafından yürütülen “[AB-27 ülkelerinde Yaşam Maliyeti, Yaşam Ücretleri ve Asgari Ücretler](#)” çalışmasına da başvurabilir.
- Sertifikalı Kuruluşlar, gelecekte zaman içinde gerekli olabilecek Ücret Uçurumunu kapatmak için çalışmaya teşvik edilmektedir.

REFERANS

- [Şablon 5: Adil Ücretlendirme Hızlı Tarama](#)

GOTS Bölüm 4.4.8.10

"Sertifikalı Kuruluş, Ücret Açığını kapatmak ve çalışanlarına Yaşam Ücreti ödemek için bir plan geliştirecektir."

REHBERLİK

- Ücret açığı hesaplamasını müşterilerle sistematik olarak paylaşın, onlara ücret açığını kapatmak için gereken fiyat artışının ne kadar sürede yapılabileceğini sorun ve yanıtlarını kaydedin.
- Bir plan (planı uygulamaya yetkili kişi(ler) tarafından imzalanmış) yapın.
- Plan, tamamen ortadan kaldırılıncaya kadar açığın azaltılması için yıllık bir yükümlülük içermelidir.
- Plan, yaşam ücretlerinin enflasyon, vergilendirme ve yasal kesintiler nedeniyle değişebileceğini dikkate almalıdır.
- Planın, tanınmış bir sendika veya bunların yokluğunda seçilmiş işçi temsilcileri ile diyaloga dayandığından emin olun.
- Ücretlerin iyileştirilmesini nasıl sağlayacaklarını tartışabilmeniz için hacmin %20'sinden fazlasını tedarik eden alıcıları dahil edin.

GOTS BÖLÜM 4.4.9

"Çalışma Süresi"

REHBERLİK

- ILO'nun uluslararası çerçevesi, her durumda Sertifikalı Kuruluş tarafından uyulması gereken çalışma saatlerine ilişkin asgari standartları belirlemektedir. Çalışma saatleri ayrıca ulusal yasalar, toplu iş sözleşmeleri veya karşılaştırmalı endüstri standartları ile de düzenlenebilir.
- Alt bölüm 3.9.2 ve 3.9.3'te listelenen çalışma saatlerine ilişkin ilkeler ILO'nun uluslararası çerçevesine dayanmaktadır ve ulusal yasalar, toplu iş sözleşmeleri veya karşılaştırmalı endüstri standartları işçiler için daha az koruyucu olsa bile Sertifikalı Kuruluş tarafından her durumda uyulması gereken asgari standartlardır. Öte yandan, ulusal yasalar, toplu iş sözleşmeleri veya karşılaştırmalı endüstri standartları işçiler için ILO asgari standartlarından daha koruyucu ise, Sertifikalı Kuruluş çalışma saatleri, günlük veya haftalık dinlenme süreleri ve fazla mesai açısından işçiler için en elverişli olan kurallar dizisini uygulayacaktır.

- o "Çalışma saatleri" terimi, istihdam edilen kişilerin Sertifikalı Kuruluşun emrinde olduğu süre anlamına gelir; istihdam edilen kişilerin Sertifikalı Kuruluşun emrinde olmadığı dinlenme sürelerini içermez. Bu alt bölümde belirlenen ilke, fazla mesai hariç olmak üzere gün veya hafta içinde yasal olarak çalışılabilecek saat sayısı olarak anlaşılan normal çalışma saatleriyle ilgilidir.
 - o Haftalık dinlenme süresi, mümkün olan her durumda, (1) Sertifikalı Kuruluştaki tüm ilgili kişilere aynı anda verilir; (2) ülke veya bölgenin gelenek veya göreneklerine göre dinlenme günü olarak belirlenen haftanın gününe denk gelir; (3) dini azınlıkların gelenek ve göreneklerine mümkün olduğunca saygı gösterilir.
 - o Fazla mesai, normal çalışma saatlerinin üzerinde çalışılan saatler anlamına gelir.
 - o Gönüllülük, fazla mesainin zorla yaptırılmayacağı, işverenin keyfiyetine tabi olmaması ve ulusal yasalara uygun olması gerektiği anlamına gelir. Bir iş sözleşmesinde belirtilen fazla mesai gereklilikleri, ulusal mevzuat veya toplu iş sözleşmeleri tarafından izin verildiği ve bunlara uygun olduğu takdirde gönüllü olarak kabul edilmelidir.
- Yarı zamanlı çalışanlar (normal çalışma saatleri, benzer tam zamanlı çalışanlardan daha az olacak şekilde istihdam edilen kişiler) için, haftada çalışılan toplam saat sayısı tam zamanlı çalışanlar için izin verilen toplam (normal + fazla mesai) saatten fazla olmadığı sürece, haftada en fazla 12 saatlik fazla mesai sınırlaması dikkate alınmayacaktır.

REFERANS

- [C001- Çalışma Saatleri \(Sanayi\) Sözleşmesi, 1919 \(No. 1\)](#)
- [C014- Haftalık Dinlenme \(Sanayi\) Sözleşmesi, 1921 \(No. 14\)](#)
- [C030- Çalışma Saatleri \(Ticaret ve Ofisler\) Sözleşmesi, 1930 \(No. 30\)](#)
- [C106- Haftalık Dinlenme \(Ticaret ve Ofisler\) Sözleşmesi, 1957 \(No. 106\)](#)
- [C175- Yarı Zamanlı Çalışma Sözleşmesi, 1994 \(No. 175\)](#)

GOTS BÖLÜM 4.4.10

"Güvencesiz İstihdam Sağlanmamaktadır"

REHBERLİK

- Sertifikalı Kuruluş, istihdam ilişkilerinin işçiler için güvencesizliğe ve sosyal veya ekonomik kırılganlığa neden olmamasını sağlayacaktır. Diğer bir deyişle, istihdam ilişkilerinden kaynaklanan korumayı sağlayacak ve kayıt dışı istihdam yoluyla veya bu nedenle bu tür bir korumadan kaçınılmasını önleyecektir.
- Sertifikalı Kuruluş, mümkün olduğu ölçüde, çalışanların iş veya sosyal güvenlik yasa ve yönetmelikleri kapsamındaki hak ve yükümlülüklerini açıkça belirleyen yazılı iş sözleşmelerine sahip olacaktır. İş, çalışanların iş veya sosyal güvenlik yasa ve yönetmelikleri kapsamındaki hak ve yükümlülüklerini içeren tanınmış istihdam ilişkilerine dayalı olarak yapılacaktır.

REFERANS

- [R198 - İstihdam İlişkisi Tavsiye Kararı, 2006 \(No. 198\), para. 1, 9-13; OECD, Çokuluslu Şirketler için Kılavuz \(2011\), s. 37-38 para. 49-50](#)

GOTS BÖLÜM 4.4.11

"Göçmen İşçiler"

REHBERLİK & YORUM

- ILO İstihdam için Göç Sözleşmesi (Revize), 1949 (No. 97) ve Göçmen İşçiler (Ek Hükümler) Sözleşmesi, 1975 (No. 143) uyarınca göçmen işçi şu şekilde tanımlanmaktadır: "Kendi hesabına çalışmak dışında istihdam edilmek amacıyla bir ülkeden diğerine göç eden veya göç etmiş olan kişi ve düzenli olarak göçmen işçi olarak kabul edilen herhangi bir kişiyi içerir."

REFERANSLAR

- [C097- İstihdam için Göç Sözleşmesi \(Revize\), 1949 \(No. 97\)](#)
- [C143- Göçmen İşçiler \(Ek Hükümler\) Sözleşmesi, 1975 \(No. 143\)](#)
- [BM, Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme, 18 Aralık 1990](#)

GOTS BÖLÜM 4.4.12

"Evden Çalışanlar"

REHBERLİK

- Evden çalışma terimi, evden çalışan kişi olarak anılacak bir kişi tarafından, aşağıdaki koşullarda, yürütülen iş anlamına gelir:
 - işverenin işyeri dışında çalışanın kendi evinde veya kendi seçtiği başka bir yerde;
 - ücret karşılığında; ve
 - kullanılan ekipman, malzeme veya diğer girdileri kimin sağladığına bakılmaksızın, işveren tarafından belirlenen bir ürün veya hizmetle sonuçlanıyorsa ve bu kişi ulusal yasa veya yönetmelikler kapsamında serbest bir çalışan olarak kabul edilmek için gerekli özerklik ve ekonomik bağımsızlık derecesine sahip değilse.
- Çalışan statüsündeki kişiler, işlerini her zamanki işyerleri yerine ara sıra evlerinden yapmaları durumunda evden çalışan olmazlar.
 - Evden çalışanlar için, evden çalışmanın niteliği, kapsamı ve özelliklerine ilişkin veriler Sertifikalı Kuruluş tarafından derlenecek ve Onaylı Belgelendirme Kuruluşları için hazır edilecektir.
- Özel evden çalışma tesislerine teftiş ve denetim amacıyla uygun erişim işverenler tarafından düzenlenecektir.

YORUM

- ILO İstihdam için Göç Sözleşmesi (Revize), 1949 (No. 97) ve Göçmen İşçiler (Ek Hükümler) Sözleşmesi, 1975 (No. 143) uyarınca göçmen işçi şu şekilde tanımlanmaktadır: "Kendi hesabına çalışmak dışında istihdam edilmek amacıyla bir ülkeden diğerine göç eden veya göç etmiş olan kişi ve düzenli olarak göçmen işçi olarak kabul edilen herhangi bir kişiyi içerir."

REFERANSLAR

- [C177- Evden Çalışma Sözleşmesi, 1996 \(No. 177\), Mad. 1, 4](#)
- [OECD, Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için Durum Tespiti Kılavuzu \(2018\), s. 184-188](#)

GOTS BÖLÜM 4.4.13

GOTS Bölüm 4.4.13.5

"Sertifikalı Kuruluş, GOTS İnsan Hakları ve Sosyal Kriterleri ile ilgili olarak işlevsel ve etkili bir şikâyet mekanizması kuracaktır."

REHBERLİK

- Şikâyet mekanizması UNGP'lerin 39. Rehber İlkesine dayanacak ve meşru, erişilebilir, öngörülebilir, hakkaniyetli, şeffaf, haklarla uyumlu olacaktır. Sürekli bir öğrenme kaynağı olarak hizmet etmelidir.

REFERANSLAR

- [UN. 2011. İş dünyası ve insan haklarına ilişkin rehber ilkeler: Birleşmiş Milletler "Koru, Saygı Göster ve Çare Bul" çerçevesinin uygulanması](#)

DAHA FAZLA REHBERLİK

- Şirketlerin kendi şirketlerinde ve tedarik zincirlerinde sosyal performansı ölçmelerine ve iyileştirmelerine yardımcı olmak için SAI'nin Sosyal Parmak İzi programı gibi sosyal kriter araçlarının kullanılması GOTS tarafından teşvik edilmektedir.

REFERANSLAR

- SAI'nin [Sosyal Parmak İzi®](#)

GOTS Bölüm 4.5

GOTS BÖLÜM 4.5.3

"İlgili OECD kılavuzlarına bağlı kalma"

YORUM

- OECD "[İç Kontroller, Etik ve Uyuma İlişkin İyi Uygulama Rehberi](#)" referans doküman olacaktır.

GOTS BÖLÜM 5

GOTS Bölüm 5.1

GOTS BÖLÜM 5.1.1

Sertifikalı Kuruluşlar, Kalite Yönetim Sistemi (KYS) için bir "Ürün Kalite El Kitabı" dokümanına sahip olacaktır.

REHBERLİK

- Kalite Yönetim Sistemi (KYS), ürünün organik statüsünü değil, ürün kalite kontrolü ile ilgili faaliyetleri ifade eder.

REFERANSLAR

- ISO 9001, Altı Sigma veya Toplam Kalite Yönetimi (TKY)

GOTS Bölüm 5.2

"GOTS Ürünlerinin, ilave elyafların ve aksesuarların Teknik Kalite parametrelerinin ve kalıntılarının test edilmesi"

REHBERLİK

- Uygun bir risk değerlendirme analizinde (geçerli olduğu durumlarda) dikkate alınması gereken faktörler şunlardır:
 - a. Kullanılan organik elyaf türü: aynı elyaf türü konvansiyonel olarak tedarik edildiğinde karşılaşılabilecek yaygın olarak kullanılan pestisitler ve potansiyel GD çeşitleri
 - b. Kullanılan ilave konvansiyonel elyaf, aksesuar ve girdilerin türü: karşılık gelen bitkisel mahsul için yaygın olarak kullanılan pestisitler ve potansiyel GD çeşitleri; rejener ve sentetik elyaflar ve aksesuarlar için ise yaygın olarak kullanılan yasaklı katkı maddeleri
 - c. (Organik) doğal elyaf iddiaları: kullanılan doğal olmayan ikame girdiler (örneğin doğal bambu elyafı: bambudan yapılan suni ipek; keten ve kenevir: sentetik taklit elyaflar)
 - d. GOTS Ürünleri için kullanılan onaylı kimyasal girdilerin türü ve miktarı: bilinen herhangi bir haslık sorunu, içerdiği kullanımı kısıtlanmış girdiler (örn. AOX, bakır) ve aynı konvansiyonel süreçte yaygın olarak kullanılan yasaklı maddeler
 - e. İşlemede ayırma önlemleri: ünitelerde gerçekleştirilen paralel konvansiyonel işleme aşamalarından kaynaklanan potansiyel kontaminasyon kaynakları
 - f. GOTS ürünlerinin nakliye ve depolama koşulları: benzer konvansiyonel ürünlerin nakliye ve depolanmasında yaygın olarak kullanılan yasaklı maddeler
- GOTS tedarik zincirindeki pamuğun kalitatif GDO taraması, ISO IWA 32 protokolü kullanılarak uygun niteliklere sahip (ISO 17025 gibi) test laboratuvarları tarafından yapılacaktır. Bu protokol, GDO taramasının sadece işlenmemiş (ham/boyanmamış) pamukta mümkün olduğunu ortaya koyar. Sonuç olarak, kimyasal olarak işlenmiş pamuk üzerinde test yapılmayacaktır.
- GOTS, yukarıda belirtilenlere rağmen yine de test tekniklerinin zaman içinde geliştiğini ve iyileştiğini kabul etmektedir. ISO IWA 32 protokolü ve/veya işlenmiş pamuk üzerinde yapılan testler dışındaki herhangi bir teknik, ancak teknik olarak desteklenen dış bir doğrulama ve ardından bu tekniklerin GOTS tarafından onaylanmasından sonra kullanılabilir.
- Bir tekstil yardımcı kimyasalında bulunan bir enzimin, GDO'lu bakterilerden elde edilip edilmediğinin test edilmesi bağımsız laboratuvarlar için hala pek mümkün değildir. Belgelendirme Kuruluşlarının, enzim tedarikçisinin GD beyanı (bu tür beyanlar, örneğin EC 834/2007 kapsamında organik gıda tedarik zincirinde kullanılan enzimler için de gereklidir) veya beyan edilen enzimin gerçekten uygulanan yardımcı kimyasal için kullanılıp kullanılmadığını belirlemek için kullanılan bileşenlerin / hammaddelerin izlenebilirlik kontrolleri gibi diğer doğrulama ve denetim araçlarına güvenmeleri gerekir.
- Önerilen Test Parametreleri ve Matrisler
 - a. Sertifikalı Kuruluşlar ve Onaylı Belgelendirme Kuruluşları, onaylanmış girdilerin, sertifikalı GOTS Ürünlerinin ve aksesuarların en son GOTS versiyonuna ait mevcut gereklilikleri karşılama genel sorumluluğu ile ve risk değerlendirmelerine dayalı olarak tekstil kalite testlerine yönelik kendi yönetim usullerini planlayacaklardır.
 - b. Kimyasal girdilerin Risk Değerlendirmesi, farklı işleme aşamaları için kullanılan kimyasala bağlı olarak yanıltıcı ve karmaşık olabilir. Buna bağlı olarak ilgili prosesler

konusundaki deneyim ve yeterlilik, bir test protokolüne karar verirken dikkate alınması gereken faktörler olmalıdır.

- c. Kimya ve endüstri uygulamalarına dayalı olarak, aşağıda farklı kimyasal girdi kategorileri için kılavuz risk parametreleri verilmiştir:

ÖN İŞLEM KİMYASALLARI	BOYALAR & PİGMENTLER	BİTİM İŞLEMİ KİMYASALLARI
Klorofenoller Ağır Metaller Organotinler APEO'lar Mantar ilaçları GD Nişasta	Yasaklı Aminler Pentaklorofenol Ağır Metaller Ftalatlar (özellikle baskı sistemleri) APEO'lar Fungisitler AOX	Formaldehit Gliksal Ağır Metaller Klorlu Fenoller APEO'lar Fungisitler

- d. GOTS Ürünlerinin (kalıntılar için) ve GOTS onaylı girdilerin test edilmesinin, her bir durum için kendi özgü risk değerlendirmesine dayalı olarak, doğrudan Sertifikalı Kuruluşların ve Onaylı Belgelendirme Kuruluşlarının sorumluluğu ve yetkisi dahilinde olduğu çok net anlaşılmalıdır. Bununla birlikte, sadece yol gösterici olması amacıyla, aşağıda test parametre matrisleri önerilmektedir

- e. GOTS Kimyasal Girdileri için önerilen test parametre matrisi:

PARAMETRE	BOYALAR	PİGMENTLER	BASKI MÜREKKEPLERİ	BASKI YARDIMCI KİMYASALLARI	BOYA YARDIMCI KİMYASALLARI	ÖN İŞLEM VE BİTİM İŞLEMİ YARDIMCI KİMYASALLARI
AOX	✘	✘	✘			
AP/APEO	✘	✘	✘	✘	✘	✘
Ağır Metaller	✘	✘	✘	✘	✘	✘
Formaldehit			✘	✘	✘	
Yasaklı Aminler	✘	✘	✘			
Klorofenoller	✘	✘				
Ftalatlar				✘		
PVC			✘			

f. GOTS Ürünleri için önerilen kalıntı ve kalite test parametresi matrisi

PARAMETRE	HAM KUMAŞ	BASKILI KUMAŞ	BOYALI KUMAŞ	İŞLEM GÖRMÜŞ / BOYASIZ KUMAŞ	METALİK AKSESUARLAR	DİĞER AKSESUARLAR	DİKİŞ İPLİĞİ
Alerjenik Dispers Boyalar (PES)							*
AOX	*	*	*	*			*
AP/APEO	*	*	*			*	*
Kurşun / Kadmiyum	*	*	*	*	*	*	*
Ekstrakte edilebilen Ağır Metaller	*	*	*	*	*	*	
Nikel Salımı					*		
Formaldehit	*	*	*	*			
Yasaklı Aminler		*	*			*	*
Klorofenoller	*			*			
Ftalatlar		*	*			*	
pH değeri		*	*	*		*	
Renk Haslığı ve Çekmezlik		*	*	*		*	*

GOTS BÖLÜM 5.2.6

"GOTS'a göre etiketlenmiş herhangi bir nihai tüketici ürünü aşağıdaki teknik kalite parametrelerine uygun olacaktır."

YORUM

- Aşağıdaki tablo, GOTS'ta belirtilen yöntemlere alternatif kabul edilebilir test yöntemleri sunmaktadır. Kriterler (haslık ve boyutsal değişim seviyeleri) ilgili ana test yöntemi ile aynıdır:

PARAMETRE	ANA TEST YÖNTEMİ	ALTERNATİF KABUL EDİLEBİLİR TEST YÖNTEMLERİ
Sürtme haslığı	ISO 105 X12	AATCC 8, DIN 54021, JIS L0849
Ter haslığı, alkalın ve asidik	ISO 105 E04	AATCC 15, DIN 54020, JIS L0848
Işık haslığı	ISO 105 B02	AATCC 16 opsiyon 3, DIN 54004, JIS L0843
Boyutsal deđişim	ISO 6330	AATCC 135 (kumaşlar) ve 150 (giysiler), DIN 53920, JIS L1018
Tükürük Haslığı	BVL B 82.92.3	DIN 53160-1
40°C'de yıkandığında yıkama haslığı	ISO 105 C06 A1M	AATCC 61 opsiyon 3A (140 °F'de), DIN EN 20105-C03, JIS L0844

DAHA FAZLA REHBERLİK

- Mümkün olan her yerde, GOTS Ürünleri kullanım aşamasında çevresel etkilerin azaltılmasını desteklemelidir. Bu nedenle;
 - GOTS Ürünlerinin bakım etiketleri, uygulanabilir olduğu yerlerde, oda sıcaklığında yıkama, sıvı deterjan kullanımı, çamaşır suyu kullanılmaması, asarak veya sererek kurutma, düşük sıcaklıkta ütüleme veya hiç ütülenememe, kuru temizleme yapılmaması vb. gibi çevre dostu yıkama talimatları taşıyacaktır.
 - GOTS Ürünleri satıcılarının, son kullanıcıları kullanım ömrü sonu seçenekleri hakkında bilgilendirmesi tavsiye edilir.

GOTS BÖLÜM 5.2.7 VE 5.2.8

"GOTS Ürünlerindeki kalıntılar için Sınır Değerler"

"İlave Elyaf ve Aksesuarlardaki kalıntılar için Sınır Değerler"

YORUM

- GOTS Bölüm 5.2.7'ye göre bitmiş GOTS Ürünleri üzerinde kalıntı testleri yapılırken numune, aksesuar parçaları içermemelidir (örn. düğme patı tekstilleri, astar). Test laboratuvarlarına gerekli talimatlar verilmelidir.
- (Mamul/yarı mamul) ürünlerin sadece GOTS Bölüm 5.2.8'deki test parametrelerine uygunluğunu göstermek için;
 - Oeko-Tex® Standart 100, Sınıf 1 sertifikaları veya eşdeğeri, bebek tekstillerinde ve tekstil kişisel bakım ürünlerinde kullanılan ilave elyaflar veya aksesuarlar için yeterli kanıt olarak kabul edilir.
 - Oeko-Tex® Standart 100, Sınıf 2 sertifikaları veya eşdeğeri, diğer tüm GOTS Ürünleri için kullanılan ilave elyaflar veya aksesuarlar için yeterli kanıt olarak kabul edilir.

REFERANS

- [OEKO-TEX® STANDARD 100](#)

GOTS Bölüm 5.2.7.2 ve 5.2.8.1

"Pestisitler"

YORUM

- Bitkisel ve hayvansal elyaflarda test için ilgili pestisitler aşağıda listelenmiştir:

PESTİSİTİN ADI	CAS NO	TEST İÇİN UYGULANABİLİR	
		BİTKİSEL ELYAFLAR	HAYVANSAL ELYAFLAR
2,3,5,6-Tetraklorofenol	935-95-5	✱	
2,4,6-Triklorofenol	88-06-2	✱	
2,4,5-Triklorofenoksiasetik asit (2,4,5-T)	93-76-5	✱	
2,4-Diklorofenoksiasetik asit (2,4-D)	94-75-7	✱	
Asetamiprid	135410-20-7	✱	

Aldrin	309-00-2	✱	✱
Atrazin	1912-24-9	✱	
Azinfos	2642-71-9	✱	
Azinfos-metil	86-50-0	✱	
Alfa- ve beta-Endosülfan	959-98-8 33213-65-9	✱	✱
Bifentrin	82657-04-3	✱	
Bendiokarb	22781-23-3	✱	
Biyoresmetrin	28434-01-7		✱
Bromofos-etil	4824-78-6	✱	✱
Buprofezin	69327-76-0	✱	
Kaptafol	2425-06-1	✱	
Karbaril	63-25-2	✱	✱
Karbosülfan	55285-14-8	✱	
Kletodim	99129-21-2	✱	
Klordan	57-74-9		✱
Klorodimeform	6164-98-3	✱	
Kloropirifos-etil	2921-88-2	✱	✱
Kloropirifos-metil	5598-13-0	✱	✱
Klorfenapir	122453-73-0	✱	
Klorfeninfos	470-90-6	✱	✱
Klorfluazuron	71422-67-8	✱	
Kumafos	56-72-4	✱	✱
Siflutrin	68359-37-5	✱	✱
Sihalotrin	91465-08-6	✱	✱
Siklanilid	113136-77-9	✱	
Sipermetrin	52315-07-8	✱	✱
DDD (op- ve pp-)	53-19-0, 72- 54-8	✱	✱
DDE (op- ve pp-)	3424-82-6, 72-55-9	✱	✱
DDT, o,p-	789-02-6	✱	✱
DDT, p,p-	50-29-3	✱	✱
DEF/ 2,4 Diklorodifenildikloroetan	78-48-8	✱	
Deltametrin	52918-63-5	✱	✱
Diafenthiuron	80060-09-9	✱	
Diazinon	333-41-5	✱	✱
Diklofentiyon	97-17-6		✱
Diklorprop	120-36-2	✱	

Diklorvos	62-73-7	✱	✱
Dikrotofos I	141-66-2	✱	
Dieldrin	60-57-1	✱	✱
Diflubenzuron	35367-38-5		✱
Dimetoat	60-51-5	✱	✱
Dinoseb ve tuzları	88-85-7	✱	
Diuron	330-54-1	✱	
Empentrin	54406-48-3		✱
Endosülfansülfat	1031-07-8	✱	✱
Endrin	72-20-8	✱	✱
Esfenvalerate	66230-04-4	✱	✱
Ethion	563-12-2	✱	✱
Fenklorfos	299-84-3	✱	✱
Fenitrotiyon	122-14-5	✱	✱
Fentiyon	55-38-9		✱
Fenpropatrin	39515-41-8	✱	
Fenvalerate	51630-58-1	✱	✱
Fipronil	120068-37-3	✱	
Flumetrin	69770-45-2		✱
Glifosat	1071-83-6	✱	
Heptaklor	76-44-8		✱
Heptaklor epoksi	1024-57-3		✱
Hezoklorobenzen (HCB)	118-74-1		✱
Hezoklorosikloheksan - a-Lindan	319-84-6		✱
Hezoklorosikloheksan - b-Lindan	319-85-7		✱
Hezoklorosikloheksan - d-Lindan	319-86-8		✱
Imidakloprid	138261-41-3	✱	
Lindan	58-89-9	✱	✱
Lufenuron	103055-07-8	✱	
Malatyon	121-75-5	✱	✱
MCPA	94-74-6	✱	
MCPB	94-81-5	✱	
Mekoprop	93-65-2	✱	
Metolaklor	51218-45-2	✱	
Metomil	16752-77-5	✱	
Mevinfos	7786-34-7	✱	
Metamidofos	10265-92-6	✱	
Metoksiklor	72-43-5	✱	✱

Mireks	2385-85-5	✱	
Monokrotofos	6923-22-4	✱	
Paratyon-etil	56-38-2	✱	✱
Paratyon-metil	298-00-0	✱	✱
Pendimetalin	40487-42-1	✱	
PCP/ Pentaklorofenol	87-86-5	✱	✱
Permetrin	52645-53-1	✱	✱
Perthane	72-56-0	✱	
Fosmet	732-11-6	✱	
Foksim / Baythion	14816-18-3	✱	
Pirimifos-etil	23505-41-1	✱	✱
Pirimifos-metil	29232-93-7		✱
Profenofos	41198-08-7	✱	
Prometrin	7287-19-6	✱	
Pymetrozin	123312-89-0	✱	
Propetamfos	31218-83-4		✱
Piretrum	8003-34-7	✱	✱
Kuinalfos	13593-03-8		✱
Kuintozin	82-68-8	✱	
Teflubenzuron	83121-18-0	✱	
Tiametoksam	153719-23-4	✱	
Tetraklorvinfos	22350-76-1		✱
Toksafen	8001-35-2	✱	
Telodrin	297-78-9	✱	
Strobane	8001-50-1	✱	
Transflutrin	118712-89-3		✱
Trifluralin	1582-09-8	✱	
Triflumuron	64628-44-0		✱
Tiyodikarb	59669-26-0	✱	
Tidiazuron	51707-55-2	✱	
Tolklofos-metil	57018-04-9	✱	
Trifloksisülfüron-sodyum	199119-58-9	✱	

GOTS BÖLÜM 6

GOTS Bölüm 6.1

"Tekstil Kişisel Bakım Ürünleri için Özel Gereklilikler"

REHBERLİK

- Grup II ürünler için sentetik elyaf bileşenlere izin verilmez.
- Tamponlar için sentetik güvenlik örtülerine izin verilmez.

GOTS BÖLÜM 6.1.2

GOTS Bölüm 6.1.2.3 (a)

"Yara temas katmanları hariç olmak üzere, bariyer filmler biyolojik olarak parçalanabilen polimerlerden oluşacaktır. Kullanılan tüm hammaddeler GDO'suz olacaktır."

REHBERLİK

- Yeniden kullanılabilir/yıkanebilir kişisel bakım ürünlerinde (örn. bebek bezleri, bez pedler), sızdırmazlık amacıyla ciltle doğrudan temas etmeyen poliüretan (PU) tabaka kullanılabilir. Bu durumda GOTS Bölüm 3.2.3'e uyulacaktır.

GOTS BÖLÜM 6.1.3

GOTS Bölüm 6.1.3.4

"Kullanılan tüm kokular, losyonlar ve yağlar, GOTS'un girdi kriterlerinin yanı sıra, COSMOS-Standardının (Kozmetik Organik ve Doğal Standardı) girdi kriterlerine de uygun olacaktır."

REFERANS

- [COSMOS-Standardı](#) (Kozmetik Organik ve Doğal Standardı)

GOTS Bölüm 6.2

GOTS BÖLÜM 6.2.2

"Önemli not: FCT satan her kuruluş, ürünleri için ve satıldıkları ülke/bölgede geçerli olan özel yasal (hijyenik ve GMP) gerekliliklerin farkında olacak ve bunları karşılayacaktır."

YORUM

- Uygulanabilir Mevzuat: Gıda ile temas eden tüm tekstiller iki Avrupa mevzuatının kapsamına girecektir:
 - a. Çerçeve veya FCM Yönetmeliği olarak da bilinen, gıda ile temas etmesi amaçlanan malzeme ve eşyalara ilişkin (EC) 1935/2004 sayılı Yönetmelik
 - b. GMP Yönetmeliği olarak da bilinen, gıda ile temas etmesi amaçlanan malzeme ve eşyalar için iyi üretim uygulamalarına ilişkin (EC) 2023/2006 sayılı Yönetmelik.
- Alternatif- ABD Federal Düzenleme Kanunu: 21 CFR § 177.2800: Tekstil ve Tekstil Elyafı. Dolaylı gıda katkı maddeleri alt bölüm C. Sadece tekrarlanan kullanım için tasarlanan eşyaların bileşenleri olarak kullanım için maddeler.

- Gıda ile Temas Eden Tekstiller (FCT'ler) için bu ülkelerde satılmaları veya kullanılmaları amaçlanıyorsa, yerel düzenlemelere dayalı olarak münferit ülkeler için ek gereklilikler de geçerli olacaktır.

REFERANSLAR

- [Yönetmelik \(EC\) 1935/2004](#)
- [Yönetmelik \(EC\) 2023/2006](#)
- [21 CFR § 177.2800](#)

Copyright: © 2023
Global Standard gGmbH